ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

80ст.

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК www.duma.bg

ЧЕТВЪРТЪК 6 МАЙ 2010 ГОДИНА 20 БРОЙ 103 (5609)

Честит Гергьовден!

Следващият брой на вестника ще излезе на 10 май

Георги Марков: Сателитният ни синдром за „големия брат" и днес е жив

Стр. 10

Режат с 20 процента парите на общините

Стр. 2

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Стр. 13

Вдигат осигурителния стаж с три години

Право на намален размер пенсия ще имат и навършилите възраст

Годините за осигурителен стаж се увеличават, обяви след заседанието на МС вчера министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов. От 1 юли 2011 г. сегашната възраст за пенсиониране се запазва - за жените 60, а за мъжете - 63 години. Вместо необходимия брой точки оба-че - 94 за жените и 100 за мъжете, се въвежда изискване за минимален осигурителен стаж - 37 години за дамите (досега 34) и 40 за силния пол (досега 37).

От същата дата се предвижда увеличение на осигурителния стаж за кадровите военнослужещи и за работещите в МВР - от 25 на 30 години общ осигурителен стаж и от 16 г. 8 м. на 20 години.

Навършилите възраст, на които не им достигат до 3 години осигурителен стаж, да имат право на пенсия в намален размер, предлагат от министерството. Така за всяка година недостигащ осигурителен стаж размерът на пенсията се намалява с 2,4 на сто (0,2% месечно). Предвиждали се бонуси за изпълнилите всички изисквания, които продължават да работят, но не получават пенсия. Тази "премия" е в размер на 2,4% годишно.

Стр. 2

НЯКОЛКО ДУМИ

В пенсия - на върба в сряда

Auga ПАНИКЯН

След като правителствената идея за повишаване на пенсионната възраст срещна категоричната обществена съпротива, дойде ред на идеята за увеличаване на осигурителния стаж. Само че този път тя се прокара тихомълком! За двете идеи в пълна сила важи правилото "от трън - та на глог". Защото, ако пенсионната възраст остава както досега - 60/63 г. за жени/мъже, то за да се натрупа изискваният осигурителен стаж, хората вече трябва да започнат да работят в ранна тийнейджърска възраст (на 14-16 г.). Без прекъсване до пенсия. От това най-много ще губят хората с висше образование. А най-губещи сред най-губещите ще са лекарите. Ще загубят и хората, които по една или друга причина не съберат изисквания осигурителен стаж, но са стигнали пенсионна възраст. А пропо - това ще се случи на 50-58-годишните към днешна дата. Те ще са "излишни" за работодателя и той ще побърза да се отърве от тях като ги пенсионира. С недостигащия им осигурителен стаж тези хора (в условията на криза) ще са обречени да получават намалена пенсия. А и малцина ще се доберат до пенсия. Но ако управниците ни смятат, че така ще спестят пари - това просто няма да се случи.

Шампион по губене от цялата тази каша е пенсионният фонд. Той се превръща в каца, която няма да виждаме смисъл да пълним с осигуровките си. След като и едни болнични не може да ползваме като хората.

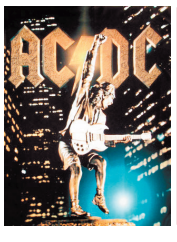
Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Актьорите от Драматичния театър "Антон Страшимиров" в Разград вчера излязоха на мълчалив протест, маскирани с театрални реквизити, срещу идеята Разградският и други театри в страната да бъдат закрити

Ангажират 600 гарда за шоуто на „AC/DC"

Националният хиподрум в Банкя ще събере от 13 до 15 май почитателите на силната музика и високите скорости в първия Рок уикенд

Стр. 25

След ботуша на Хитлер

Последователите на фюрера в Германия се увеличават, а плановете им включват и създаването на Четвърти райх

23

ISSN 0861-1343

България

До 20% орязват държавните пари за общините

До 20 процента ще бъдат намалени бюджетните трансфери за общините от 1 юли, обяви премиерът Бойко Борисов пред управителния съвет на Националното сдружение на общините в България.

До 15 юни сдружението ще трябва да представи на правителството пакет от мерки, които да компенсират разликата от 91 млн. лв., получена от намалението, а Министерството на финансите да търси резерви. Финансовото министерство предвиждаше орязване от 182 млн. лв., а мярката да влезе в сила от 1 януари със задна дата. Единствените сфери, които няма да са с намалени държавни пари, са образованието и социалните дейности. Икономиите ще засегнат общинското здравеопазване, което включва издръжката на общинския медицински персонал, на диспансерите, на работещите в яслите и медицинските сестри в детските градини. Орязването на парите ще се отрази и върху други общински ангажименти.

Вдигат осигурителния стаж с три години

От стр. 1

От началото на следващата година се ограничава ранното пенсиониране в професионалните пенсионни фондове от втория стълб за работещите при първа категория труд като от 8 на 5 г., обясни социалният министър Тотю Младенов вчера. Щял да се прецизира редът за освидетелстване на инвалидност и прехвърляне на правомощия. Отпадала възможността за получаване на 1/4 от пенсията за инвалидност, когато лицата получават друг вид пенсия. Механизми за диференциране на минималнте осигурителните доходи за самоосигуряващите се щели да се въвеждат също от 1 януари 2011 г.

Министърът обясни, че предложенията на МТСП за пенсионна реформа щели да бъдат обсъдени в тристранката до края на месец май. Предвиждало се да бъдат одобрени през юни от МС, а през летните месеци щели се проведат кръгли маси из цялата страна за разясняване на принципите за усъвършенстване на пенсионната система. Промените трябвало да бъдат внесени в НС през септември, увери Младенов.

Борисов актуализира бюджета с леви мерки

Вадят 220 милиона от резерва на НЗОК, пращат министрите да се возят с метро

Веселка ВЕНКОВА

Бюджетът ще бъде актуализиран с допълнителни разходи, заяви вчера премиерът Бойко Борисов след заседанието на МС. Според него действията могат да се наекат леви, но е наложително "тези социални мерки" да бъдат предприети. Пък и по време на криза няма ляво, няма дясно, заключи мъдро Борисов.

Ставало дума за допълнителни разходи, с които да бъдат изплатени премиите на тютюнопроизводителите, в размер на 116 млн. лв. Тази мярка е принудителна, макар да знаем, че те ще засеят тютюн и догодина пак ще искат, каза премиерът. Но ако някой може, да ми предложи по-човеколюбив вариант, аз съм съгласен да го обсъдя, чух за рози и китки, но докат махнат тютюна и ги засадят - те ще измрат, ожали се министър-председателят.

След заседанието на кабинета стана ясно, че 220 млн. лв. ще бъдат отблокирани от бюджета и вкарани в НЗОК. 148 млн. лв. вади правителството за социално подпомагане, а 10 милиона - за заетостта. 50 млн. лв. отиват за магистрала "Люлин", която "ако не е дадена на прокурор, трябва да се даде днес или веднага след празниците", разпореди се Борисов.

Кабинетът ще намалява с 20% разходите в администрацията, което не означавало 20 на сто съкращения. В хазната щели да влязат 900 млн. лв. Парите щели да бъдат изразходвани за социални плащания и строеж на пътища и магистрали. "Масовите" съкращения в МС започвали с персоналните шофьори, обясни Борисов. Който иска кола, долу, в гаража са, да си ги кара сам, като не ще - направил съм метро като слънце, да се возят с него, посъветва премиерът.

ДДС няма да се вдига, каза вчера Борисов. Българинът по природа е пестелив и, подплашен от кризата, носи всичко в банките и чака лихви, коментира той и добави, че от началото на годината над 5 млрд. лв. "от гражданите и селяните" отишли в банките. Не влагат в икономика, не влагат в бизнес, не са предприемчиви, скастри премиерът народа.

За да съберат максимално възможните пари, министрите решили да правят до 20 на сто икономии в министерства, агенции, общини до края на 2010 г. Понеже данъчните, митниците, МВР и ДАНС в момента правят специализирани екипи, Борисов се надява "от цигари, алкохол, горива и строително желязо" да събере до 500 млн. лв. повече до края на годината. Всяка цифра по-надолу ще считам, че не са положили максималната активност, каза той.

Премиерът се похвали, че чрез емитиране на дълга "ние ще стабилизираме борда", но исканията за повече разяснения му дойдоха в повече. Попитан откъде ще се осигурят всички посочени суми и дали това няма да увеличи дефицита, Борисов каза, че "допълнителните разходи не влизат в структурния дефицит, а ще се създаде допълнителен дефицит, но парите от него ще се знае къде отиват".

На въпрос пресметнати ли са парите за обезщетения на съкратените служители от администрацията и колко са те, министър-председателят каза кристално просто: "Колко, зависи от толкова!"

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Бойко Борисов и Симеон Дянков слушат изложението на здравната министърка Анна-Мария Борисова

РАБОТОДАТЕЛИТЕ ПЛАЩАТ 70 % ОТ БОЛНИЧНИТЕ

Временно - до 31 декември 2010 г. ще се изплащат по 70 на сто в първите три дни болнични от работодателя. Това обясни министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов. От четвъртия ден ще се изплащат 80 % от НОИ. С тази мярка ще бъде затегнат контролът за отпускане на болничните, посочи Младенов.

Сергей Игнатов разформирова БАН

Просветният министър Сергей Игнатов съобщи, че следващата седмица ще бъдат представени законодателни промени за БАН. Те предвиждат научните институти да се отделят от академията и да станат самостоятелни, като всички учени ще запазят местата си. БАН ще остане второстепенен разпоредител на бюджетни средства, ще продължи грижата от държавата към висшия научен състав - академици и член-кореспонденти.

Активите на институтите и на БАН ще останат държавна собственост и промени биха могли да се правят с решение на парламента, уточни Игнатов. Според него след влизането в сила на Закона за академичния състав ще бъдат спестени 5 млн.лв.

Министърът съобщи, че предстои разглеждане на промените в Закона за стимулиране на научните изследвания и че в момента се обсъжда проект на закон за училищното образование. Министърът бе категоричен, че до края на годината ще е готов Законът за висшето образование, който ще позволи по-голяма мобилност на студентите, а в края на юли ще е готова и стратегия за научните изследвания. Игнатов обяви, че в средата на май МОМН ще представи проекти за административна реформа. С нея всички несвойствени дейности ще бъдат трансформирани във второстепенни разпоредители с бюджетни средства.

Мнозинството мълча за антикризисните мерки

Ира ТОДОРОВА

"Не разбирам от какво се страхувате и не взимате участие в дебата. Какво се случва в държавата, защо хората продължават да стачкуват?" Така се обърна към мнозинството в парламента Димитър Стойнев от КБ. Причина стана проектът за решение, внесен от Ангел Найденов и група депутати, за изпълнението на Антикризисния план на правителството, приет на 1.10.2009 г. Левицата предложи да се удължи срокът, в който кабинетът да внесе нов пакет от мерки за преодоляване на кризата до 14 май. "За" обаче гласува единствено опозицията, а 99 депутати на ГЕРБ мълчаливо се обявиха "против".

В комична ситуация попаднаха народните избраници от ГЕРБ. След като парламентарната шефка Цецка Цачева обяви началото на дебата, нито един от тях не взе думата. Депутатите от опозицията обаче решиха, че трябва да обсъдят подробно проблема.

Министрите на финансите, социалната политика и здравеопазването да присъстват на обсъждането на изпълненото от кабинета срещу кризата поиска Мая Манолова. Цачева обаче отново скри министрите зад заседанието на МС и заяви на Манолова, че предложението е ненавременно.

БСП в защита на Водното огледало

Лидерите на БСП в Кърджали разпространиха декларация, в която призовават към масови протестни действия в защита на Водното огледало след скандалната заповед на РДНСК за закриване и забрана за ползването на хидросъоръжението. Призивът е към всички институции и граждани на Кърджали. В декларацията Изпълнителното бюро на Общинския съвет на БСП "остро реагира срещу намеренията за източване на Водното огледало". Социалистите са категорични, че това е абсурдно решение, което ще доведе района до екологична катастрофа.

"Водното огледало е богатство за Кърджали, което превърна града в един от най-красивите и посещавани в България. Изразяваме своята готовност за масови, протестни действия в защита на най-успешния проект за последните 20 години. Стига обвинения с цел сензация! Апелираме за обективна оценка и подкрепа от цялото гражданство на Кърджали!", се казва в декларацията.

България

Цитат на деня

Да направим СЕМ с трима членове и да сложим Бойко Борисов за председател

По бойковски Антон Кутев „разреши" суетенето на мнозинството за регулаторните органи

ЕП иска да затворим АЕЦ „Козлодуй" през 2035 г.

Скандалният текст е прокаран като поправка в бюджетния контрол

България да затвори напълно АЕЦ "Козлодуй" до 19 октомври 2035 година ще поиска Европейският парламент. Това решение е записано в текст за бюджетния контрол на Европейския парламент, който евродепутатите трябваше да гласуват вчера. В документа е посочена датата, до която може да съществува българската атомна електроцентрала. Текстът е скандален, защото страната не е поемала ангажимент пред ЕК за затварянето на цялата АЕЦ, а само за I, II, III и IV блок.

Поправката в документа е прокарана от германската евродепутатка Ингеборг Гресле от ЕНП. Тя се аргументира с това, че Европейската комисия се освобождава от отговорност за изпълнението на бюджета за 2008 година. Ингеборг Гресле бе сред евродепутатите, които се опълчиха остро на отпускането на допълнителни 300 млн. евро за демонтирането на първите четири реактора на АЕЦ "Козлодуй". Поправката, която сега е вмъкнала в текста, създава впечатлението, че държавата е поела ангажимент да ликвидира цялата централа след 25 години. Точният текст на поправката гласи: "Европейският парламент отбелязва, че работата по извеждане от експлоатация в АЕЦ "Козлодуй" ще приключи до 19 октомври 2035 година, отбелязва липсата на прозрачност за произхода на средствата от различните дирекции в Комисията, отправя искане към Сметната палата да наблюдава внимателно средствата, които се използват там".

Според еврокомисаря Андрис Пиебалгс датата 19 октомври 2035 г. е посочена от българското правителство, а не от Брюксел. Той се позовава на документ с име "Осъвременена стратегия за извеждане от експлоатация на реакторите", представена от България през 2006 година.

БОГОМИЛ МАНЧЕВ - ПРЕДСЕДАТЕЛ НА „БУЛАТОМ"

Никога не е било обсъждано спирането на 6 и 7 блок на АЕЦ "Козлодуй". Досега винаги е ставало въпрос за извеждане от експлоатация на първите четири блока, така че в Брюксел нещо се будалкат с нас.
На всичкото отгоре след аварията в Чернобил бе създаден т.нар. Клуб 60. В него влизат най-вече реактори от Западна Европа. Неговата цел е да бъдат удължавани сроковете за експлоатация на старите поколения реактори до 60 години. Точно такава е и нашата цел - удължаване на сроковете на действие на 5 и 6 реактор до 2047-2050 година.
Но ако не внимава някой от правителството, като нищо ще искат да спрат всичките блокове на "Козлодуй". Но 5 и 6 блок никога не са били обект на преговори за спиране, не напразно те са модернизирани с европейски пари. Много е важно да се обръща внимание на това навреме, защото после ще казват: Вие къде гледахте? Защото нашите държавници не не правят разлика между 1 и 2 и 5 и 6 блок на АЕЦ "Козлодуй", това е най-големият проблем.

Снимка БГНЕС

На тържествена церемония вчера, в навечерието на празника на Българската армия, президентът Георги Първанов връчи пагони на офицери, удостоени с висши звания

На косъм сме от две наказателни процедури

Последно предупреждение, преди да задвижи наказателни процедури срещу България, отправи Европейската комисия тази седмица. Едната мярка, по която страната може да бъде глобена, е преносимостта на номерата на фиксираните телефони. За нея страната получи удължаване на крайния срок, но отново не се е справила. За това, че може да бъде наказана, България е била предупредена писмено още през май миналата година. Оценката на ЕК е, че абонатите на аналоговите линии все още нямат възможност да запазват номерата си при смяна на оператора.

Втората процедура е задвижена заради неспазването на Европейското законодателство, свързано с достъпа до железопътната мрежа. Там също България е предприела мерки, но недостатъчни. От комисията отчитат, че органите, управляващи жп инфраструктурата, все още не прилагат европейските стандарти за определяне на таксите за достъп.

Предвиден е двумесечен срок за реакция от българска страна, след което, при липса на резултат, случаите трябва да бъдат внесени в Европейския съд.

Евродепутат съветва Брюксел:

Внимавайте с парите за България

Полски евродепутат-социалист препоръчва на Европейската комисия да бъде много бдителна, когато отпуска пари за България. Докладът, който съдържа въпросната препоръка, е на поляка Януш Левандовски и трябва скоро да бъде гласуван в Европарламента.

Документът прави преглед как Европейската комисия е изразходвала "Бюджет 2008". Текстът обаче включва и критики към ЕК за начина, по който изготвя докладите по мониторинга на правосъдието и вътрешните работи у нас и в Румъния. В България все още има слабости и потенциал за нередности в управлението на еврофондовете, гласи проектодокументът, изготвен от комисията по бюджетен контрол. Нужно е Европейската комисия да продължи с ефективния контрол и да проявява максимална бдителност и строгост, преди да започне да отпуска на България така наречените междинни плащания, пише още в документа. Самият автор на препоръката - Левандовски, коментира, че тя се отнася към ЕК, а не към България.

Наистина не е лесно да се избегнат определени формулировки, когато става дума за вашата страна, но целта ни не е да съдим България. Ние трябва да се грижим за парите на данъкоплатците, обясни Левандовски.

Червеното винаги е модерно!

добавете вашия град на картата с клубове

ПРИЯТЕЛИ НА ДУМА

срещи
изложби
концерти
конкурси
факти
събития

България

Властта ограничи свободното слово

Мнозинството в парламента оряза квотите за СЕМ

Искра МИЛЕВА

"С приемането на този законопроект ограничавате свободата на медиите. Последният път, когато медиите бяха подчинени, беше когато вашият лидер бе бодигард". Така се обърна към мнозинството в парламента Антон Кутев от КБ по време на дебатите за промените в Закона за радио и телевизия, с които мнозинството поиска орязване на квотата на Съвета за електронни медии. Петър Курумбашев се обърна към хората на Бойко Борисов, че настояват тези промени да се приемат заради предстоящия избор на директори на БНР и БНТ. ДПС обявиха, че ще сезират Конституционния съд.

В крайна сметка, без да се включва особено в дебата, мнозинството си гласува орязването на квотата на регулатора. От 126-те присъстващи в зала депутати 96 бяха "за", 26 - "против" и нито един "въздържал се". Така членовете на СЕМ ще бъдат намалени от 9 на 5. Към момента е ясно, че постът си ще запази новият председател на СЕМ Георги Лозанов, избран от сегашното парламентарно мнозинство през април. Според поправките парламентът вече ще избира трима от членовете на регулатора, а двама ще се назначават от президента.

"Защо отново се искат промени, след като веднъж законът беше променян през януари?", попита Стефан Данаилов. Той запита мнозинството и как така изведнъж се оказва, че съставът на СЕМ не работи добре. Той попита и как така се решава въпросът с мандатността. "В коя друга сфера е забранено избирането за два мандата", попита още Данаилов. Той бе категоричен, че тази бързина може да го убеди само в това, че тя е необходима заради избора на директори на БНР и БНТ.

Законопроектът за промени в Закона за радиото и телевизията е противоконституционен, бе категоричен Антон Кутев. Целите на мнозинството са тясно политически и далеч надхвърлят редуцирането на състава и съкращаването на разходи в регулаторния орган, заключи депутатът. Любен Корнезов също посочи, че с този законопроект се уволняват четирима членове на СЕМ, които имат мандат. Той допълни, че въпросът за мандатното правоотношение е конституционен и мандатът може да се прекрати предсрочно само при точно определени по конституция или по закон основания.

"Законопроектът е груб и преднамерен опит да се осигури удобен състав на СЕМ, който да избере правилните директори на БНТ и БНР", заяви и Лютви Местан от ДПС.

СЕКИРА В ОЩЕ РЕГУЛАТОРНИ ОРГАНИ

След като орязаха членовете на СЕМ, депутатите от мнозинството приеха и промени в Закона за комисията за финансов надзор, според които членовете й да бъдат намалени от 7 на 5. В деловодството на парламента е внесено предложение и за подобни промени в комисията за защита на конкуренцията, като се предвижда и нейните членове да бъдат намалени. Предната седмица мнозинството оряза и бройката на членовете в КРС. Това провокира реакцията на ДПС, които заявиха, че ще сезират Конституционния съд. "Днес внесоха спешно два такива законопроекта, а в деловодството са внесени още два", заявиха от партията на Доган. С изменение в закона за енергетиката е орязан целият състав на ДКЕВР и е останал само председателят, заяви Христо Бисеров.

Специална торта получи вчера за рождения си ден лидерът на БСП Сергей Станишев. Захарната моторница бе в стила на едно от любимите хобита на рожденика - подводното гмуркане. По-рано Станишев почерпи и колегите си в парламента. Колегите му от левицата му подариха "География: Световен атлас. Енциклопедия", а герберката Искра Фидосова му поднесе огромен букет от червени рози по повод 44-ия му рожден ден

Затворникът от Гуантанамо вече е в България

Един от задържаните в залива Гуантанамо пристигна вчера в България, съобщиха от пресслужбата на Министерския съвет. Предприети са всички действия за гарантиране както на безопасността, така и на основните му права и свободи съгласно международното и национално право, пише още в съобщението.

"Известно време няма да има информация за пристигналия у нас затворник от Гуантанамо с оглед на неговата сигурност", каза по-рано вчера зам.-шефът на парламентарната комисия по вътрешна сигурност и обществен ред Красимир Ципов. Оказа се обаче, че комисията не е била информирана за пристигането на затворника.

Информацията дойде късно във вторник вечерта. Франс прес и Ройтерс цитираха комюнике на министерството на отбраната на САЩ, според което американските власти са изпратили в България и Испания двама затворници от Гуантанамо.

СУ издирва 9 възглавници в Ботаническата си градина в Балчик

Велиана ХРИСТОВА

Министерството на културата е изпратило до СУ писмо, че внесеното в МС предложение то да се разпорежда с Ботаническата градина в Балчик не накърнявало правата на Алма матер да ползва 11,4 хил. кв. м в стопанския двор и разсадника на имота в Балчик. Това става ясно от отговор на ректора проф. Иван Илчев до МК от вчера.

СУ обаче оспори във Върховния касационен съд именно акта за собственост от 1998 г., който отреждаше на вуза единствено задния двор на Ботаническата градина, а не целия парк, който му е предоставен през 1955 г. със заповед на тогавашния министър на културата. Върховният съд постанови, че в сила е актът от 1955 г., а решението на МС от 2007 г. за отнемане на Ботаническата градина от СУ бе отменено. Но въпреки това сега министър Рашидов отново се опитва да отнеме терена от СУ, като се позовава пак на касирания от съда акт за собственост от 1998 г. Очевидно МК щедро няма да накърни правата ни върху задния двор, пише Илчев. Дайте да не обиждаме цялата съдебна система, призовава той. Университетът е проявил безотговорна и престъпна безстопанственост, защото въпреки всички усилия не можем да открием предоставените ни през 1955 г. "три пружинени кревата с три дюшека и девет възглавници", добавя той. СУ винаги ще иска да работи заедно с МК в полза на обществото, както впрочем трябва да бъде, завършва проф. Илчев.

БАН бие тревога за науката

Към дата 20 април бюджетът на БАН е намален с 40%, не с 10 на сто, както е за другите бюджетни организации, се казва в декларация на ръководството на БАН, огласена вчера. Финансовото министерство е спряло и собствените средства на БАН, които не са от бюджета, а са спечелени по проекти, за които има подписани договори. Финансовата ситуация не позволява оцеляването на науката в БАН, се казва в декларацията. А от орязания бюджет се изплащат и 3,8 млн. лв. за обезщетение на пенсионираните.

Две писма за ситуацията е изпратила БАН на Бойко Борисов на 26 и 27 април т.г. А в момента тече реформа, при която съставът на академията ще се свие с 10%, намалява се администрацията на Централното управление и се назначават млади учени - до момента 130 души. Ако спешно не се вземат мерки, ще се стигне до съкращаване на учени и засилено "изтичане на мозъци", а сме на последно място в ЕС по брой на изследователите, декларират от БАН. За България образованието и науката са повод за национална гордост, чието отнемане ще ни отреди място на най-ниско квалифицирана работна ръка в Европа, ще ни обрече на изостаналост и потискащо чувство за малоценност, се казва в декларацията. С декларация в подкрепа на обявения преди ден протест на СУ срещу орязването на бюджета се обяви вчера Гражданското движение за защита на науката и образованието. Движението призовава всички от академичната общност да участват в протеста на 11 май от 10.30 ч. пред СУ.

България

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Дарителска кампания "От деца за деца" стартира Българският червен кръст във Враца. По време на акцията ще се събират детски играчки и ученически пособия, които ще бъдат разпределени в домовете за деца, лишени от родителски грижи в област Враца

Протест на хора с увреждания във Варна

Хора с увреждания протестираха вчера пред входа на Морската градина във Варна. Основното им искане е повече уважение от страна на обществото към хора като тях. По думите на председателя на Дружеството на инвалидите във Варна Радко Радев, достъпът до градския транспорт, както и липса на специални рампи по тротоарите за инвалиди са най-големият проблем за хората в неравностойно положение. Той заяви, че подобни протести ще зачестят, защото все още обществото не знае за многото проблеми на инвалидите. "Ние искаме да кажем, че ни има. Животът на инвалидите е всекидневна борба", посочи Радев. Той допълни, че образованието е основният приоритет на инвалидите в България. Въпреки това обаче, те все по-трудно си намират работа. Сред десетината хора в инвалидни колички имаше и от близките до Варна селища. Атанас Булгуров от с. Тополи каза, че младото поколение не уважава инвалидите, а отношението на лекарите и медицинските сестри в болниците към тях е много лошо.

Над 23% са хората с увреждания в Благоевград, каза Росица Ангелова, координатор на Съюза на инвалидите в областния център. Официално в организацията в Благоевград членуват 147 човека, но съгласно закона в различни ситуации е оказана помощ на 695 човека.

По думите на Ангелова, това е сериозен процент, който следва да провокира търсене на адекватни решения пред въпросите, които стоят за решаване и първият от тях е осигуряване на свободен достъп до откритите пространства. В Благоевград няма тротоари, пригодени за преминаване на инвалидни колички, стъпалата към обществените сгради са високи, а асансьори до високите етажи в институциите изобщо няма, допълни Ангелова. По думите й на държавата струва повече пари, ако затваря хората с увреждания в специализирани домове и не полага необходимото за адаптирането им в обществото.

Хора с увреждания убеждаваха вчера депутатите да побързат със Закона за личната помощ, съобщиха самите те в кулоарите на парламента. "Още на 5 ноември миналата година предоставихме на председателя на НС Цецка Цачева проектозакон за лична помощ, изработен от нас, хората с увреждания. Настояваме този закон да бъде даден за разглеждане в НС и гласуван, за да има такава лична помощ у нас, която да отговаря на европейските изисквания", заяви Лиза Бочева от Центъра за независим живот. За съжаление, животът на инвалидите в България върви към влошаване, особено що се отнася до асистентската помощ, призна Бочева.

Непълнолетни наети в цех в Момчилград

Приети са 50 955 позвънявания на Националната телефонна линия за деца в риск за шест месеца

Непълнолетни деца са били наети в цех в Момчилград, съобщиха от Областната дирекция на МВР в Кърджали. В РУ "Полиция"- Момчилград, е образувано досъдебно производство след извършена проверка. Проверяващите са установили, че в предприятие в града са били наети на работа непълнолетни лица, без да има разрешения на Инспекцията по труда.

50 955 е общият брой на позвъняванията на Националната телефонна линия за деца в риск 116 111 за шестте месеца от откриването ѝ, съобщават от службата. Най-активни в обажданията са момичетата в тийнейджърска възраст (74%), които търсят консултации за емоционални проблеми като: прекъсване на връзката с любим човек, изневяра, първи влюбвания и признания на чувства, конфликти с приятели, отхвърляне от съученици. Други важни въпроси, по които се търси помощ на телефон 116 111, са семейните проблеми (развод на родителите, конфликти между поколенията, мъка на децата по родители, които са в чужбина).

Насилието върху деца е повод за 10% от обажданията на Националната телефонна линия. Споделените случаи са най-често в семейството и в училище. За проблеми с учителите и с успеха в училище се обаждат предимно по-малките деца (до 12-годишна възраст). Родителите се обаждат във връзка с конфликти между тях и децата им, при съмнения за развитийни проблеми на децата, или за да съобщят за ситуации, в които другият родител неглижира или упражнява насилие. Чести са и обажданията от други възрастни - роднини на дете в риск, съседи, приятели или граждани, които желаят да се информират за Националната телефонна линия и нейните възможности. След проведени консултации по телефона, специалистите от телефон 116 111 са насочили сигналите към отделите за закрила на детето (268 случаи) или към училищен психолог (250 случаи).

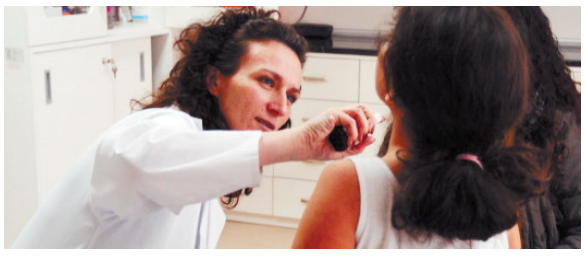
Търси се!

Родителите на изчезналия преди повече от седмица Веселин Димитров Игнатов (7 г.) призовават всички, които имат информация за него, да помогнат за откриването му и да подадат сигнал до МВР. Момчето страда от аутизъм. На пресконференция вчера неговата майка - Благомира Игнатова, го описа като много контактен, въпреки че не може да говори, и способен да тръгне с всеки непознат. Също така тя предупреди, че той нямал навика да се оглежда, когато пресича улиците. Веселин е изчезнал от дома си в село Курило на 27 април т.г. Досега за него са подадени множество сигнали, че е бил забелязан на различни места, от издирването му обаче засега няма резултат. Той е със светлокестенява коса, облечен е със синьо шушляково яке, червено долнище на анцуг, сива блуза и бежови обувки. Висок е около 130 см. Над 250 полицаи и жандармеристи претърсват района на Курило за изчезналия Веселин, каза зам.-министърът на МВР Павлин Димитров вчера.

С коне срещу интелектуални затруднения

Деца с интелектуални затруднения от Плевен започват терапия с помощта на коне. Това съобщиха от сдружение "БАЛИЗ" в областния център. Първите 7 младежи с физически и интелектуални увреждания посетиха конната база "Нортен Гонг" в плевенското село Рибен. С помощта на треньора Трифон Дацински - известен плевенски състезател по конен спорт, те направиха първите си опити да се "запознаят" с животните. В програмата е предвидено на следващата среща за първи път децата да се качат на кон и да започне прилагането на хипотерапията. Общуването с конете дава устойчив положителен емоционален фон, който сам по себе си е целебен, сочат медицински проучвания. Според медиците този вид лечебна физкултура се използва ефективно още от края на 50-те години на XX век при психични и неврологични заболявания. Специалисти твърдят, че в 45 държави от Европа и Северна Америка са създадени центрове за лечебна конна езда. За първи път такъв център е създаден и край Плевен.

Безплатни прегледи за рак на кожата в „Александровска"

В Клиниката по кожни и венерически болести към УМБАЛ "Александровска" в София се организират безплатни прегледи на пациенти по повод Националния ден за анонимен и безплатен скрининг и профилактика на рака на кожата. Това съобщиха от лечебното заведение.

Инициативата е на Българското дерматологично дружество и се организира за пета поредна година. Прегледите ще се извършват на 11 май (вторник) от 8 до 14 ч. в консултативните кабинети на клиниката.

Желаещите трябва да се запишат предварително на номер 02/9230 447, или 02/9230 494.

Все повече заболели от морбили в Пловдив

Нараства броят на заболелите от морбили в Пловдив. Това каза директорът на Регионалната дирекция за опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ) в Пловдив д-р Ваня Танчева. 121 са заболели от морбили само през последната седмица в града. Общо за областта от началото на годината болните са 1400, като от тях 1349 са роми, каза д-р Танчева.

По думите ѝ, трябва да се приложи елемент на принуда при тази общност, тъй като е явно, че проблемът е в имунизацията. Изплащането на социалните помощи трябва да става обвързано с ваксините, предложи д-р Танчева.

Който не се е имунизирал, да не получава помощи, каза тя.

Икономика

Сърбия може да участва в „Белене”

Вестник “Данас” цитира вчера висш правителствен представител, че Сърбия може да участва в проекта “Белене”, окачествен от него като “изключително добър”. При визитата си в Белград българският премиер бе казал, че Сърбия е готова да участва в строежа на АЕЦ “Белене” и да финансира поне 5 на сто от проекта. Независимо от липсата на официален коментар от страна на сръбското министерство на енергетиката, според “Данас” информацията била вярна.

Чрез участието си в строителството Сърбия ще получи по-евтина електрическа енергия, както и възможността да се намери работа за експертите и младите кадри, които се занимават с ядрена енергетика, изтъква вестникът. На този етап няма подписан договор. С изхвърлянето си в публичното пространство за сръбско участие властите в София искат да подобрят позициите си при преговорите, пише още “Данас”. Изданието припомня, че българският президент Георги Първанов официално е предложил на Сърбия да участва в енергиен проект на Дунав.

Заловиха контрабандни парфюми

Митничари откриха 320 контрабандни маркови парфюма в резервоара на туристически автобус с румънска регистрация на ГКПП “Малко Търново”. Пълният с туристи автобус марка “Мерцедес” е пътувал от Турция за Румъния. Шофьорът и пътниците са обявили на българския митнически пункт, че не пренасят нищо за деклариране.

Митническите инспектори установяват на място, че контрабандната пратка е собственост на екскурзовода на групата - 31-годишен румънски гражданин. Съставен му е акт за нарушение на Закона за митниците и ще му бъде наложена глоба в размер от 100 до 200 на сто върху митническата стойност на контрабандата.

Снимка БГНЕС

Представители на Коалиция “За да остане природа в България” се събраха пред Министерския съвет, за да връчат подписка срещу изсичането на площи в парк “Витоша”

ЕК очаква стагнация за България през 2010-а

Заради слабото вътрешно потребление икономиката ще започне да се възстановява едва в края на годината

Европейската комисия очаква още през тази година България да свали бюджетния си дефицит под допустимия праг от 3% и той да е 2,8%, а за 2011 г. 2,2%. Дупката в бюджета ни ще бъде 2.2%, или почти пет пъти поголяма от предишната оценка, но въпреки това отново ще е под средната за ЕС (6.9%). В пролетната прогноза се посочва, че икономиката ни ще отчете нулев растеж през тази година, а през 2011 г. - ръст от 2.7%, показват още данните на комисията.

Предприетите мерки за намаляване на разходите и повишаване на приходите дават възможност да се постигнат стабилни фискални позиции, смятат експертите. Прогнозите са безработицата да расте и да има леко снижаване през следващата година. Дефицитът по текущата сметка да продължи да се свива, а ръстът на доходите да бъде забавен и през 2010 г. и 2011 г. Увеличените инвестиции в инфраструктурата, благодарение на парите на еврофондовете, се очаква да изиграят стабилизираща роля, макар че това може да не е достатъчно да компенсира спада в корпоративните инвестиции.

По отношение на държавния ни дълг прогнозата е той да нарасне по-силно от предварителните очаквания, като за тази година достигне 17.4% от БВП при 14.8% за 2009 г., а през 2011 г. - 18.8% от БВП. Предишните прогнози бяха за намаляване на дълга през 2011 до 15.7% след 16.2% за тази година, посочва още комисията.

Относно инфлацията ЕК запази предишната си прогноза, която бе за ръст на хармонизирания индекс на потребителските цени с 2.3%. През 2011 г. поскъпването на стоките ще е с 2.7%.

От ЕК посочват, че пред държавните финанси идват времена на по-малък ръст в приходите, тъй като икономиката постепенно ще се ориентира към износ. Заради все така слабото вътрешно потребление тя ще започне да се възстановява едва в края на 2010 г., най-напред благодарение на износа, смятат от ЕК. Като основно предизвикателство пред България, която остава най-бедната икономика в ЕС, се посочва наваксването на изоставането, е становището на ЕК.

Интерес за празниците към Черноморието и Турция

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

В очакване

За почивните дни по Гергьовден българските туристи се насочват към българското Черноморие и Турция, обяви пред новините на PRO.BG Светла Иванова, управител на туристическа агенция. Има засилен интерес към курортите “Слънчев бряг”, “Златни пясъци” и “Албена”.

Светла Иванова обясни, че при резервация и плащане до 15 май клиентите ползват около 15 процента отстъпка за почивка по Черноморието. Офертите са 20-25 лв. на легло за all-inclusive, коментира тя и призна, че в Турция правели невероятен дъмпинг и българските туроператори са длъжни да реагират на предизвикателството. Офертите за Истанбул започвали от 195 лв. с включена панорамна обиколка на града. Абитуриентите също се насочвали към Турция, главно към Истанбул и морския курорт Кушадасъ.

Студентско кредитиране - от есента

Студентското кредитиране, чието начало се провали в две поредни академични учебни години, най-после ще тръгне. За новата учебна година студентите ще могат да теглят кредити за обучението си при преференциални условия.

Максималният размер на кредитите, които ще се отпускат за плащане на обучението, се формира от сбора на таксите, дължими от студента до края на следването му. Максималният размер на кредита за издръжка пък се формира на база на показателя семестриална издръжка, равна на минималната работна заплата към момента на банковия превод, умножена по броя на месеците през съответния семестър.

По кредита не се дължи каквото и да е обезпечение от студентите или трети лица, а също и че кредитополучателят не дължи такси, комисиони или други разходи, свързани с отпускането и управлението на кредита. Кредитът може да бъде погасен предсрочно без такси, комисиони и допълнителни лихви. Лихвата, която кредитополучателят дължи на банката, е годишна, фиксирана и не може да надхвърля седем процентни пункта. Кредитополучателят погасява общия размер на кредита на равни месечни вноски в 10-годишен срок след завършването.

Държавата връща столичната топлофикация

Министерският съвет прие решение за даване на съгласие за безвъзмездно прехвърляне в полза на Столичната община на притежаваните от държавата акции от капитала на “Топлофикация София” ЕАД. Причините за решението са, че дружеството е създадено като общинско предприятие и основната му дейност е топлоснабдяването на столицата. Инфраструктурата на “Топлофикация София” ЕАД е част от градската инженерна инфраструктура, а чрез прехвърлянето ще се създадат условия за по-гъвкава и ефективна енергийна политика за снабдяване на населението с енергия. Освен това Столичната община може да получи полесен достъп до европейските фондове за енергийна ефективност.

Предлага се акциите на “Топлофикация София” ЕАД да бъдат прехвърлени с всички активи и пасиви на дружеството след приемане на съответното решение от Столичния общински съвет. Алтернативни варианти по прехвърлянето са рискови заради опасността те да бъдат сметнати от ЕК като държавни помощи и да се отразят върху отчитането на бюджетния дефицит според методиката на Евростат.

КЗП издирва опасни азиатски стоки

Чайници от емайлирана стомана от моделите Copco, Wild Leaf Tea Co. Bristol Model и Martha Stewart Collection Enameled Steel Tea Kettles издирва Комисията за защита на потребителите (КЗП) в България, съобщиха от ведомството. Опасността от изгаряне идва от дръжката на чайника, която може да се разхлаби и това да доведе до травми. Чайниците са произведени в Тайланд.

Комисията съветва още потребителите, които притежават чанта за бебе тип “кенгуру” от модел Sling Rider, незабавно да спрат употребата й за деца помалки от четири месеца и да се свържат с доставчика “Еф Стил” ЕООД за безплатна замяна на продукта. Това се налага поради доказан риск от задушаване на бебето. Американската комисия за безопасност на потребителските продукти е информирана за три смъртни случая, които са настъпили в тези слингове през миналата година.

3,6 млн. лв. помощ за млекопроизводители

От 4126 допустими кандидати 3277 са производителите на краве мляко, подали заявления за помощи по Схемата за подпомагане на сектора заради кризата. Срокът за кандидатстване изтече на 30 април 2010 г.

Предстои Държавен фонд “Земеделие” да изчисли точния размер на помощите и да се пристъпи към изплащане. Помощта се определя на килограм доставено мляко директно продадено от производителя според годишните декларации за квотния период 2008/2009 г. и парите са определени от Брюксел. Общият бюджет по схемата е 3,6 млн. лв. Право на подпомагане имат производителите на краве мляко с индивидуална млечна квота, извършили доставки или директни продажби през 2008/2009 г. от поне 20 000 кг. За да получат финансова помощ, млекопроизводителите трябва да са подали и годишни декларации в ДФЗ.

Свят

Спасяването на Гърция

Словения взима заем, за да подпомогне Атина

Безработни учители влязоха в остри сблъсъци с полицията пред гръцкия парламент в Атина по време на започналата масова демонстрация на държавните служители срещу строгите икономически мерки на правителството

Бъдещето на Европа и бъдещето на Германия в Европа е заложено на карта. Това заяви германският канцлер Ангела Меркел в Бундестага.

В германския парламент се обсъжда отпускането на 22,4 милиарда евро помощ на Гърция. Кабинетът на Меркел даде съгласие в рамките на три години Германия да отпусне помощ на Гърция в размер на 110 милиарда евро. Не се очаква решението да срещне отпор в парламента.

Меркел посочи, че оказването на помощ на Атина по-рано не би било продуктивно. Тя заяви още, че парламентът трябва да гласува отпускането на помощта "заради бъдещето на Европа и заедно с това, за бъдещото на Германия в Европа".

Междувременно обаче група професори, които настояват Германия да бъде водена от националните си интереси, се заканиха да обжалват в съда законопроекта за отпускане на финансова помощ за Гърция, предаде ДПА. Те ще настояват в петък Федералният конституционен съд да обяви законопроекта за противоконституционен.

Говорител на групата каза, че искът ще бъде внесен веднага, след като германският парламент приеме закона, според който Берлин трябва да предостави 22,4 млрд. евро като част от финансовата помощ за Гърция за период от три години.

Помощта е непопулярна сред германците, според които те трябва да понасят ограничения в заплати, увеличаване на възрастта за пенсиониране и високи данъци с години. Медиите в Германия представят Гърция като разточителна, корумпирана и незаслужаваща помощ, отбелязва ДПА.

Словения, която е член на еврозоната от 2007 г., ще бъде принудена да вземе заем и да преразгледа бюджета си, за да може да участва в тригодишния план за финансово подпомагане на Гърция от ЕС и МВФ на обща стойност 110 милиарда евро, предаде АФП. Словения ще намери необходимите средства (за плана за спасяване на Гърция) чрез емисия от държавни облигации или заем на международния пазар, за да може след това да предостави тези пари на Гърция, заяви словенският министър на финансите Франц Крижанич.

Словения ще трябва да участва наред с другите страни от еврозоната в плана за спасяване на Гърция, като предостави 384 милиона евро, от които 144 милиона евро ще трябва да бъдат отпуснати още тази година.

Министърът добави, че Любляна ще прилага с един процент по-висока лихва от тази, за която се договориха МВФ и ЕС за плана за подпомагане на Атина. Освен това словенското правителство ще трябва да преразгледа бюджета си и да внесе специален проектозакон в парламента, за да може да участва в спасителния план.

Никоя от страните, които участват в този проект в подкрепа на Гърция, не трябва да излезе от него със загуби, каза министърът, като оправда необходимостта от плана, за да се избегне ефектът на доминото, който би могъл да доведе до финансова криза в по-големи мащаби.

Тайланд има шанс да излезе от кризата

Депутатите от управляващата Демократическа партия в Тайланд ще разискват днес датата за разпускането на парламента, което е ключово искане на протестиращите срещу дейността на правителството, заяви говорител на партията.

Демократическата партия ще проведе разговори в парламента и е вероятно да обсъди предложения от премиера Абхисит Веджаджива процес за приключване на политическата криза в страната, заяви партийният говорител Буранадж Смутаракс. "Те очакват да обсъдят пътната карта за помирение, която може да включва дата за разпускането на парламента", допълни той.

Антиправителственото движение на "червените фланелки", чиято кампания продължи осем седмици, участва в сблъсъците с властите, при които загинаха 27 души. Лидерите на движението се съгласиха да се присъединят към процеса на помирение, предложен от премиера, който предвижда свикването на избори за 14 ноември. Но предимно бедните и представители на работническата класа "червени" обещаха да продължат протестните действия, докато премиерът не посочи кога точно ще разпусне парламента и Централната избирателна комисия на страната не определи дата за изборите.

София и Вашингтон не са преговаряли за ПРО

България и САЩ никога не са водили официални преговори по въпроса за разполагане на противоракетна отбрана (ПРО) на територията на България, заяви в Москва българският посланик в Русия Пламен Грозданов, предаде ИТАР-ТАСС.

"Концептуалните въпроси за разполагане на ПРО на САЩ се обсъждат в рамките на Съвета на НАТО. Това е наше право", каза Грозданов. "Обсъждането на тези проблеми - в рамките на НАТО или заедно с Русия - е въпрос на бъдещи преговори на различно равнище", добави той. "Всички членове на Алианса разбират, че някои страни притежават сериозни възможности, представляващи заплаха за нашите страни", отбеляза българският посланик. "Като член на Алианса ние сме заинтересовани от създаване на система за защита". "Когато се обсъждаше възможността за разполагане на ПРО на територията на Полша и Чехия, не всички бяха съгласни с това разпределение, тъй като някои членове на Алианса щяха да се окажат незащитени", добави дипломатът. "Още веднъж ще подчертая, че не е имало никакви официални преговори между България и САЩ", увери той и добави, че медиите "прекалено раздуват този проблем".

Българският посланик каза още, че България е за опростяване на визовия режим между Русия и Европейския съюз, предаде ИТАР-ТАСС. Като член на ЕС и бъдещ член на Шенгенското споразумение ние искаме по-скоро да бъде опростен визовият режим между Русия и ЕС.

www.duma.bg

кратки

Осъдиха петима българи за наркотрафик

Съдът в испанската провинция Самора, в северозападната част на страната, осъди общо на 32 години затвор петима българи и един испанец, членове на мрежа за наркотрафик. Най-тежката присъда - 8 години затвор и глоба от 3.4 млн. евро, е получил българинът, който ръководел наркомрежата. При арестуването на наркотрафикантите полицията задържала общо 8 кг хероин, укрит в техен автомобил и в жилищата им.

Лукашенко брани Бакиев

Беларуският президент Александър Лукашенко заяви, че няма да предаде свалените президент на Киргизстан Курманбек Бакиев, за да му бъдат предявени обвинения по повод кървавите сблъсъци в централноазиатската държава миналия месец. Той заяви, че искът за екстрадицията за Бакиев, който се намира в Беларус, е "безнадежден и унизителен за временното правителство. Президентът на Киргизстан е под закрилата на беларуската държава и нейния президент", изтъкна Лукашенко.

Откраднаха джипа на Ево Моралес

Президентът на Боливия остана без бронирания си джип "Тойота", който неотдавна получи като подарък от приятеля си - президента на Венецуела Уго Чавес. Според информации в местната преса шофьорът на Моралес оставил на главна улица луксозното возило с работещ двигател и отворена врата и влязъл в съседен магазин. Според очевидци минаващ край машината непознат мъж се метнал в джипа и изчезнал в неизвестна посока.

Индонезия продава потънали съкровища

Индонезийското правителство ще проведе търг за редки скъпоценности, открити в потънал кораб от X век. Сред съкровищата, открити край бреговете на страната през 2004 г., има злато, рубини, перли, ирански стъклени изделия и китайски порцелан от края на X век, но още никой не е платил депозита от 16 милиона долара. Правителството се надява товарът от над 271 хиляди обекта да бъде продаден като един обект, със стойност минимум 80 милиона долара.

Кирхнер оглави Южноамериканския съюз

Държавните ръководители на Съюза на южноамериканските държави (УНАСУР) избраха по време на среща, близо до Буенос Айрес, бившия аржентински президент Нестор Кирхнер (2003 г. - 2007 г.) за генерален секретар на организацията, създадена през 2004 г. "Назначаването на Кирхнер бе одобрено с консенсус", обяви президентът на Еквадор Рафаел Кореа след срещата на ръководителите на 12 страни-членки на организацията.

Свят

Шестметрови вълни заляха Лазурния бряг

Необичайно за май лошо време връхлетя южна Франция

Необичайно за май лошо време сполетя южната част на страната, предаде Франс прес. Шестметрови вълни връхлетяха Лазурния бряг в Югоизточна Франция, а снеговалежи прекъснаха електроснабдяването в някои югозападни региони.

Гигантските вълни нанесоха многобройни щети по плажовете на Лазурния бряг, но "не бе съобщено за нито един изчезнал или ранен", заяви за АФП Кристоф Маркс от властите във френския департамент Морски Алпи. Благодарение на навременните предупреждения на метеоролозите за приближаването на огромните вълни към Лазурния бряг бяха избегнати човешки жертви.

Вълните обаче отнесоха всичкото оборудване на плажовете - от летящето чак до пристанището, уточни Беноа Канделл, първи заместник-кмет на Ница. Плажовете и част от шосетата в района са затворени. Кметът на Ница Кристиан Естрози, министър към френското икономическо ведомство, поиска държавата да обяви града за зона на природно бедствие - процедура, която би улеснила изплащането на обезщетения от застрахователите. Същото направи и кметът на Кан Бернар Брошан, чийто град на 12 май предстои да стане за пореден път домакин на прочутия кинофестивал.

В Ница не е имало подобни бури от 1959 г., отбелязва ИТАР-ТАСС. В Кан са пострадали близо 20 ресторанта, наводнен е и подземен паркинг в града. В други морски пристанища вълните са изхвърлили на брега около 20 риболовни и туристически кораба. В източната част на Пиренеите е обявена опасност от лавини, добавя руската агенция.

Лошото време в момента бушува на по-голямата част от територията на Франция, което не е характерно за тази страна през май. Обикновено по това време на годината в югозападната част на Франция температурата надвишава 20 градуса, а в момента там вали сняг. Обилни снеговалежи повалиха дървета върху далекопроводи и така прекъснаха тока на 23 000 домакинства от департамента Ариеж близо до границата с Испания. Поради силните ветрове бе временно преустановен въздушният трафик в района на летищата в Перпинян и Монпелие, допълва АФП.

Подобна е ситуацията и в самата Испания. В северните и източните провинции бяха отправени специални предупреждения. На Майорка не спират проливните дъждове, рязко застудя във Валенсия, в Наварра вали сняг, същото се случва дори и в Мадрид, съобщи Нюзру. Според синоптиците тази аномалия ще продължи поне още няколко дни.

Как ще е това на руски

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Генералният секретар на Съвета на Европа Турбьорн Ягланд за ролята и бъдещето на организацията

Евгений ШЕСТАКОВ

Генералният секретар на Съвета на Европа Турбьорн Ягланд не говори много. Норвежецът оглави организацията миналата година. Самият той смята, че след като е от страна, която е съсед на Русия на север, му е по-лесно да намира общ език с Москва, отколкото на предшествениците му.

НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ ЗА ЧЕСТВАНЕ НА 65 ГОДИНИ ОТ ПОБЕДАТА НАД ФАШИЗМА ВЪВ ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА И ДЕНЯ НА ЕВРОПА ПОД ПАТРОНАЖА НА ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ГЕОРГИ ПЪРВАНОВ

СОФИЯ

9,00 ч. Паметник на Съветската армия - директно излъчване на парада на Победата от Червения площад в Москва.
10,00 ч. Тържествена церемония по издигане на националния флаг пред Паметника на Незнайния воин. Полагане на венци и цветя.
10,30 ч. - 15,00 ч. Полагане на венци и цветя пред Паметника на Съветската армия. Тържествен митинг-концерт.
14,00 ч. - 22,00 ч. Концерт пред храм-паметник „Св. Александър Невски". Заря.

ПЛОВДИВ

11,00 ч. - 12,00 ч. Панихида за загиналите. Алея на руските воини в Централните гробища.
12,00 ч. - 14,00 ч. Концерт на площад „Стефан Стамболов".
14,00 ч. - 15,00 ч. Полагане на венци и цветя на Братската могила.
16,00 ч. - 18,00 ч. Шествие от подножието на Бунарджика към паметника „Альоша".
18,00 ч. - 19,00 ч. Венци и цветя на паметника „Альоша". Тържествен митинг-концерт.

В интервю за "Российская газета", което дадохте миналата година веднага след избирането си, разказахте, че в родината си много сте се занимавали със зимни видове спорт. Как се чувствате сега в Страсбург, където почти няма сняг. Не "усвоихте" ли вече футбола?

- Малко ми е мъчно за Норвегия, защото там зимата наистина е прекрасна. Но тук също има известни възможности за зимен спорт - има планини, гори, и от време на време имам шанс да практикувам. И, разбира се, доброто представяне на норвежкия отбор на Олимпийските игри в известна степен ми "компенсира" липсата на пълноценна зима в Страсбург.

Вие оглавявате Съвета на Европа едва от една година. Кое смятате за своето най-голямо разочарование, а кое бихте нарекли успех?

- Най-голямото ми разочарование е това, че в организацията ни има голямо раздробяване. Действат прекалено много различни структури. Много е трудно да се координира дейността им. В същото време аз още веднъж се убедих в предимствата на Съвета на Европа. В състава му влизат на практика всички държави от Стария континент и ние вероятно сме единствената наистина общоевропейска организация. Тя запазва големия си потенциал за засилване на ролята си на континента.

Като едно от постиженията за това време аз смятам това, че Русия ратифицира 14-ия протокол на европейската конвенция по правата на човека (за реформата на страсбургския съд - бел. авт.). Не смятам това за свое постижение, но ратификацията стана малко, след като заех този пост. Към своите успехи причислявам и това, че успях да изградя много конструктивни отношения с ръководството на Русия. Смятам също така за свое значимо постижение това, че получих пълна подкрепа от страна на Комитета на министрите за плановете ми за реформа на Съвета на Европа.

Кой е първият въпрос, който бихте искали да зададете на руския външен министър?

- Първо няма да е въпрос. Преди всичко ще благодаря на Лавров за поканата да участвам в тържествата по случай 65-годишнината от победата.

Миналата година за пръв път посетихте Москва, където се срещнахте с ръководството на Русия. Успяхте ли да разкриете тайната на прочутата "руска душа"?

- Бих казал, не. За чужденеца да разкрие тайната на душата на друг народ, струва ми се, е невъзможно.

Споменахте, че реформата на Съвета на Европа вече е започнала. Какъв накратко е смисълът ѝ?

- Най-важното е да се създаде възможност оптимално да се използват ресурсите, които организацията има, за да изпълнява тя задачите си по-добре. Сега често се случва ресурсите да се разпръскват. Според мен е необходимо да се укрепи офисът на комисаря по човешките права, да се отделя повече внимание на органите по мониторинга в рамките на двете изключително важни конвенции - по борбата с търговията с хора и борбата с корупцията. Всичко това трябва да се направи, ако искаме Съветът на Европа да играе важна политическа роля.

В едно от изказванията си външният министър Сергей Лавров обърна внимание върху необходимостта от укрепването на т. нар. "мека безопасност" и повишаването по този въпрос на ролята на Съвета на Европа. Напълно съм съгласен с него по отношение на безперспективността на "силовите методи". Питахте ме кой ще е първият въпрос, който бих задал на господин Лавров? Един от първите въпроси ще е молбата да развие мислите си, които министърът изказа във връзка с "меката безопасност".

Вие оглавявате комитета по присъждане на Нобеловата награда за мир. Не се ли чувствате днес неловко, че последната награда бе присъдена на президента на САЩ Барак Обама? Мнозина разкритикуваха това решение, твърдейки, че американският лидер е получил наградата в аванс.

- Наистина имахме доста кандидати за наградата. Но трябва да се избере само един. Към този момент Обама вече беше направил много за подобряване на политическата атмосфера в света. Оттогава това доведе, в частност, до подписването на ново споразумение за стратегическите настъпателни оръжия. Смятам, че повечето хора вече стигнаха до разбирането, че решението да присъдим наградата за мир на Обама беше правилно.

Смятам, че неговите инициативи трябва да бъдат високо оценени, особено в Русия. Вашата страна сега си има работа с американски президент, който казва, че може да се води диалог по всеки въпрос. Това много се различава от едностранчивата линия на предишното ръководство на Съединените щати.

Общество

Ще носим ли вината на виновните

Понятията справедливост и солидарност са не само част от политическия речник

Александър КАРАКАЧАНОВ

За много неща бива обвинявано бившото управление на държавата в лицето на тройната коалиция. Някои от тях са неверни, някои са силно преувеличени, но някои...

Знам, че много хора, особено привърженици на социалистическата идея, ги боли, когато трябва да четат или слушат за безобразия, които се стоварват на гърба на тяхната партия. И това е особено болезнено, когато понятията "справедливост" и "солидарност" не са само част от политическия речник, с който някои си пробиват път към партийни и държавни постове. Към тези хора, които са основата на всяка истинска партия, е настоящото послание - "Ще носим ли вината на виновните?"

Трудно могат да се намерят примери на по-безпардонно ограбване на държавната собственост, от началото на третата българска държава, по сравнение с аферата на извършените в България през периода 2003-2009 година сделки за замени на държавни земи и гори срещу частни. Става дума за над 70 хиляди декара, което по площ е равно на 10 хиляди футболни стадиона. Това са земи и гори покрай Черноморското крайбрежие, големите планински курорти и защитени територии, които са особено ценни и имат висока пазарна стойност. Държавата е загубила не по-малко от 6 (шест) милиарда лева - такава е разликата между пазарните цени на придобитите и заменени имоти. А това са уникални природни ландшафти и тяхното значение за България, а и за Европа, е много повече от пазарната им стойност. Срещу тези държавни имоти, които струват стотици евро на квадратен метър, държавата е получила частни земи и гори, чиято цена, в някои случаи, достига до мизерните 14 стотинки за същата площ.

Тези територии ще бъдат унищожени, застроени и оградени от новите им собственици, и ние само ще можем да гледаме морето с бинокъл от високите хълмове! Ако не вярвате, отидете и се опитайте да стигнете до плажа на курорта Елените в община Несебър, който съгласно конституцията е изключителна държавна собственост. Огромна пясъчна ивица, до която имат достъп само тези, които позволява присвоилият си я собственик на комплекса. Даже и да си корабокрушенец, изхвърлен от вълните на брега, ще бъдеш изритан обратно в морето от гавазите на този съвременен феодал, който години наред има очевадната протекция на всяка поредна власт.

Българската политическа класа няма интерес на този етап да реши въпроса със замените на земи и гори. Тя само имитира дейност и то под натиска на европейските институции. Приказките, че сделките ще бъдат атакувани по съдебен ред, са несъстоятелни и целят само отлагане на въпроса във времето с цел бъде запазено награбеното за настоящите им собственици. Като капак на всичко, е все по-голямата вероятност Европа да ни наложи многомилионни глоби за това безобразие. Естествено, те няма да се плащат от облагодетелстваните се собственици и държавни чиновници, а от нас, данъкоплатците.

Курортът Елените. Как се стига до плажа там?

Единственото справедливо решение е разваляне на извършените сделки и възстановяване на държавната собственост върху тези територии. Това може да стане със закон, приет от Народното събрание. Нека подчертаем, че не става дума за "национализация", от която някои толкова се плашат. Коректният юридически израз е "взаимна реституция". Държавата си възстановява това, което й е принадлежало, и връща това, което е платил или заменил срещу държавната собственост частникът.

Няма да крия, че на този етап тази инициатива не среща горещ прием в парламента. Нито една от парламентарните групи в него не реагира на предложения проект за закон, който да върне заграбените земи и гори. Явно твърде много са "помагачите" или лично "топналите" пръст в меда.

Тъй като народните представители не желаят да предприемат необходимите действия, то Инициативната група, изготвила "Закон за връщане на заграбените чрез замени гори и земи", предлага той да бъде приет на НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ. Съгласно новия закон за референдумите (ЗПУГДВМСУ), подписите на 500 хиляди избиратели задължават Народното събрание да го допусне, а решенията му са неотменими от същото.

Българското общество, с изключение на шепа заинтересовани лица, са на мнение, че извършените замени на гори и земи са грабеж. Шепата заинтересовани правят всичко възможно награбеното да не се върне. Най-пострадали са обаче редовите привърженици на партиите от тройната коалиция и преди всичко на Социалистическата партия. Те не се само са ограбени, като всички нас, но и са сочени с пръст. Защо трябва да носят тази вина - тя не е тяхна? Не е ли сега моментът, чрез подкрепата на тази инициатива за връщане на заграбеното, да покажат истинското лице на своята партия?

Ако искате да подкрепите една справедлива обща кауза, то можете да откриете Инициативната група на www.referendum.in, във Фейсбук, както и на адрес: София, ул. "Поп Богомил" 49, ет.1, ап.2

СЕМ - регулатор или главен интригант?

Веселка ВЕНКОВА

"Съветът за електронни медии е НЕЗАВИСИМ специализиран орган, който регулира радио- и телевизионната дейност чрез регистрирането или издаването на лицензии за осъществяване на радио- и телевизионната дейност и чрез упражняване на надзор само върху дейността на радио- и телевизионните оператори за спазването на този закон. При осъществяването на своята дейност Съветът за електронни медии се ръководи от интересите на обществото, като ЗАЩИТАВА плурализма на словото и информацията и НЕЗАВИСИМОСТТА на радио- и телевизионните оператори."

Това са ал. 1 и 2 от чл. 20 на Закона за радиото и телевизията - глава втора, уреждаща създаването и функционирането на регулаторния орган.

На дискусията за обществената фунция на Националното радио, редакционната независимост, механизмите за икономическо и финансово структуриране на медията, състояла се на 4, май председателят на СЕМ цитира мисълта, че "различно бъдеще не може за се гради от безразлични хора". Което, съотнесено към законовата норма погоре, провокира въпроса: "Може ли зависими хора за отстояват плурализъм и независимост, при това на национални медии?".

Нищо лично, господа и дами, такъв е законът - избрани сте на квотен принцип: петима, посочени от Народното събрание и четирима - от президента на републиката (след приетата на първо четене вчера поправка в ЗРТ ще са трима на двама, което не променя същността на подбора). И както и да се разминават мандатите, за мащабите на препатилото ни отечество зависимостите остават. Което пролича явно и на дискусията във вторник. Интересите на обществото и независимостта на медията бяха старателно избягвани словосъчетания, подчинени на лайтмотива от чл. 32, ал. 1, т. 2 на ЗРТ: избира и освобождава генералните директори на БНР и БНТ.

Въпросът територия ли е радиото на свободната журналистика витаеше неистово. Член на СЕМ справедливо отбеляза, че БНР отдавна се схваща като обществена медия. Но заслугата за това не е нито на регулаторните органи, нито на генералните директори.

Слушах внимателно словесната еквилибристика и на "деловия президиум", и на залата, правих опит да се освободя от пристрастията си към радиото, което е възпитало не само моето поколение. И докато слушах повиците за реформи, за разграничаване на творческо от административно ръководство, и призивите "да се прекърши гръбнакът на корупцията", да се изготви програма за прозрачно харчене на средства, да се освободи радиото от страха, се чудех защо каруцата е пак пред коня. Защо никой не чу Иван Такев, поставил основния въпрос за финансирането, който за-ко-но-во (!) трябва да се реши? Ясно е, че не може обществена медия да се издържа от държавния бюджет, пък да бъде хем независима, хем смела, хем с гражданска позиция.

Стана ясно още, че кучето май не е заровено в избора на генерален директор, а в ограничаване на възможностите на БНР. Че на кого му трябва толкова влиятелна медия - първа по доверие и по пазарен дял, а независима? Обществото мълчи, а СЕМ, който трябва да се ръководи от интересите му и да защатава плурализма и свободата на словото и информацията, влезе в ролята на главен интригант в медийната среда у нас. В такова време лудите ще се налудуват...

Жестоко нещо е пазарът, "отчайващо - става дума за огромна концентрация на интереси, които както и във вестникарския пазар стигат и до невъзможността да се разпространяваш", констатира публично Лили Маринкова. И все пак е толкова хубаво, че още никой не е посмял да сътвори регулационен орган за пресата! Интригите си ги правим сами.

А за свободно слово и медиен плурализъм тепърва ще говорим. Не защото не знаем, че това е процес, а защото битката за Радиото едва сега започва.

Интервю

Акад. Георги Марков:

Борис III се е страхувал еднакво от Сталин и от Хитлер

Чърчил хариза България на Съветския съюз, обяснява видният историк

Интервю на Велиана ХРИСТОВА

Какво всъщност честваме на 9 май - победата над фашизма или Деня на Европа?

- Двете неща са свързани. Девети май е първият ден на мира, ден на поуките от двете световни войни, това, което ни обединява. Европейците разбраха, че през тези две войни те се изтребиха взаимно и резултатът е, че Европа се обезсили и загуби своето място в центъра на света, остана на заден план. Появиха се други центрове - Северна Америка, Япония, сега и Китай. това са изстраданите поуки от Втората световна война. Затова Денят на победата стана Ден на Европа.

Младите поколения у нас знаят много малко за тази война, някои смятат дори, че САЩ са воювали с Русия. На какво се дължи това?

- Доскоро поколенията бяха съвременници на войната и за тях историята се смесваше със спомените. Аз съм от следвоенното поколение, но баща ми е участник във войната и при мен всичко беше свързано с нея. Но тя вече се отдалечи - това са 65 години! - а в обучението в училище Втората световна война не намира достатъчно отражение. Преди две години на кандидатстудентски изпит дадоха две теми - възрожденска и за Втората световна война. От 10 кандидати само един избра темата за нея. Освен това дълги години темата беше и политизирана с делението на победители и победени. България има сложна историческа участ в тази война, тъй като за три години и половина участва в двете противникови световни коалиции. На първия етап от март 1941 г. България се присъединява към Тристранния пакт на Германия-Италия-Япония, а на 10 септември 1944 г. обявява война на хитлеристка Германия. А става дума за едно и също общество, за една и съща армия. За България Втората световна война е кръстопът, тя първо навлиза в една политическа и стопанска система, после преминава към друга система.

Защо само у нас има такъв нихилизъм спрямо ветераните, участвали в борбите срещу фашизма? В другите страни на Европа им се отдава почит.

- У нас вече са останали едва 16 000 ветерани от войната и около 2000 са антифашистите, ние решихме да ги обединим, защото нещата са свързани. До 1989 г. се наблягаше на съпротивата като част от европейската съпротива. След това махалото се люшна и се каза, че партизаните са си жертвали живота, но не за националните интереси, а за Коминтерна, за чужда идея, за чужда държава и общество.

Е, имало ли е фашизъм в България?

- Има фашизъм, естествено. Има организации, които изповядват фашистки идеи, има действия. Но тази тема, която беше лансирана - за монархо-фашистката диктатура, според мен не е състоятелна от гледна точка на науката. Защото след 1934 г. управлението без партии, което Борис III упражнява в резултат на 19-майския режим, е свързано не толкова с фашистките идеи, колкото с авторитарната власт. Царят взима в ръцете си цялата власт. Борис III се е страхувал еднакво и от Сталин, и от Хитлер. За него Англия е била майката на монархиите и затова той е свързвал съдбата си с Англия.

Защо тогава той вкарва България в Тристранния пакт, а два дни след това Англия скъсва дипломатически отношения с България? Обявява й война, което обяснява и бомбардировките над София след това

- Защото за разлика от баща си, от Фердинанд, Борис III не е желаел България да участва във войната. Казвал е: по-добре черен хляб, отколкото черни забрадки. Той е нямал тази мечта на баща си за Велика България, искал е да запази това, което е. Голямата му надежда е Мюнхенската спогодба от 29 септември 1938 г., когато той посредничи заедно с Мусолини между Чембърлейн и Хитлер. Царят се е надявал, че Германия и Англия няма да воюват. Затова е потресен през септември 1939 г., когато те влизат във война. След това той има надежда в германо-съветския пакт от 29 август 1939 г., Борис III смята, че ако Германия и Русия са в мир, ние ще оцелеем. Има една телеграма от Драганов на 22 юни 1941 г., която казва: в двореца цари погребално настроение. От 22 юни царят не вярва в победата на Германия. Напротив, той се страхува и казва: Германия пак ще загуби и ние пак ще се озовем в катастрофа и няма да мога да си спася царството. Някои генерали също не са вярвали в победата на Германия още от 1941 г., когато още е болезнен историческият опит от Първата световна война.

Но всъщност съдбата на България се решава от авантюрата на Мусолини, който, завиждайки на фюрера, на 28 октомври 1940 г. нападна Гърция, но търпи поражение. Тогава Хитлер дори забавя плана "Барбароса" с един месец, за да помогне на съюзника си с две елитни армии и нападна Русия на 22 юни вместо на 20 май. но фаталната стъпка за нас не е при влизането в Тристранния пакт, защото България не е воюващ съюзник. Тя отказва да воюва с Гърция и Югославия. Фаталната стъпка е 12 декември 1941 г., когато под натиска на тристранния пакт, без да сме задължени, България обявява война на Великобритания и САЩ. Тогава вече Чърчил държи една реч срещу царя предател и казва: България не ме интересува, тя трябва да бъде наказана, ще я дам на Русия.

През март 1941 г. в България влизат 680 000 немци войници, за да преминат към Гърция. Но те остават и това не е ли фактическа окупация на страната ни?

- Отначало целта е само Гърция. Югославия след нас влиза в Тристранния пакт, но с помощта на Англия там става военен преврат и тогава вече войната се разширява и срещу Югославия. Германските войски след разгрома на Гърция и Югославия се изтеглят, тук остават само тилови части, летища и пристанища, които обслужват Вермахта, снабдяването на армията, някои санаториуми. Цар Борис III единствен не скъса дипломатически отношения със СССР. България защитава интересите на Германия и когато трябва да си сменят персонала, германското и съветското посолство, това става с българско посредничество. България не изпраща не само редовни войски, но и легион, макар че е имало 1500 доброволци ратници. Царят не се съгласява. В едно интервю за американското сп. "Тайм" през януари 1941 г. той казва: моите министри са англофили, моите генерали са германофили, народът ми е русофил, жена ми е италианка и само аз тук съм българин, който иска неутралитет.

Направи ми впечатление в стенограмата от 25-о народно събрание, че на 2 март 1941 г. мнозинството с "ура" и овации одобрява присъединяването ни към Хитлер. Няма да е прецедент, ако в някой близък ден с "ура" се разположат американски противоракетни бази в България...

- През 1941 г. неколцина от опозицията се опитват да се противопоставят, но не им дават думата. Наистина има голям ентусиазъм, аз го отдавам на "сателитния синдром", който от 130 години го има в нашата външна политика - да има "голям брат". За разлика от царя мнозинството от депутатите са вярвали в победата на Германия, включително министър-председателят Богдан Филов. Вярвали са, че Германия ще успее във войната и ние най-сетне ще си решим българския национален въпрос с връщането на Македония и Беломорска Тракия, след като са ни върнали Южна Добруджа. Този ентусиазъм се крепи на чувства от предишните войни, в които сме били победени. Но полк. Донован, който тогава ръководи американската стратегическа служба за разузнаване (ЦРУ след войната), през януари 1941 г. посещава Борис III и му казва, че САЩ ще се намесят във войната срещу Германия. На царя това му е ясно и затова има голяма разлика между монарха и някои негови близки съветници, министри и депутати. Най-уверени са били депутатите, не генералите.

Кой определя следвоенното бъдеще на България от тройката Сталин-Чърчил-Рузвелт?

- Тогава САЩ са нямали преки интереси на Балканите. При Чърчил има развитие. По време на балканските войни той много е симпатизирал на българите. Обаче когато при Дарданелската операция България е поканена да се намеси на страната на Съглашението, а Фердинанд отказва, Чърчил намразва българите. Ако тогава българската армия се бе намесила откъм Цариград и руската откъм Кавказ, войната щеше да завърши по-рано. А след това, когато в края на 1941 г. България обявява война на Великобритания, Чърчил нарича Борис III предател и царят разбира, че съдбата му е вече решена. Още през януари 1942 г. и след това през май, когато се преговаря за съюзен договор между Великобритания и СССР, още тогава България е разпределена към съветската сфера. Чърчил е харизал България на Съветския съюз. Великобритания е изиграла главната роля за това. То обаче не се е знаело от депутатите. Царят го е подозирал.

> **Сателитният ни синдром за „големия брат" и днес е жив**

Като говорим за поуките, май имаме традиция - и след Освобождението от Османската империя, и след Втората световна война, да се оказваме сателит на велика сила. Като имаме предвид, че сега американският посланик безпрепятствено се произнася по вътрешните ни дела като у дома си, България винаги ли е обречена да бъде нечий сателит?

- За съжаление цената на България се е вдигала само по време на световни конфликти - по време на Първата световна война, когато можеше да избере страната на Съглашението, по време на Втората световна война, когато стана сателит на Германия.

ГЕОРГИ МАРКОВ е роден в Пловдив през 1946 г., завършва история в Софийския университет. Професор, д-р. ист.н., академик. Специализирал е в Института по европейска история в ГФР, от 1993 г. е директор на Института по история при БАН. Автор на около 15 книги. Изследва международните отношения и войните в XX век, насилието и политическите покушения в българската история XIX-XX в. и др. Проф. Марков е председател на Националния комитет за честването на 65-ата годишнина от победата над фашизма.

Още на стр. 21

Общество

Когато някъде пламне нещо

Огнеборският правителствен екип се оказва все по-неподготвен за борба с огъня

Йордан СЪЕВ

Е клектиката между некомпетентност и невслушване в доброжелателни съвети се проявява в много области, но ще се спрем само на някои от тях. Първата е по отношение на приватизацията на банките. Под натиска на МВФ те бяха продадени набързо и на занижени цени. Обществеността най-негативно посрещна приватизацията на Външнотърговска банка (впоследствие преименувана в Булбанк, а сега се нарича УниКредитбанк). В почти същата степен това се отнася и за Банка ДСК, в която до 1990 г. се държаха всички спестявания на населението при годишна лихва от 1%. В нея бяха и жилищно-спестовните влогове, които не се олихвяваха. За тогавашното време това беше обоснована политика при наличието на акумулирани огромни парични ресурси в населението. Това стана в резултат на

пълна трудова заетост

при която редовно се получаваха доходи от заплати, а разходите за стоките и услугите за издръжка на живота представляваха 30% от тях. Но докато за споменатите банки все пак беше платена някаква що-годе приличка цена, други бяха продадени направо на безценица. Една от тях е Обединена българска банка, наречена така, защото се появи в резултат на сливането на Строителна, Електронна, Инвестиционна и още 2-3 други малки банки. Вече като обединена тя беше продадена за 3,5 млн. долара. След няколко препродажби цената й достигна до 980 млн. евро. Почти подобен е случаят с банка Биохим и Стопанска банка. В по-ново време, след убийството на Емил Кюлев, идентично се развиха събитията и с банка ДЗИ, която беше част от неговата финансова група.

Днес българският дял в банковата сфера е към 14%. В същото време гръцкият е 21%. При разразилата се остра криза съществува вероятност привлечените парични активи на български граждани и фирми да бъдат преведени в Гърция, Италия, Австрия, Унгария и в други страни, в които се намират банковите централи. Нито правителството, нито БНБ имат големи възможности да попречат на такъв евентуален процес. Почти единственият механзъм в това отношение е задължителното внасяне на част от привлечените ресурси под формата на вноски във Фонда за гарантиране на депозитите, от който, ако някоя банка изпадне в несъстоятелност, на вложителите се изплащат парите им в размер до 100 хил. лв. Но не е указано, че това е валидно и за сумите до 50 хил. евро, по-точно до 48, 160 хил. евро. Такова приравняване е на базата, че ще се запази валутният борд, при който левът е привързан към еврото по курс 1,98853:1. По-голямата част от бизнесмените смятат, че при този курс левът е силно надценен и те търпят загуби. Това се получи поради несъбразяване с мнението на водещи финансисти, които при установяването на валутния борд предлагаха да се въведе валутна кошница, а не едностранно привързване на лева към германската марка. Хем е странно, хем е обяснимо защо нито една швейцарска, английска, шведска, норвежка, датска, холандска, белгийска, люксембургска банка не прояви интерес към участие в българския финансов пазар. А защо забравихме и Русия. Само Емил Кюлев направи опит да създаде банка с нея. Дори САЩ присъстват у нас символично с филиал на Ситибанк.

Но дотук с банковата дейност. Следващ обект на коментара е

туризмът

През 2002 г. ни посети министърката на туризма на Испания. Разведоха я по Черноморието, за да я впечатлят с разгръщащото се вече мащабно застрояване. Вместо да остане възхитена, тя изрази разочарование. Каза, че подобно явление е имало в Испания в края на 90-те години. Дотогава там по Средиземноморието (включително на остров Палма де Майорка, който е смятан за туристически рай) е имало около 2200 хотела (главно от 2- до 5-етажни). За да почиват в тези курорти, страната е била посещавана от 6,5 млн. туристи. Приходите през 1990 г. са били 280 млрд. песети (някъде към 3,5 млрд. дол.). Три-четири години след това започва строителният бум, който достига върхната си точка през 2000 г. Броят на хотелите се увеличава на 3600, като повечето от новопостроените са 7-8 етажни. Те са построени в предишните паркове и градини и върху незасегнати дотогава горски местности. Но докато през 1990 г. е имало 92% заетост на леглата, то пред 2002 г. тя спада на 63%. Та испанската министърка на туризма ни посъветва да не тръгваме по този път. Тя каза, че се разработва програма, която включва събарянето на 25-30% от новопостроените хотели с цел да се възстанови природата и да се върнат чуждестранните туристи.

У нас доморасли бизнесмени сметнаха, че строителството на хотели по Черноморието е Елдорадото в началото на XXI в. Във връзка с това се появиха множество схеми за придобиване на терени. Правеха се замени с пустеещи земи в Трънско. Гонеха се рибари от техните селища, ликвидираха се бивши пионерски и ученически лагери, анексираха се дори екологично защитени територии. Големият бум настъпи през 2006-2008 г., когато беше застроено почти всяко свободно кътче в територията на Слънчев бряг, Златни пясъци, Албена и бившият курорт Дружба (сега Св. Константин и св. Елена). Въпреки разразилата се остра криза той с пълна сила продължава и през 2009 г. През нея са открити 31 хотела с близо 11 хил. легла. Въпреки това общите приходи от района са спаднали с 15,5% спрямо тези от 2008 г., защото заетостта е спаднала до 25% и основната причина е, че както чуждестранните, така и българските туристи са

отблъснати от прекаленото застрояване

за сметка на намаляването на естествената природа.

Снимка "24 ЧАСА"

Черно море, пълно с вода, звезди и пясък...

След като промишлеността и селското стопанство са гибелно поразени от кризата, българският бизнес сметна, че все още има шанс за успех в туризма. Той обаче не е в състояние да предложи благоприятни конкурентни цени. Чрез туроператорите седмична почивка у нас в хотел с 3 звезди, в което се включва нощувка и закуска, се предлага срещу 360 лв. на човек. За същата услуга плюс вечеря в турски и гръцки курорти цената е 270-280 лв. Малтийски туроператори в Германия предлагат едноседмична почивка с включен самолетен билет за 140 евро. Такава е цената и за Мадейра и Азорите (португалски острови). На западноевропейците им е много изгодно да летуват в Маями, Хаваите, Акапулко (Мексико), Ипанема (Бразилия), Окинава и Рюкю (Япония) поради ниския курс на долара спрямо еврото. Същото се отнася за Австралия, Нова Зеландия и много екзекотични острови. Така че не знам кой излъга българските бизнесмени, че като бетонират Черноморието ще реализират големи печалби. Защото фактите говорят друго. Договорите за летния сезон са в ход от януари. До 1 март заявките за легловата база са 6% при 8,5% за същия период на 2009 г. и 9,7% за 2008 г. Споменаваме тези цифри, защото при предварителни (фючърсни) заявки цената е с от 25 до 32% по-ниска.

Третата област, на която ще се спрем, е с всеобхватно значение. Става въпрос за

въвеждането на еврото

По принцип договорът за присъединяване към ЕС означава, че дадена страна има право да бъде включена и в еврозоната, ако изпълнява определени критерии. При въвеждането на еврото през 2002 г. страни като Гърция, Испания и Португалия, а и Ирландия не отговаряха напълно на тези критерии. Те обаче бяха приети, за да се подкрепи идеята за обща европейска валута, т. е. максимален брой страни да се приобщят към нея. Това се налагаше и от обстоятелството, че Великобритания, Дания и Швеция се въздържаха да се включат (това продължава и досега). С новата вълна на присъединяване в общността бяха приети още 10 държави, а ние и румънците сме последните, качили се на влака. Сега ние сме пред дилемата кога да приемем еврото. В различни страни отношението към този процес е различен. Чехия, Полша, Унгария, Латвия и Литва са на изчаквателни позиции. Естония предприе стъпки, но впоследствие се отказа. Словения, Словакия, Малта и Кипър напират да се включат в еврозоната. Междувременно страни като Босна и Херцеговина, Черна гора и Косово по същество са въвели ерото като разплащателна валута. В Македония и Сърбия тя не е официална, но във всеки магазин, ресторант и хотел приемат евро, както и в Хърватия. В България сделките с недвижими имоти се осъществяват в евро. Банките отпускат кредити и приемат депозити и в евро. На пазара "Илиянци" китайските и арабските търговци приемат безпроблемно плащане в евро. Проблемът е какво ще стане, когато вече само с евро ще трябва да се разплащаме във всички случаи. При това се предвижда период, през който ще бъде валиден и левът, т.е. той също ще бъде в обращение. Тогава по всяко време може да се получи следната ситуация. Отива възрастен човек на пазара и понеже вече получава пенсията си в евро, подава монета от 1 евро, с която плаща килограм домати, които струват 30 евроцента. Продавачът не разполага с дребни евромонети и по традиция връща 20 ст. Ситуацията е в голяма степен нереалистична и затова, защото домати по 30 евроцента (60 ст.) няма да има. У нас няма как да не се получи ситуацията при въвеждането на еврото в страните от зоната през 2002 г. На 2 януари с.г. всяко нещо в Германия, което до 31 декември 2001 г. е струвало 1 марка, вече се продава за 1 евро. Поскъпването във Франция даже е повече от двойно. Рязко повишаване на цените се отбелязва в Испания, Португалия, Италия и Гърция. Макар и по-слабо подобно явление се наблюдава в Белгия, Холандия, отчасти във Финландия. Най-слабо е повишението в Люксембург, защото в тази малка държава има възможност да се осъществи строг контрол върху цените. Другата по-слабо засегната страна е Ирландия, благодарение на това, че в нея няма ДДС върху хранителните стоки.

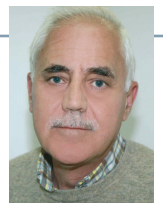
За съжаление тези обстоятелства не се отчитат от сегашните управляващи. Наскоро посланикът на Испания (страната в момента е председателстваща ЕС) ги посъветва да не действат за въвеждане на еврото в България, защото

това ще натовари допълнително семейните бюджети

ЕЦБ не настоява страната ни да влезе в еврозоната, дори тя се отнася доста резервирано към това. Управляващите обаче са на друго мнение. Не по тяхно време е станало приемането ни в НАТО и ЕС, нито е бил въведен валутният борд. Затова те искат да си отчетат заслугата, че са присъединили страната към еврозоната, та и тях да ги запомнят се нещо повпечатляващо. Но защо поне това да не стане след допитване до народа, след като нито за присъединяването ни към НАТО, нито към ЕС се проведе референдум. Хайде, поне този път да се чуе гласът народен!

Вероятно няма да стане. И днешните управляващи нямат уши да чуят и очи да прочетат съветите на хора, които са преминали през тези перипетии и са си извлекли поуки от тях. Към проблемите нашите управници подхождат от позициите на главни счетоводители и мениджъри от средно ниво, според които държавата е някакъв вид частна фирма, в която шефът се разпорежда с нея, а екипът му търси начини за изпълнение на неговите заповеди. Ама и самият бос си е преди всичко пожарникар. Когато някъде пламне нещо, той грабва маркуча и тръгва да го гаси - понякога успява, друг път - не. Водата обаче е на изчерпване, защото повечето кранчета са почти пресъхнали, а огнеборският екип при всяка следваща ситуация се оказва все по-неподготвен за борба с огъня.

Общество

ЯНКО ДОЛАПЧИЕВ

Общините в очакване на Годо

До 20 на сто да бъдат намалени парите, които дава държавата за т. нар. делегирани дейности на общините, обсъждаха на среща Националното сдружение на общините в България и премиерът. Което означава - финансов удар по тях от 91 млн. лв. Но разговорите са предварителни, изрично подчерта за ДУМА председателят на сдружението Дора Янкова. Ние не сме съгласни, защото ударът ще е жесток, бе краткият й коментар.

Все пак с големи мъки успели да се разминат с по-голямото зло - министър Симеон Дянков се заканваше да им спре два пъти повече пари. И то със задна дата - от 1 януари. До 15 юни трябва да се състои нова среща, за да се обсъдят мерките за икономии, е известно засега.

След разговорите има едно-единствено "успокоение" - че икономиите няма да обхванат социалните и образователните дейности. Но общинското здравеопазване попада директно под ножа, което отдавна е трън в Дянковите очи (и не само в неговите). С пари от хазната общините плащат на медицинския персонал, на диспансерите, на лелките и учителките в яслите и в детските градини. От принудителната икономия определено ще постарадат хлапетата.

Кметът на Благоевград Костадин Паскалев коментира за ДУМА, че мярката ще обхване много общински дейности, а държавното бреме вече съвсем отчетливо се прехвърля на общините.

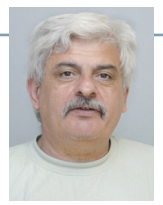
Стана ясно, че сдружението на общините трябва да предложи свои рецепти за икономии. Но къде могат да се намерят „липсващите" 91 милиона? В намаляне на и без това скромните целеви субсидии за поддържане на пътищата ли? Абсурд. Освен това за тях общините вече имат сключени договори, което означава, че правителството само ги задължава да ги подписват необезпечени. Нали обаче кабинетът се закани, че при неосигурени пари ще спира изцяло финансирането на дейности, дори по европейски проекти?

В началото на февруари изп. директор на сдружението Гинка Чавдарова бе оптимист, че общините ще се справят с бюджетите си въпреки налаганите тогава икономии. Но призна, че ще има преразглеждане на инвестиционни програми и свиването им. Общините обаче трябва да заделят пари и за съфинансиране на европейските проекти. За кметицата на Смолян Дора Янкова ножът е опрял о кокала. Според нея без тези 91 милиона вече няма да могат дори да премитат градските улици. Резерви в собствените общински приходи нямало, но можело да се търсят в законодателството - например ЗТК, електроразпределителните дружества да плащат, че опасват градовете и селата - досега правото им се предоставя безвъзмездно. Как обаче това реално може да се случи, е трудно да се прогнозира. На пръв поглед тези "дребни" резерви са обвързани със закони и договори. Които трябва да се променят. Законотворчеството обаче не е най-силният коз на това Народно събрание.

Светослав ЯНАКИЕВ

9 май е Ден на победата!

ВАСИЛ ПОПОВ

Няма да обидим Европа, която е приела 9 май за Ден на Европа, като й напомним, че тази дата е Денят на победата. На победата срещу фашизма, срещу хитлеристка Германия, срещу ненавистничеството. Една идеология, каквато беше прокламирана от нацистите, може да бъде само нелюбима на цялото световно човечество. Не може да се сътвори нещо хубаво и полезно с омраза. Хубаво и полезно се твори само с обич, с любов.

Ето към такива мисли ни навежда всяка година деветомайският празник. Все още има ветерани от войната и в Русия, и в бившите съветски републики, и в Съединените щати, във Великобритания, във Франция, в Италия и в бившата Югославия. И у нас, в България, също има ветерани, участвали във Втората световна война, преживели всички перипетии на военните пътища, завърнали се и създали своето потомство, което не може да забрави, че героизмът има своите измерения.

И до днес на забележителните дати, когато прогресивното човечество е побеждавало омразата, ненавистничеството и смъртоносните опити за завладяване на света, хората се прекланят пред паметта на милионите жертви. Най-тъжното нещо в световната история е Втората световна война. Няма държава и нация, която да не е засегната от едно такова дългогодишно събитие. Каквито и анализи да се правят, каквито и исторически изводи да се изкарват, никой не може да отрече ужаса на фашизма. И много е странно, че днес младежки формации се правят на неофашисти. Очевидно тези активисти нищо не са прочели в историята, а се опитват да се изявяват по начин, който е отречен от три поколения.

Опитите да се създават подобни политически формации, които да ни връщат към фашизма, са по-страшни дори от опитите световният тероризъм да вземе връх над демократичното развитие на човечеството. Противодействието срещу тези опити не може да бъде само национална кауза, а винаги трябва да бъде на вниманието на световната общност, на международните организации като ООН, като НАТО, като Европейския съюз.

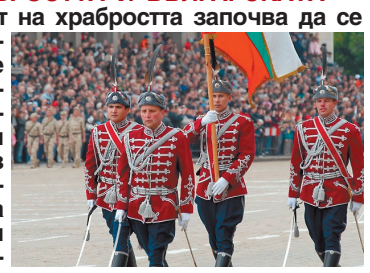
Трудно е да се каже с какво човечеството може да противодейства на неща, които се пораждат сякаш от ада, за да затрият самото човечество. Напоследък ни се струва, че злото е много повече от доброто. Как да направим така, че позитивната енергия, излъчвана от обикновените хора, да победи злото? Не със създаването на нови партии, не с импийчмънти, не с предсрочни избори, не с революции. А с какво?

Може би с това, че паметта има доброто свойство да ни напомня за кризисни събития, заплашващи с унищожаването на цялото човечество дори. Средства за пръсване на цялото земно кълбо вече са създадени. И те са под контрола на няколко велики държави. Как да направим така, че натискането на червеното копче да зависи от всеки един от нас, обикновените хора, а не някой луд генерал да взриви цялото земно кълбо? Ето към такива мисли ни насочва 9 май.

Дамата 6

www.duma.bg

ДЕН НА ХРАБРОСТТА И БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ. Денят на храбростта започва да се чества в Българската армия още с нейното създаване. С указ номер 1 от 1 януари 1880 г. княз Александър Батенберг учредява военния орден "За храброст" - отличие, с което се удостояват извършилите подвизи на бойното поле. А с указ номер 5 от 9 януари същата година се постановява честването на празника. До подписването на Ньойския договор Денят на бойната прослава се чества отделно на 27 ноември (победата на Българската армия в боевете при Сливница в Сръбско-българската война от 1885 г.). През 20-те години този празник се обединява с отбелязването на Деня на храбростта на 6 май. От 1931 г. Денят на храбростта и победите е обявен за боен празник на войската. За първи път при честването на Гергьовския празник през 1937 г. тържеството започва от предната вечер със заря, дотогава тя е епизодично явление. В най-ново време Великото народно събрание определя за празник на войската 23 август - денят на боевете при Шипка. Две години - 1991 и 1992, българските воини честват този ден като свой празник. През 1993 г. с постановление на МС нр. 15 от 27 януари 6 май отново заема мястото си в празничния календар на армията като Ден на храбростта и празник на Българската армия.

1651 - ОТПЕЧАТАНА Е ПЪРВАТА ПЕЧАТНА КНИГА НА НОВОБЪЛГАРСКИ ЕЗИК "АБАГАР". Издадена е в Рим от българския католически епископ Филип Станиславов. Състои се от 5 свитъка, текстът е на кирилица и има няколко илюстрации. Съдържа апокрифни молитви и разкази с религиозен характер в разрез с католическите догми. До днес са запазени 8 екземпляра от книгата. Само един от тях се съхранява в България, в Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий".

1882 - В ПЛОВДИВ СЕ РАЖДА ГЕОРГИ АТАНАСОВ (1882-1931), КОМПОЗИТОР И ДИРИГЕНТ. Представител е на т.нар. първо поколение български композитори, основоположник на оперния жанр в българската музика. През 1901 г. заминава за Италия, следва композиция при П. Маскани в консерваторията в Пезаро, Италия (1901-1903) и получава диплом за "маестро ди музика". След завръщането си в България работи като капелмайстор в Хасково, Карлово и Пловдив, капелмайстор на Гвардейския оркестър в София и във Военното училище. Диригент е на оркестъра на Софийската народна опера (1922-1923). Автор е на 6 опери (написани върху национални битови и исторически сюжети), като с голям успех до 40-те години на XX век се играе "Гергана", както и на първата българска оперета за възрастни, поставени в Софийската опера; на песнички и 5 детски оперети и мн. др. Маестро Георги Атанасов умира на 17 ноември 1931 г. в Лаго ди Фазана, Италия.

1946 - ПЪРВАТА КУПА НА СЪВЕТСКАТА АРМИЯ Е ВРЪЧЕНА НА ПФК ЛЕВСКИ (СОФИЯ). Купата е сребърно-кристална и е официално поднесена на представителите на българския футбол на 8 март 1945 г. във Военния клуб в София с пожеланието тя да бъде дадена на най-добрия български футболен отбор. За пръв път е връчена от командването на съветските военни части в България на 6 май 1946 г. на "Левски" (София), който е победител във финалния мач от турнира за купата. Носителят (респективно финалистът) на Купата на Съветската армия до 1982 г. вкл. участва в европейския турнир за Купата на носителите на национални купи (К.Н.К.).

1994 - ЕЛИЗАБЕТ II И ФРАНСОА МИТЕРАН ОТКРИВАТ ТУНЕЛА ПОД ЛА МАНШ. Известен е още като Евротунел. Подводен железопътен тунел с дължина около 50 км, който свързва френския град Кале с британския град Фолкстоун, под протока Ла Манш. През 1802 г. френският инженер Албер Матю дава идея и проектира първия тунел под Ла Манш. Тунелът е предназначен единствено за железопътен транспорт. През тунела преминават влакови композиции, които се товарят с автомобили, автобуси и камиони на терминалите в Кале и Фолкстоун.

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

6 май 2010, година 7, брой 5 (66) lmdbg@press.bg; mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

Шестте етапа на една финансова катастрофа

Пиер Рембер

На 27 април, вторник, рейтинговата агенция „Стандард енд Пуърс“ понижи оценката за Гърция, обявявайки облигациите по държавния й дълг за съмнителни, и намали тази на Португалия. На следващия ден пък на прицел бе Испания. Кой е на ред сега?

ВЪВ ТРИТЕ СЛУЧАЯ агенцията изтъкна, че основава преценката си на макроикономическите перспективи във въпросните страни: слабият растеж нямало да им позволи да изплатят задълженията си. Но какви са факторите, които помрачават икономическия им хоризонт? Лесно може да се открие един от тях: орязването на бюджета, осъществено под натиска... на инвеститорите и агенциите за оценка на икономическата дейност.

Така кръгът се затваря. С перспективата на времето отделните парченца от поредицата икономически крахове, случили се през последните три години, постепенно образуват един добре познат пъзел. Негова рамка е вълната на финансово дерегулиране от 80-те години на XX век, а темата му гласи: на пазарна криза – пазарен лек.

Първи етап. През 2007 г. се оказва, че американските домакинства, чиито доходи са в застой, най-вече под влиянието на международната конкуренция, не са в състояние да изплащат ипотеките, раздадени без поръчителство от опиянените банки. След спукването на „балона интернет“ през 2000 г. Американският федерален резерв поддържа на много ниско равнище лихвените проценти, разпалвайки по този начин авантюристичния дух на инвеститорите.

Втори етап. През септември 2008 г. кризата с високорисковите ипотечни кредити прераства в банкова криза, като балансът на финансовите учреждения съдържа куп неизплатими ипотечни кредити, разпръснати по целия свят под формата на сложни финансови продукти. „Леман Брадърс“ се срива, паниката настъпва, банките спират да отпускат кредити, икономиката е на ръба на колапса.

(На стр. 8)

Обединените арабски емирства в плен на националния залог

Навсякъде по света имигрантите се чувстват като жигосани поради произхода си. Но какво означава за един „гражданин“ да бъде в малцинство в собствената си страна, както е в Абу Даби?

Акрам Белкаид*

МАЛЧУГАН на десетина години с летни кънки не спира да се пързаля и да прави акробатични фигури върху мраморната настилка на Марина Мол, един от най-известните търговски центрове в Абу Даби, столица на Обединените арабски емирства (ОАЕ). Облакътен на парапета на по-горен етаж, баща му, жител на емирството, облечен с традиционната безупречно бяла *дишдаша*, му нарежда на арабски веднага да се качи при него. Синът се прави, че не чува и продължава да подражава на две момичета от Запад, които се пързалят на близката ледена пързалка. Накрая бащата се ядосва и заплашва момчето, този път на английски, че ще му скрие обувките и ще го накаже строго. Малчуганът незабавно се подчинява, а баща му се обръща към приятелите си, към купувачите и зяпачите, свидетели на случката: *Ето докъде стигнахме с „техния“ английски! Когато му говоря на арабски, той се прави, че нищо не разбира!*

След като бащата и синът си отиват, няколко души, седнали за почерпка на съседна тераса, коментират случилото се. *Такива неща стават в много семейства*, обяснява Джалал ал Султан, бизнесмен от Дубай. *Вече не е много ясно дали децата са оттук или са на път да се превърнат в американчета или англичанчета, неспособни да се изразяват правилно на арабски. Това наистина е повод за безпокойство и ни задължава да се замислим за начина, по който трябва да бъде реформирана образователната ни система. Налага се в името на запазването на нашата идентичност.*

(На стр. 3)

*Журналист

Обединеното кралство обръща страницата

Серж Алими

НА ЕДИН съвсем неочакван афиш за предизборната кампания премиерът лейбърист Гордън Браун прокламира бодро: *„Аз увеличих бездната между бедни и богати. Оставете ме да продължа“*. Цитатът е апокрифен, но не и споменатият факт. В края на управлението на Тачър и Мейджър 1% най-богати англичани притежаваха 17% от националния доход, а след като Тони Блеър и Гордън Браун поеха щафетата, делът им достигна 21%.

Ироничният плакат завършва с *„Гласувайте за консерваторите“*. За малко човек да си помисли, че предизборната борба се води на разменени фронтове: лейбъристите са като адвокати на „златните момчета“ (golden boys) от лондонското Сити, а противниците им консерватори са се загрижили за народните слоеве на обществото. Нищо подобно, особено що се отнася до вторите. Но при двете големи партии се очертава едно политическо преустройване, което ги отдалечава от известните им водачи и от традиционните им позиции. Нито Тачър, нито Блеър – Обединеното кралство обръща страницата.

Така някои отдавна прокудени теми се появяват отново в политическото пространство: класите в обществото, намесата на държавата, профсъюзите (1). Консерваторите в началото отдаваха първостепенно значение на темата за държавния дълг и бъдещото затягане на коланите. Наложи им се да сменят посоката и да не изключват, че част от финансовото възстановяване ще дойде от нови данъци, а не само от орязване на бюджета. Те вече хвалят Националната здравна служба, тази социална здравна система, която г-жа Тачър мразеше, и се кълнат, че бюджетът ѝ ще расте всяка година. Накрая се разкайват за по-раншния си хомофобски морализъм и се пребоядисват в зелено. И ако все още държат на дълго продаваната „сигурност за гражданите“, по тази точка човек трудно може да ги разграничи от съперниците им. Та нали лейбъристите въведоха наказание със затвор за още 1036 закононарушения (2).

Лейбъристите заложиха всичко на дерегулирането, което превърна Лондон в гнездо на всякакви финансови низости. А сега дойде времето на фалита. Катастрофалният бюджетен дефицит (11,9% от брутния вътрешен продукт), подобен на гръцкия (13,6%), подтиква парламента да ореже още социалните разходи. Лош ефект за народните избраници, които няколко месеца преди това взимаха от държавната хазна, за да обновят вилите си и да купуват плаващи бунгала, за да пазят патиците си. Сега срамежливо лейбъристите реабилитират индустриалната политика. Дори понякога… мъмрят банкерите!

Либералдемократите имат попътен вятър, политическата система е омърсена от скандалите, а те са по-малко свързани с нея, отколкото конкурентите им. Председателят им Ник Клег, син на банкер, възпитаник на „Кембридж“, женен за адвокатка по търговско право, бивш съветник на Леон Бритън, тъй либералния европейски комисар по конкуренцията, на свой ред придава лява ориентация на изказванията си. Така този чист продукт на елита внушава, че в стария либерален рай на Тачър и Блеър може да възникнат „социални вълнения по гръцки…“

(1) Вж. Seumas Milne, „The real political battle will begin after the election“ (Истинската политическа битка ще започне след изборите), *The Gardian*, Лондон, 8 април 2010.

(2) Вж. Tony Wood, „Good Riddance to New Labour“, *New Left Review*, Лондон, март-април 2010.

Le Monde diplomatique
Превод Венко Кънев

В ПРОПАГАНДНАТА ВОЙНА НА ИЗРАЕЛ

Неизменно използваният велик мюфтия на Йерусалим

Мароканski войници, сражавали се за „Свободна Франция“ по време на Втората световна война. AFP.

Различни писания редовно „разкриват“ симпатиите към нацизма на палестинския лидер Амин ал Хусейни; израелските ръководители редовно ги използват, за да разобличават вродения антисемитизъм на арабите. Защото целта на тези псевдоисторически изследвания е да се оправдае окупационната политика и потискането на палестинците.

Жилбер Ашкар*

През последните години станахме свидетели на ярко изостряне на словесната война, която противопоставя Израел на палестинци и араби с активното съдействие на привържениците на двата лагера в Европа и САЩ. Това специфично измерение на израелско-арабския конфликт винаги е било от особено значение за израелската държава. Създаден от самото си начало като крепост, обградена от враждебна среда, Израел е принуден да работи сред западните държави за подкрепа на своята кауза.

Образът, който Израел си беше изградил пред Запада, за първи път силно помръкна по време на нахлуването в Ливан през 1982 г. Дългата обсада на Бейрут, белязана с кланетата в палестинските лагери „Сабра“ и „Шатила“, извършени под израелски надзор, шокираха световното обществено мнение. В самия Израел тази травма, сравнима с изживяното от Съединените щати заради войната във Виетнам, е жива и досега (1).

Така в периода между нахлуването в Ливан и първата Интифада през 1987-1988 г. еврейската държава стана сцена на забележително критично преосмисляне на главните митове на ционистката идеология от т. нар. нови историци (2). Това пренаписване на историята за произхода на Израел роди едно малобройно, но значимо в качествено отношение течение: „постционизма“. То обаче не спря поетапното изместване надясно на израелското общество – от твърде ранното замиране на споразуменията от Осло до утвърждаването на един агресивен „неоционизъм“.

Заклеймяван колкото... Адолф Хитлер

Според определението на израелския социолог Ури Рам *постционизмът е с всемирна, световна и гражданска насоченост (той подкрепя идеята за равни права и в този смисъл е изразител на предпочитание към държава на всички граждани в границите на „зелената линия“* (линията на примирието преди войната през 1967 г.). *Неоционизмът набляга на особените белези, той е племенен, еврейски, етнонационалистически, интегристки и дори граничи с фашизъм* (3).

Саботирането от страна на Израел на преговорите за мир, ускореното колонизиране на окупираните палестински територии и смъртоносните му нападения в Ливан (2006) и в Газа (2008-2009) засилват неумолимо деградацията на неговия образ. В опитите си да спрат този процес официалните израелски институции и техните безрезервни поддръжници на Запад прибягват, както винаги, до спомена за Холокоста с надеждата той да придаде законност на действията им (4).

Нещо повече: те винаги са се опитвали да замесят палестинците и арабите в нацисткия геноцид. За тази цел след края на Втората световна война ционистките институции взеха на мушка печално известния мюфтия на Йерусалим. Известен като изтъкнат палестински националист през 20-те и 30-те години на XX век, Амин ал Хусейни, прогонен от Палестина от британските власти през 1937 г., след престой в Ирак се присъединява към силите на Оста през 1941 г. От Берлин и Рим той активно помага за пропагандата на нацистките и фашистките режими, както и за създаването на бошняшки мюсюлмански формирования към СС, които обаче не извършват антиеврейски насилнически действия.

Призивите на Ал Хусейни (силно дискредитиран, ако не в Палестина, то в арабския свят, още преди изгнанието му в Европа) имат толкова слаб отзвук, че въпреки всичките му усилия да привлече хора за войските на Оста, само 6300 войници с арабски произход, както сочат изчисленията на един американски военен историк, *преминават през различните германски военни организации*. 1300 от тях са палестинци, сирийци и иракчани, а останалите са от Северна Африка. Тези данни трябва да бъдат сравнени с 9-те хиляди арабски войници само от Палестина, зачислени в британската армия, и с 250-те хиляди бойци от Магреба, които се сражаваха в редиците на френската освободителна армия и дадоха най-голям брой жертви и ранени (5).

Въпреки това мюфтията бе обявен за водещ представител на палестинци и араби от дезинформацията на ционистското движение, което през 1945 г. настоя – безуспешно – той да бъде привлечен под отговорност от Нюрнбергския международен трибунал, под предлог че представлявал основно звено от нацистката машина за масово изтребление. Бяха написани много статии, брошури и книги с цел Ал Хусейни да бъде обявен за престъпник. Истината е, че личността на мюфтията позволяваше палестинците да бъдат представени като съотговорни за хитлеристкия геноцид и така да се оправдае създаването на „еврейска държава“ на територията на отечеството им.

Този мотив се превърна в неизменен елемент от пропагандата на израелската държава след създаването ѝ. Той обяснява изключителното значение, което се придава на личността на мюфтията в „Яд Вашем“, мемориала на Холокоста в Йерусалим. Том Сегев отбелязва, че стената, която е посветена на мюфтията, цели да създаде впечатление за сходство между нацисткия проект за антисемитски геноцид и арабската враждебност към Израел (6). Питър Новик от своя страна отбелязва, че статията за мюфтията в *Енциклопедия на Холокоста*, публикувана съвместно с „Яд Вашем“, е много по-обширна от материалите за Хайнрих Химлер, Райнхард Хайдрих, Йозеф Гьобелс или Адолф Айхман и малко по-къса единствено от тази за Адолф Хитлер (7).

С изблика на антиарабски расизъм и ислямофобия след атентатите на 11 септември 2001 г. станахме свидетели на усилено множене на публикациите, целящи да внушат, че през 1948 г. евреите в Палестина са били изправени пред заплаха от геноцид. Нима арабите не бяха (и нима не продължават да са) водени от същата омраза към евреите, като нацистите, по подобие на мюфтията? При тези обстоятелства не представлява ли законна защита прогонването на палестинците при създаването на държавата Израел и постоянното им потискане от нейна страна?

В този поток от трудове два се отличават с привидната си сериозност поради факта, че за написването им са използвани американските и британските архиви за нацизма: първият е на Мартин Кюперс и Клаус-Михаел Малман (8), а вторият – на Джефри Хърф (9). И в двата случая авторите познават много слабо арабския свят и не знаят неговия език. Много добра критична студия върху труда на Кюперс и Малман може да се намери в списанието на фондация „Аушвиц“ *Свидетелства между историята и спомена* (10). В своя принос към тази студия Доминик Трембюр отбелязва, че книгата изглежда се вписва *в историческо течение, белязано от атмосферата, характерна за началото на XXI век (...). В разсъжденията трудно могат да се открият нюанси, особено когато става дума за „арабите“ и за „мюсюлманския свят“. Едно смесване, което се проявява в повтарянето, ако ли не и в съзнателното насаждане на израза „сблъсък на цивилизациите“.*

Като реакция на експлоатирания от Тел Авив спомен за Холокоста и с цел да се легитимират палестинските въжделения в арабския свят се оформиха две противоречиви тенденции: от една страна – сравняване на израелските действия с нацизма, реципрочен арабски отговор на старата израелска традиция да се сравняват различни палестинци и араби с нацистите, и от друга – отричането на Холокоста.

Фактът, че много хора в арабския свят съумяват да съчетават тези две противоречиви разбирания (едното – възприемащо нацизма като върховен еталон на злото, и другото – че нацизмът не е толкова престъпен, колкото се опитват да го представят) показва ясно, че става дума за опит да се компенсира чрез символично

*Преподавател във Факултета за ориенталски и африкански изследвания на Лондонския университет (SOAS). Автор на произведението *Les Arabes et la Shoah. La guerre israélo-arabe des récits* (Арабите и Холокостът. Словесната израелско-арабска война), Sindbad-Actes Sud, Arles, 2009.

(1) Нещо, за което неотдавна свидетелства по свой начин анимационният филм на Ари Фолман *Валс с Башир*, пуснат по кината през 2008 г.

(2) За израелските „нови историци“ вж. Benny Morris (sous la dir. de), *Making Israel* (Създаването на Израел), University of Michigan Press, Ann Arbor, 2007, и Dominique Vidal съвместно със Sébastien Boussois, *Comment Israël expulsa les Palestiniens (1947-1949)* (Как Израел прогони палестинците, 1947-1949), L'Atelier, Ivry-sur-Seine, 2007.

(3) Цитирано от Dalia Shehori в „Post-Zionism didn't die, it's badly injured“ (Постционизмът не е мъртъв, той е тежко ранен), *Haaretz*, Тел Авив, 28 април 2004.

(4) За „експлоатирането“ на темата за Холокоста в Израел вж. Tom Segev, *Le Septième Million. Les Israéliens et le génocide* (Седмият милион. Израелците и геноцидът), Liana Levi, Paris, 2002, и Idith Zertal, *La Nation et la Mort. La Shoah dans le discours et la politique d'Israël* (Нацията и Смъртта. Холокостът в изявленията и политиката на Израел) , La Découverte, Paris, 2008.

(5) Antonio J. Muñoz, *Lions of the Desert: Arab Volunteers in the German Army, 1941-1945* (Пустинни лъвове: арабски доброволци в германската армия), Axis Europa, New York, 1997; Lukasz Hirszowicz, *The Third Reich and the Arab East* (Третият райх и Арабският Изток), Routledge & Kegan Paul, London, 1966; Belkacem Recham, „Les militaires nord-africains pendant la seconde guerre mondiale“ (Северноафриканските военни през Втората световна война), в интернет: http://colloque-algerie.ens-lsh.fr

(6) *Le Septième Million*, *цит. съч.*

(7) Peter Novick, *L'Holocauste dans la vie américaine* (Холокостът в американския живот), Gallimard, Paris, 2001.

(8) Martin Cüppers, Klaus-Michael Mallman, *Croissant fertile et croix gammée* (Плодотворен полумесец и пречупен кръст), Verdier, Paris, 2009.

насилие неспособността да се отговори ефикасно на истинското насилие. Именно този изблик на противодействащ и емоционален ревизионизъм се опитва да експлоатира иранският президент Махмуд Ахмадинеджад в съперничеството със саудитското кралство, за да спечели симпатиите на арабите сунити.

В действителност малцина са онези, които в арабския свят се включват сериозно и съзнателно в патологичните разсъждения на западния ревизионизъм – ревизионизъм, превръщащ се в техния случай в „антиционизъм на глупаците“ (ако трябва да парафразираме известния израз, според който антисемитизмът е *социализъм на глупаците*).

В повечето случай ревизионисткото поведение се дължи на раздразнение. Точно това подсказват проучванията на общественото мнение сред израелските палестинци, които със сигурност са най-добре информираните араби за еврейския геноцид, силно застъпена тема в училищните програми, разработени от израелските власти (11).

Първият сондаж, извършен от университета в Хайфа през 2006 г., показва за всеобща изненада, че 28% от израелските араби отричат Холокоста, като техният дял расте с повишаване степента на образованост на анкетираните (12). Две години по-късно, на фона на ожесточаване на насилието, същото проучване показа 40% ревизионистки отговори (13)!

Крайното изостряне на сегашната обстановка изглежда прави невъзможността за комуникация между противниците по-непреодолима отвсякога. При все това всеки, който познава непримиримото противопоставяне, разделяло израелци и араби в периода между създаването на държавата Израел през 1948 г. и 70-те години на миналия век, знае, че въпреки всичко днес много повече араби и палестинци мислят за съвместно мирно съществуване с израелците и много повече израелци признават, че тяхната държава е виновна за преследването на палестинците. Да се надяваме, че и едните, и другите ще съумеят да не допуснат в региона нова „катастрофа“ – това е значението на двата термина Шоа (Холокост) и Накба.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

(9) Jeffrey Herf, *Nazi Propaganda for the Arab World* (Нацистката пропаганда за арабския свят), Yale University Press, New Haven, 2009.

(10) *Témoigner entre histoire et mémoire* (Свидетелства между историята и спомена), N°105, octobre-décembre 2009, p. 233-252.

(11) На всичко отгоре 80% от тези палестинци разбират иврит, така че не могат да игнорират постоянното напомняне за Холокоста в Израел.

(12) Fadi Eyadat, „Poll: Over 25% of Israeli Arabs say Holocaust never happened“ (Сондаж: над 25% от израелските араби казват, че никога не е имало Холокост), *Haaretz*, 18 март 2007.

(13) Fadi Eyadat, „Poll: 40% of Israeli Arabs believe Holocaust never happened“ (Сондаж: 40% от израелските араби вярват, че никога не е имало Холокост), *Haaretz*, 17 май 2009.

Обединените арабски емирства в плен на националния залог

(От стр.1)

Съседът му Юсеф ал Аиса, служител на федералната държава (1), напомня, че английският език често е представян като решение на всички проблеми на емирствата: *Шегаджиите дори твърдят, че мюезините ще бъдат задължени да канят за молитва на английски, за предпочитане с оксфордски акцент...*

От 2008 г., официално кръстена от федералните власти „година на националната идентичност“, дебатът за използването на английския език не престава да вълнува обществото, като понякога дори изненадва с остротата си. От едната страна са тези, които настояват за отваряне към света, изтъквайки необходимостта страната да се утвърди в модерността, като използва английския език за целите на образованието. От другата страна са онези, за които подобна тенденция не може да се налага във вреда на емиратската, арабската и мюсюлманската идентичност на „местните“, както обичат да ги наричат изселилите се на Запад.

„Покана за молитва на английски, за предпочитане с оксфордски акцент...“

През ноември 2009 г. пред журналистите, дошли от цял свят, за да присъстват на честванията по случай тридесет и осмата годишнина от създаването на федерацията на Обединените арабски емирства, Абдул Азиз ал Гураир, председател на Националния федерален съвет, консултативен орган, в който половината от членове се избират, отправи недвусмислено послание: *Ние сме отворено общество, но е немислимо да загубим идентичността си. Ако не внимаваме, ще изчезнем, погълнати от талазите на глобализацията. Не виждам защо жителите на Квебек да имат правото да останат такива, каквито са, а ние не!*

Същия ден пред същата аудитория изключително влиятелният министър на висшето образование шейх Нахаян Бен Мубарак държа съвсем друга реч: *Горди сме с нашия език и с нашата идентичност, но това не променя факта, че английският е езикът на науката и технологиите. Недопустимо е да изостанем в глобалната конкуренция. Ако искаме децата ни да допринесат за това родината им да стане истински конкурентоспособен участник в глобализацията, няма друг избор, освен обучението да е на английски.*

През февруари 2010 г. конференция, посветена на заетостта на дипломираните младежи, организирана от Емиратския център за стратегически проучвания и изследвания (ECSSR), най-авторитетният мозъчен център на Абу Даби, показа, че този дебат съвсем не е приключил. *Първо ни беше казано, че университетите ни не са на висота и трябва да възприемат английския език. После ни беше обяснено, че трябва да потърсим съдействието на чужди университети, за да подобрим нивото. Но и до днес нямаме решение на проблема с нашите дипломирани младежи без работа; и което е още по-лошо, много от тях вече не знаят кои са. Независимо дали говори английски, или не, безработният си остава безработен*, отбелязва с ирония университетският преподавател Халифа ал Зуайди.

Далече от клишетата, които обикновено представят обществата от Персийския залив като застинали, този дебат изразява една по-дълбока и по-обширна проблематика. Въпреки финансовите разочарования на емирство Дубай (2), Федерацията продължава да бъде една от най-богатите страни в света благодарение на огромните ресурси на Абу Даби. През 2010 г. брутният му вътрешен продукт (БВП) би трябвало да постигне ръст от 5%, а финансовата криза не спря потока от чуждестранни работници. Те са близо 83% от населението, което според официалните данни, публикувани през октомври 2009 г., възлиза на 5 милиона души. Тази зависимост от квалифицирана и неквалифицирана чужда работна ръка представлява главната тревога по въпроса за националната идентичност.

„Традиции и ценности, които нямат нищо общо с културното ни наследство“

НИЕ сме малцинство в собствената си страна, където съжителстват близо двеста националности, споделя висш чиновник, пожелал анонимност. *Това може да се изрази с чувството, че сме обсадени, което предизвиква заемането на по-твърда позиция по отношение на националната идентичност. Така се обяснява например спорът за английския език. Искаме да продължим да бъдем различни от тези, които сме повикали да изграждат страната ни. Ако започнем да говорим езика им, това би станало фактор за заличаване на различията, от което мнозина се плашат. Затова сме и толкова непримирими по въпроса за националния костюм, който всеки държавен служител е длъжен да носи.*

Много местни експерти, съзнавайки залога, свързан с националната идентичност, не крият тревогата си от безпощадната демографска логика. Независимо какъв ще бъде избраният икономически сценарий, емирствата винаги ще се нуждаят от чужда работна ръка и гражданите им ще продължават да са малцинство на собствената си земя, с потискащата перспектива през 2020 г. да бъдат едва 10% от населението. *Спешно трябва да започне истински национален дебат по този въпрос*, предупреждава Гамеел Мохамед, изследовател в Емиратския колеж за модерно обучение. *Ако не се направи нищо, ако не се намерят решения за намаляване на зависимостта ни от чуждестранни работници, не трябва да се изключва хипотезата един ден арабите от Персийския залив да станат аборигените на региона. „Първите местни жители“, като американските индианци, на които поради малкия им брой ще им бъдат наложени традиции и ценности, нямащи нищо общо с тяхното културно наследство.*

Тази тревога расте, като се има предвид, че някои чуждестранни общности започват да предявяват все по-настоятелни искания. Така представители на индийските бизнес среди, живеещи от три поколения в Дубай и в Абу Даби, редовно настояват емиратско гражданство да получават и чужденците, родени в емирствата. *Родена съм тук и кракът ми не е стъпвал в Индия, родината на моите родители*, казва Нанси Р. Натаям, млада консултантка по комуникации. *Смятам, че Дубай е моят град и че емирствата са моята страна, но мога да бъде експулсирана всеки момент. Това не е справедливо.*

Местният печат, и по-специално англоезичният, публикува редовно искания на хора, произхождащи от Индийския подконтинент, но също така и на англосаксонски интелектуалци, за реформа на изключително строгото законодателство за натурализация. Към тези призиви, идващи от общности, които в повечето случаи са добре интегрирани икономически и чийто стандарт се откроява на фона на армията от временни работници, „внесени“ за нуждите на строителството, властите проявяват търпимост. А това беше немислимо преди десетина години.

Но хипотезата за масово натурализиране на чужденци, предимно азиатци, твърдо се отхвърля от местните ръководители. *Накрая ще бъдем претопени и с емиратската идентичност ще бъде свършено*, споделя високопоставен служител от Абу Даби, според когото е нужно спешно *да бъде намалена зависимостта от чуждестранните работници, като се насърчи местната младеж да започне работа*. В този ред на мисли заслужава да бъде цитиран Маджид ал Алауи, министър на труда на близкото емирство Бахрейн, според когото *чуждестранните работници представляват за населението на Персийския залив по-голяма опасност от атомна бомба или от израелско нападение.*

„Ако не искаме да бъдем погълнати от населението на Индийския подконтинент“

ПОДОБНО недоверие съществува и към гражданите на другите арабски страни. Разбира се, малка част от тях, и по-конкретно палестинци, живели в региона от 1948 г., успяха да получат ценното гражданство, но те са изключение. *Натурализирането на египтяни или жители от Магреба би позволило да се увеличи населението на емирствата и в същото време да се запази част от нашата арабска и мюсюлманска идентичност. Нямаме друг изход, ако не искаме да бъдем погълнати от населението на Индийския подконтинент*, казва в частен разговор банкер от Дубай, като признава, че такава перспектива е твърде хипотетична, защото местните власти ще изпитват недоверие към това арабско население, от което може да се очаква *да предяви политически искания веднага щом бъде натурализирано.*

Когато се постави въпрос за хипотетично нежелание на властите да интегрират чужденци, те отхвърлят всякакво обвинение в ксенофобия. *Ние никого не лъжем*, изтъкват хора от обкръжението на емир Халифа Бин Заид ал Нахаян, президент на Федерацията. *Всеки способен човек е добре дошъл в Обединените арабски емирства, но трябва да си замине, след като изтече трудовият му договор. Не можем да постъпваме както във Франция или в Канада, където е достатъчно човек да поживее няколко години, за да получи гражданство. Ние не сме многобройни и това за нас би предизвикало хаос.*

Началникът на полицията на Дубай, генерал Дахи Халфан Тамин, който се радва на голяма медийна популярност, е един от малцината, произнасящи се открито и без официалните клишета по този въпрос. Според него не може да се иска натурализиране на стотици хиляди имигранти, живеещи в емирствата, под предлог за спазване на човешките права. *Нима превръщането на гражданите на емирствата в постоянно малцинство в собствената им страна ще бъде в името на човешките права?,* пита той всеки път, когато го заговорят на тази тема. *Вярно е, че имигрантите допринесоха много за изграждането на инфраструктурата на емирствата. Но ползата, която извлякоха от това, е още по-голяма.*

През пролетта на 2009 г. по време на един форум в Дубай, посветен на националната идентичност, генералът дори се запита на висок глас в присъствието на висши служители от федералната държава дали няма в близко бъдеще някой индиец да се кандидатира за президент на страната... Тази дръзка реплика, широко отразена в медиите, винаги се споменава, щом стане въпрос за идентичността на Обединените арабски емирства и за демографското неравновесие в тях. Тя обобщава добре консервативната позиция на властите и на голяма част от гражданите на емирствата. Но засега тя не предлага никакво решение на едно от най-големите предизвикателства пред страната, която през декември 2011 г. ще отбележи четиридесетата годишнина от своята независимост.

Акрам Белкаид

(1) Обединените арабски емирства са федерална държава, съставена от седем емирства: Абу Даби, Аджман, Дубай, Рас ал Хайма, Ум ал Куейн, Фуджейра, Шарджа. Федерална столица е Абу Даби.

(2) Вж. Ибрахим Вард, „Дубай – хроника на един предизвестен срив“, *Дума*, приложение *Монд дипломатик*, 18 март 2010.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

Да започнем финансова

Чуждестранните инвеститори, начело с френските и немските банки, притежават 70% от дълга на Гърция. Това положение поставя политиката на страната под контрола на финансовите институции и може да засегне също Испания, Италия и Португалия. Съществува обаче начин да се осигурят независими политически дебати – чрез повторно национализиране на дълга.

Фредерик Лордон*

КАКТО винаги се случва при липсата на същински дебати, въпреки шумните коментари, предизвикани от гръцката криза, все така се прави ясно разграничение между въпросите, които трябва и не трябва да се задават. Първите са безобидни, а вторите – по-неудобни и засягат по-конкретно възможните начини за финансиране на държавните дефицити. Това е тема, която европейските институции се стараят да избягват – финансирането ще става единствено на капиталовите пазари под контрола на международните инвеститори. Други възможности се изключват. Простото наблюдение, че излагането на гръцките публични финанси на пазарите на облигации води до катастрофални последици, би могло да породи желание за търсене на не толкова пагубни решения, като например прибягване до парично финансиране на дефицитите (1).

Същият този факт би могъл да ни накара да се замислим за особения случай на Япония, която е задлъжняла до такава степен, че отсъства от хрониката на кризите с държавни дългове. Колкото и шум да се вдига около гръцкия дълг, неговият размер (270 млрд. евро, които представляват 113% от брутния вътрешен продукт [БВП] на страната за 2009 г. и се предвижда да нараснат до 130% през 2010 г.) си остава един от най-скромните в сравнение с японския дълг, който вероятно ще достигне 200% от БВП на страната за 2010 г. Така Япония се превръща в безспорен първенец в това отношение сред страните от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Как да тълкуваме факта, че страната с най-голям държавен дълг в света, която освен това изглежда и най-неплатежоспособна (като се има предвид съотношението между държавния дълг и БВП), е пренебрегвана до такава степен от международните инвеститори?

Отговорът е много прост: защото международните инвеститори не са поръчители на японския държавен дълг. Повече от 95% от него принадлежи на местните вложители. За разлика от САЩ, Япония може да се похвали със солидни спестявания на домакинствата, които са предостатъчни да се осигури финансирането не само на държавата, но и на предприятията. Затова не съществува необходимост да се търси помощта на пазарите за уреждането на проблема с държавния дълг, тъй като страната се справя чудесно и без тях. Така пазарите нямат възможност да налагат своите абсурдни изисквания на японската икономическа политика. За да могат да се намесят в нея, те трябва да разполагат с необходимото средство да го направят, а именно с облигациите. След като ги нямат, не могат да се намесят.

В светлината на противоречивия случай с Япония гръцката криза предлага възможност да се преразгледа самата логика на международното финансово дерегулиране, чието развитие се дължи не толкова на постиженията на стандартната икономическа теория (която все обещава върхове, чудеса, растеж и работни места, когато се заговори за дерегулиране), колкото на солидните интереси, стоящи зад него. От средата на 80-те години на XX век САЩ всъщност са изправени пред следния въпрос: как да се финансират външният и бюджетният дефицит, когато липсват национални спестявания (2)? Ами просто като се внесат спестявания от страни, които разполагат с такива. Тогава, както впрочем и днес, това са Япония, Германия, а вече и Китай. Така финансовото дерегулиране е стратегически отговор, който се състои в установяването на структури за международно движение на капитали, благодарение на което на американската икономика не се налага да затваря спестовно-инвестиционния цикъл на национално ниво.

Да кажем направо, че без да знаят какво ги очаква, много други страни се съблазниха от движението на пазара и международното финансово дерегулиране. Поради забавянето на растежа през 70-те години финансирането на дефицитите се превръща в хроничен проблем за повечето страни от Севера и техните икономики. Сред тях е и Франция, която съзнателно създаде своето дерегулиране така, че да избегне паричното финансиране на своя бюджетен дефицит (3). Но всички подмамени от това гениално откритие, за каквото се смята международното рециклиране на спестяванията, скоро откриват, че са зависими от неговите условия, тъй като в отношенията между длъжници и кредитори либерализираните капиталови пазари ще наклонят везните в полза на вторите. И така държавите постепенно разбират, че да теглят заем от пазарите, означава да се подчинят на техните решения.

И ако тези решения бяха предварително ясни, положението не би било толкова тежко. Но те не са и няма как да бъдат (4). Ограничаване до минимум на инфлационния ръст, налагане на санкции при увеличаване на бюджетния дефицит, дори то да е напълно оправдано, забрана на паричното финансиране, утвърждаване на модела на независимата централна банка – всички тези мерки дават бегла представа за това до каква степен страните са лишени от възможността да водят самостоятелна икономическа политика, когато са зависими от пазарите.

Върховно спокойствие

САМО ЧЕ поставянето на дадена страна „под специален режим“ се превръща в кошмар в ситуация на криза, защото недоверието на инвеститорите се изразява в продажби на облигации по държавния дълг, което води до повишаване на лихвените проценти, т. е. на разходите за финансиране на държавата. А последвалото покачване на финансовото напрежение може да струва изключително скъпо на държавния бюджет и да се отрази болезнено на хората, както стана при гърците. Всеобщото вълнение около хипотезата за неплатежоспособност на държавата накара основната част от действащите лица на пазара да търсят стратегии за неговото нормализиране, които правят още по-болезнени опитите за поставяне на икономическата политика в по-строги рамки: достатъчно е да видим какви огромни лишения изискват инвеститорите от Гърция за много кратки срокове в замяна на привидно завръщане към спокойствието...

Именно заради това случаят с Япония може да бъде поучителен. За да се отървеш от контрола на недобросъвестни заемодатели, трябва... да смениш заемодателите. Япония прояви благоразумието да направи точно това, или по-скоро бе достатъчно съобразителна да не направи промяната, хвърлила повечето страни в лапите на инвеститори, които благодарение на дерегулираните пазарни структури успяха да навлязат на домашните пазари и да започнат да диктуват правилата в местните икономически политики. За разлика от идеолозите на глобализацията, които се обявяват за премахване на всички граници, и най-вече на тези, които биха могли да възпрепятстват движението на капитали, Япония предлага, поне що се отнася до задлъжнялостта на държавата, не само надеждно решение на проблема, но и доста добри перспективи.

От това не следва, че японският пример е универсално решение, което би позволило държавните дългове да бъдат финансирани безкрайно, без върху тях да бъде упражняван никакъв натиск – при дефицит от 200% от БВП е възможно и Япония някой ден да удари на камък. Но поне трябва да ѝ се признае, че при такъв висок държавен дълг е осигурила отлични условия на стабилност. Това стана възможно не само благодарение на съхраняването на националните спестявания, но и на много други фактори като координираната работа на обществената власт и институциите за събиране на спестяванията на домакинствата. Чрез един типичен за японската страна компромис банковата система и пенсионните каси активно „се включиха в играта“, като масово ориентираха авоарите на домакинствата към облигациите по държавния дълг. Спестителите нямаха поводи за оплаквания: от две десетилетия насам пазарът на акции е в окаяно състояние и печалбите, които реализира, са повече от скромни. Политиката за поддържане на почти нулеви лихви пък доведе до много ниски нива на всички печалби, в сравнение с които малките проценти, които носят държавните ценни книжа, са изключително изгодни.

При всички положения случаят с Япония е повод да се преоткрие фактът, че по отношение на спестяванията самите спестители нямат решаваща роля и че цялата власт е в ръцете на посредниците, т. е. на институциите за събиране на спестяванията, които действат в свой интерес. Но най-учудващото е това, че понякога упражняването на тази власт не е с лоши последици, защото за разлика от своите западни колеги, които се задоволяват с краткосрочни арбитражни сделки и с това да прехвърлят трескаво капиталите си от един клас активи в друг и от една държава в друга в търсене на колкото се може по-висока рентабилност, японските институционни инвеститори „фиксираха“ голяма част от спестяванията на хората към държавните ценни книжа. Техните условия на финансиране тогава се оказаха доста постоянни и незасегнати от спекулата, която периодично дестабилизира държавните ценни книжа на други страни.

Не трябва да се търсят другаде факторите, позволили досега огромното покачване на японския държавен дълг да се възприема с такова върховно спокойствие. То би ни позволило, ако не да поемем по същия път (защото 200% от БВП не могат да бъдат цел за постигане!), то поне да свалим огромното напрежение, тегнещо върху обществения задлъжняване в момент, когато това е най-необходимо: в разгара на рецесията.

Възможностите не са хиляди, но ги има! Или да се подчиним на волята на международните инвеститори, които ограничават както брутния размер на държавния дълг, така и условията, при които той се натрупва. Или, при положение че има воля да се продължи по пътя на облигационното финансиране (което е доста спорно решение [5]), да се прибегне до мажоритарно ренационализиране на финансирането на дефицитите, като националните спестявания (в страни като Франция, които разполагат с такива) се ориентират масово към държавните ценни книжа. Понеже френските спестовно-събирателни учреждения от дълго време са придобили съвсем друг навик и трудно можем да си представим те да приемат спонтанно компромисен вариант по примера на японския, ще трябва да се

* Икономист, автор на *La Crise de trop. Reconstruction d'un monde failli* (Свръхкризата. Възстановяването на един рухнал свят), Fayard, Paris, 2009.

1) Финансиране чрез отпускане на кредити от централната банка за държавната хазна (създаване на парични средства). Вж. „Au-delà de la Grèce: déficits, dette et monnaie“ (Отвъд Гърция: дефицити, дълг и валута), La pompe à phynances, http://blog.mondediplo.net, 17 février 2010.

(2) Спестяванията на американските домакинства непрекъснато намаляват – от 8% в началото на 80-те години до... 0% през 2006 г.

(3) Вж. Pierre Rimbert, „Nous avons eu le pouvoir, maintenant il nous faut l'argent“ (Взехме властта, сега ни трябват парите), *Le Monde diplomatique*, avril 2009.

(4) Вж. Frédéric Lordon, *Les Quadratures de la politique économique* (Квадратурите на икономическата политика), Albin Michel, Paris, 1997.

(5) Вж. „Au-delà de la Grèce...“, *цит. съч.*

ДА СТАНАТ ПРЕДМЕТ НА ПОЛИТИЧЕСКИ ДЕБАТИ

деглобализация

използва минимална принуда, като регламентирано се задължат националните инвеститори да превърнат известен дял от своите акции в облигации по държавния дълг. Във всеки случай този дял трябва да е достатъчен, за да бъде дългът покрит почти изцяло от национални поръчители.

Отвсякъде погледнато, това е модел с доста предимства и много малко недостатъци. На първо място, държавните ценни книжа предлагат по-висок растеж на спестяванията (който обаче се облага с данък) в сравнение със спестовните книжки без, разбира се, да се изпада в крайности (тъй като в общи линии съкровищните бонове представляват т. нар. безрисков актив и бележат долна граница на лихвените проценти). Отклоняването на спестяванията от акциите е вероятно едно от най-полезните действия, които могат да се направят за самите спестявания, защото така те са предпазени от борсовите фалити, които редовно засягат дребните притежатели на акции. Това би било полезно и за общността, защото спестяванията в акции, без които може от икономическа гледна точка (6), са все пак едно от основните оръжия в ръцете на акционерите, чрез което те упражняват натиск върху наемните работници.

Може ли да се каже, че отказът от мобилизация на чуждите капитали и приоритетното ориентиране на националните спестявания към държавните ценни книжа отново ще доведат фатално до „ефекта на изместването“ (7)? Това не е така, понеже размерът на френските спестявания е достатъчно висок, за да се покрият лесно нуждите от финансиране на държавата и дори да бъдат отделени средства за частния сектор. Освен това, при такова развитие на нещата предприятията ще бъдат напълно свободни да търсят финансиране на международните пазари.

Но да си кажем нещата направо: действително става дума за система на принудително облагане. Не за моментно облагане с преки данъци, а за косвено облагане чрез разсрочено финансиране на държавния дефицит – което обаче ще има своята възвръщаемост. Известни са и по-болезнени принудителни мерки... Сравнението между тези два начина на облагане е впрочем повод да припомним, че едно системно отхвърляно предложение за разрешаване на самия проблем с дефицитите, а не на този с тяхното финансиране, се състои в отказването от системата за безкрайно освобождаване от данъци (8).

Но деглобализацията на финансирането на дефицитите, която е почти изцяло неразбираема за (праволинейните) икономисти, би имала изключително положителен ефект най-вече върху политиката и демокрацията. Ренационализирането на това финансиране ще доведе до отстраняване на една трета от международните инвеститори и до неговото пълно реинтегриране в националния социален договор, а на политиката ще бъде върната способността да разрешава конфликтите, до които неминуемо води този въпрос. Както убедително показаха Брюно Тинел и Франк Ван де Велде (9), в удобен момент на преден план се изкарва конфликтът между поколенията под формата на сърцераздирателния въпрос за „дълга, който ще оставим на децата си“, за да се прикрие по-съществения и напълно съвременен конфликт между не толкова заможните, които плащат дълга с данъците си, и най-богатите, които държат облигациите по него.

Самите условия на това преразпределение от обикновените данъкоплатци към притежателите на финансови богатства се определят от функционирането на капиталовите пазари и така не могат да станат обект на никакво държавно обсъждане. Да припомним все пак, че обслужването на дълга представлява второто по големина бюджетно перо, веднага след образованието. Това е черна дупка за политическия суверенитет, чийто основен финансов израз е именно държавният бюджет. Какъв трябва да е лихвеният процент на публичния дълг и размерът на прехвърляните средства? Единствено политиката трябва да реши този проблем. Но това е възможно само ако много голяма част от притежателите на облигации по дълга са граждани на държавата, т. е. ако е възможно противоположните интереси на кредитори и длъжници да се срещнат на суверенната територия на страната.

Тогава и само тогава кандидатите за властта биха могли да предложат на народа финансовите си решения по същия начин, по който му предлагат данъчните си решения. Ако лихвеният процент е прекалено висок, тежестта на дълга ще доведе до принудително изоставяне на полезни публични разходи чрез ефекта на изместването, за който се говори малко. Ако е прекалено нисък, спестителите ще се окажат ощетени от недостатъчното си възнаграждение. Освен това, ако процентът е прекалено нисък, държавният дълг вече няма да се обслужва достатъчно ефективно, ще се породи опасност от неплатежоспособност и средствата на кредиторите ще бъдат изложени на риск. Ако е прекалено висок, паричните потоци към най-богатите ще се разпределят недобросъвестно.

При всички тези противоречиви последици решението трябва да бъде взето единствено и само от политическата класа и различните ѝ фракции. То не трябва да принадлежи в никакъв случай на международните инвеститори, които, водени от собствените си интереси на кредитори и напълно чужди на политическата общност, са в състояние да ѝ наложат най-трудните решения, засягащи колективния ѝ живот.

Както се оказва в момента, най-неотложната цел пред либералната доктрина бе да обяви националното пространство за тясно и да утвърди структурните промени (всякакви видове дерегулиране), които биха могли да впишат това твърдение в реалността. Историята през XIX и XX век ни даде достатъчно основания да се отнасяме с подозрение към хипертрофията на националния принцип, наречена „национализъм“. Тя обаче не донесе никакво оперативно алтернативно разбиране за политическия суверенитет. Именно затова, унищожавайки идеята за нация, либерализмът унищожава и идеята за суверенитет, стараейки се да предотврати възстановяването на същия този суверенитет на по-широко териториално ниво, което е доказателство за абсолютното лицемерие на този политически модел. А идеята за суверенна нация би могла успешно да се разпростре отвъд пределите на териториалните и културните пространства, в които се е зародила, за да обхване по-разнородни, но обединени от една обща съдба общности. А суверенитетът е именно това и разширяването на смисъла на тази дума би показало по-ясно, че всъщност суверенитет и нация са едно цяло, две отделни думи, които отдалечаване от най-съществената представа, с която то е свързано, а именно суверенитета. Ще трябва някой ден всички тези хора да кажат дали в желанието си да пратят нацията в миналото не искат да пратят там и понятието за суверенитет.

Във всеки случай в средносрочна перспектива е възможно да се предпочете носталгията по политическия дебат, в който да бъдат включени отново всички решения за публичния дълг, пред един глобален и прекалено модерен свят, където кредиторите от всички краища на света удържат част от националното богатство, определена от финансовите пазари. Възможно е и да се оцени стойността на следното съвсем просто заключение: ако в крайна сметка глобализацията не е нищо друго освен разпадане на суверенността под влияние на световния пазар, то деглобализацията означава реполитизация.

Фредерик Лордон

Предимства и недостатъци на една стара идея

НО ТОВА, което неолиберализмът не желае в никакъв случай, е тези общности и тяхната политическата класа да водят дебати, да определят правила и да ги прилагат. Досега му бе предоставена голяма свобода на действие и въпросът е докъде ще го оставят да стигне занапред? Ако се вгледаме отново в близкото минало, бихме намерили наистина основание да се отнасяме с подозрение към движенията за насилствено възстановяване на суверенните общности, когато те са били силно потъпквани, защото суверенитетът може *също* да се прояви в най-ужасни форми. Впрочем не е възможно да се изключи напълно, че след две десетилетия на постоянни разделения и агресия няма да започнем да се доближаваме опасно до тези критични точки. Затова идеята за добре организирано възстановяване на суверенитета представлява интересна и дори спешна политическа перспектива.

На първо време тя има недостатъка да прилича привидно на носталгия по миналото, понеже отново се връща към идеята за нация, окарикатурявана от неолиберализма и от всички в лявото крило, които считат за необходимо да го подкрепят, но с цената на опростяване на понятието нация

(6) Вж. „Ами ако затворим борсата...“, *Дума*, приложение *Монд дипломатик*, 4 февруари 2010.

(7) В икономическата теория се говори за „ефект на изместването“, когато *в едно финансово затворено стопанство* държавата задоволява приоритетно своите собствени нужди от финансиране, като ограничава наличните на кредитния пазар капитали и повишава разходите за финансиране на останалите агенти, идващи след нея. По тази причина те изпитват последиците от своеобразен недостиг на финансови средства, тъй като са един вид „изместени“ от държавната власт в търсенето на капитали.

(8) Френският депутат социалист Дидие Миго за пръв път направи нещо полезно, докато бе председател на финансовата комисия към Националното събрание (преди да бъде назначен за главен председател на Сметната палата). Той повдигна един неудобен въпрос, като разкри, че на предприятията дискретно е направен истински фискален „подарък“ под формата на пълно освобождаване от данък върху принадената стойност срещу преотстъпване на дългосрочни дялови участия: резултатът е увеличаване на бюджетния дефицит с 20 млрд. евро, или 1% от БВП. За данъчните подаръци вж. Jean Gadrey, „Vive l'impôt!“ (Да живее данъкът!), blog d'*Alternatives Économiques*, 15 mars 2010.

(9) „Плашилото на публичния дълг“, *Монд дипломатик*, юли 2008.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Ивайло Буров

В КНИГИТЕ

LA CRISE, QUELLES CRISES? (КРИЗАТА, КОИ КРИЗИ?) – Damien Millet, Eric Toussaint
Aden – CADTM – CETIM, Bruxelles-Liège-Genève, 2010, 285 стр., 20 евро.

Какъвто и да е социалният проблем, който ни вълнува – ограничаване на бедността, хранителна и здравна сигурност, възобновяеми енергийни източници и т. н. – все се сблъскваме с принципа, на който се основава капитализмът и по-конкретно неговият неолиберален вариант: финансовата печалба идва от социално-икономическа система, основана единствено на растежа на производството и консумацията.

Кризата, кои кризи? прави нов критичен анализ на структурно асиметричните взаимоотношения между страните от Севера и Юга. Първите се възползват предимно от дълговете на най-изостаналите държави, за да налагат най-унищожителните за политическия и икономическия суверенитет „структурни корекции“. Но книгата предоставя като приложение и различни данни (сред които хронология на кризите и последвалите реакции на социалните движения), позволяващи позадълбочени разсъждения върху алтернативните решения. Изводът, вдъхновен от заключителната декларация на събора на социалните движения от последния Световен социален форум в Белем, е безапелационен: *Изходът от кризата минава през скъсване с капиталистическата система.*

Клод Калам

Медиите в Централна и Източна Европа след 1989
(на френски и на български език)
С.,2009,304 стр.,14 лв.

Атлас на околната среда
С., 2008, 96 стр.,12 лв.

Новите кучета пазачи
Серж Алими
С., 2008, 144 стр., 5 лв.

Светът през погледа на Берлин

„Никога Германия не е била толкова свободна“

За двадесет години Германия се завърна на международната сцена. За спокойствие на съседите си тя демонстрира умереност и последователност във външната си политика.

Анри Менюдие*

Учудващо постоянство, което не изключва елемент на приспособяване... До 1990 г. външната политика на Федерална република Германия (ФРГ) се характеризираше с известна сдържаност, породена от хитлеристкото ѝ минало и от разделянето на страната на няколко зони. Впрочем именно международният контекст при създаването ѝ през 1949 г. доведе до установяване на две основни линии на външната ѝ политика. От една страна, прикрепване към Запада и превъоръжаване, осъществени по време на мандата на първия канцлер на ФРГ Конрад Аденауер, ръководител на Християндемократическия съюз (ХДС) на Германия, а от друга, отваряне на Изток или т. нар. *остполитик* (източна политика). Въведена от първото широко коалиционно правителство (1966–1969) между ХДС, Християнсоциалния съюз (ХСС) и Германската социалдемократическа партия (ГСДП), тази политика е продължена последователно от канцлерите Вили Брант – от 1969 до 1974 г., и Хелмут Шмит (ГСДП) – от 1974 до 1982 г., както и от наследника им Хелмут Кол (ХДС), който я прие, макар по-рано да ѝ се беше възпротивявал.

Можеше да се очаква падането на Берлинската стена и обединението на Германия да доведат до надигане на национализма, пробуждане на стремежите за господство и дори лавиране между Изтока и Запада. Подобни сътресения несъмнено щяха да породят разрив във външната политика на страната. В съседство станаха промени, заради които повечето атласи изведнъж излязоха от употреба: изчезнаха Съветският съюз, Съветът за икономическа взаимопомощ (СИВ) [1], Варшавският договор; появиха се нови държавни структури; проведоха се реформи в Европейския съюз и в Атлантическия алианс; избухнаха нови конфликти по света...

Всички тези събития оказаха значително влияние върху Германия. Външната ѝ политика обаче се разви предпазливо, без реално да се отклонява от предишната си линия – с едно изключение: отказа на канцлера Герхард Шрьодер (ГСДП) да подкрепи военната намеса на Съединените щати в Ирак през 2003 г. През последните две десетилетия германските управляващи всъщност направиха всичко възможно, за да успокоят чуждестранните си партньори и да ги убедят, че не забравят уроците на историята.

Тази липса на желание за промяна произтича както от институционните разпоредби в страната, така и от личностните характеристики на политическите ѝ ръководители. Най-напред, федерализмът с широката си подялба на властта между регионите (*лендерите*) и федералната държава насърчава партиите по-скоро да си сътрудничат, отколкото да се противопоставят една на друга. Истинските спорове за насоките на външната политика (прикрепване към Запада, превъоръжаване, *остполитик*, евроракети) се проведоха преди 1989 г. След обединението преобладава много широк консенсус – освен (наскоро) по въпроса за военната намеса в Афганистан, където загинаха германски войници.

Впрочем Основният закон, и по-специално неговият чл. 65, отрежда на канцлера задачата да определя главните насоки на политиката. И макар в текста да се уточнява, че *всеки федерален министър ръководи ресора си самостоятелно и на своя отговорност*, властта на ръководителя на правителството (канцлера) не се оспорва, а министърът на външните работи често е вицеканцлер и дори председател на друга партия от коалицията.

Да се поклони човек пред френското знаме

Така, верни на един многостранен подход в името на общността, различните канцлери решават кризисните ситуации, давайки предимство на решенията без употреба на военна сила. Крайно ограничено, прибягването до военни средства се прилага само по молба на международни организации като Европейския съюз, НАТО или ООН, след одобрение на парламента. Проявяват се прагматизъм и умереност, които не попречиха на нова Германия, ясно осъзнаваща интересите си, да упражнява пълноценно нарасналите си отговорности.

Представяйки се за духовен наследник на Аденауер, Кол (1982–1998) незабавно се постара да разсее безпокойствата относно външната си политика, заявявайки на драго сърце, че единството на страната му и това на Европа са двете страни на един и същ медал. Така той бе един от основните създатели на Договора от Маастрихт, подписан през 1992 г., както и на Икономическия и валутен съюз. На него се дължи и политиката за разширяване на Европейския съюз и НАТО към страните от Източна Европа. Макар и с цената на настойчиво пазарене, той неизменно търсеше съгласието на Париж, като казваше шеговито: *Пред френското знаме човек винаги трябва да се покланя два пъти* (2).

Многобройни случаи на напрежение с Париж

Съзнавайки ограниченията и задълженията, които стоят пред страната му, той отклони през 1989 г., а после и през 1994 г., предложението на Съединените щати да стане техен привилегирован партньор. И все пак, както конституционни причини (забраната, наложена на Бундесвера, новата армия, създадена през 1955 г., да провежда военни действия извън границите на НАТО), така и практически причини възпрепятстваха Германия да участва във войната срещу Ирак след нахлуването в Кувейт през 1990–1991 г. Тя обаче подкрепи тази война чрез съществен финансов принос, определен като „политика на чековата книжка“. След този случай и след като Федералният конституционен съд разреши през 1994 г. германските военни намеси извън географската зона на НАТО, Кол предприе реформа на Бундесвера, за да улесни разгръщането на въоръжените сили.

Опозиционните тогава сили ГСДП и Зелените критикуваха „милитаризацията“ на външната политика. Но само няколко месеца след като дойдоха на власт, от май до юни 1999 г. Бундесверът се включи във въздушните бомбардировки на НАТО срещу Сърбия, за да предотврати, както се претендираше официално, „геноцида“ в Косово. Министърът на външните работи Йошка Фишер (Зелените) оправда тази намеса, позовавайки се на Аушвиц, който *не бива да се повтаря*. Същото правителство подкрепи концепцията на Европейската политика за сигурност и отбрана (ЕПСО) и изпрати войници на Балканите, в Афганистан и в Африка.

Поради развитието на югославската криза обаче Германия попадна под ударите на критиката (3). През декември 1991 г., след като насърчи отделянето на Хърватия и Словения, тя ги призна прибързано. Заради тази самостоятелна постъпка беше отстранена от преговорите по бивша Югославия в продължение на две години. При намесата в Косово (доста проблематична поради липсата на ясен мандат от ООН) Бундесверът се присъедини към съюзниците си от НАТО, за да се сложи край, според германските власти, на нарушаването на правата на личността от страна на сърбите, да се избегне хуманитарната катастрофа и да се стабилизира регионът.

И все пак, едностранчивостта на американската политика, заобикалянето на международното право и демонстративното незачитане на ООН отблъскваха все повече Берлин. Въпреки „безграничната солидарност“, обещана на Джордж У. Буш след атентатите на 11 септември 2001 г., Шрьодер (1998–2005) зрелищно скъса с него, отказвайки да замеси страната си във войната срещу Ирак. *Съществените въпроси, засягащи германската нация, се разглеждат в Берлин и никъде другаде*, заяви той разпалено пред парламента на 13 септември 2002 г. Несъмнено финансовата, икономическата и социалната криза, породена от фалита на „Леман Брадърс“ през 2008 г., няма да накара настоящото правителство да промени тази политика.

Отърсвайки се от какъвто и да било комплекс за малоценност и защитавайки шумно националните интереси, Шрьодер понякога шокираше, както например през декември 1998 г., когато заяви: *Повече от половината прахосани пари в Европа се плащат от германците* (4). От този момент разприте с Париж зачестиха: през 1999 г. – по повод общата земеделска политика, смятана от Шрьодер за твърде скъпа; през 2000 г. – по време на преговорите за Договора от Ница, когато спорът засягаше новото разпределение на гласовете в Европейския съвет. Все пак той осъществи сближаване с Париж и Москва, като в същото време се представяше за изразител на „германския път“ (*der deutsche Weg*), напомнящ неприятно особеностите на „другия път“ (*Sonderweg*) от втората половина на XIX век. След провала на националните и либералните движения през 1848 г., на фона на бърза индустриализация, държавното изграждане и процесът на обединение в Германия доведоха до появата на авторитарен и пангермански режим, противопоставен на западните сили.

Тези словесни изблици обаче не попречиха на Шрьодер да ръководи международните отношения с предпазлива решителност: проведе успешно разширяването на НАТО и на Европейския съюз и издейства приемането на проекта за европейска „конституция“, който французите отхвърлиха на 29 май 2005 г. През същата година той прие зле факта, че загуби с малко от една жена, Ангела Меркел, която освен това подкрепяше политиката на Буш...

Канцлерката Меркел възстанови диалога със Съединените щати, направи външната политика на Германия по-малко зависима от Франция и се дистанцира от Русия, управлявана от президента Владимир Путин, за когото се смяташе, че не зачита особено правата на личността. Като използваше умерен тон, тя понякога смекчаваше позициите си, но без да изоставя целта си: Германия трябва да поеме повече отговорности. В очите на германците Меркел доби голям международен авторитет, председателствайки успешно Европейския съвет и Г-7 през 2007 г.

Сред изтъкваните успехи са приемането на Лисабонския договор, подновяването на партньорството на Европейския съюз с Русия и Протоколът от Киото за климата. Ангажирана в търсенето на мир в Близкия изток, Меркел започна диалог с Израел и палестинците. И накрая, тя показва подчертан интерес към Африка (5) и не поставя повече под съмнение външните намеси на Бундесвера.

Макар да се вслушва добре в партньорите си, канцлерката все пак не се колебае да изразява несъгласие с тях и дори да им се противопоставя – мерките спрямо световната финансова и икономическа криза, например, неколкократно създаваха напрежение между Париж и Берлин (6). Меркел разкритикува и президента Буш по повод тайните затвори на Централното разузнавателно управление: *Институция като Гуантанамо не може*

* Професор в университета Париж III – Нова Сорбона.

(1) СИВ е организацията за икономическа взаимопомощ между страните от бившия комунистически блок.

(2) Цитирано от Maxime Lefebvre, „L'Allemagne et l'Europe“ (Германия и Европа), *Revue internationale et stratégique*, n° 74, Armand Colin, Paris, 2009.

(3) *Отговорността на Германия и Ватикана за ускоряването на кризата* беше *очевидно смазваща*, заяви на 16 юни 1993 г. френският министър на външните работи Ролан Дюма. Вж. Paul-Marie de La Gorce, „Les divergences franco-allemandes mises à nu“ (Френско-германските различия наяве), *Le Monde diplomatique*, septembre 1993.

(4) Цитирано от Jacques-Pierre Gougeon, *L'Allemagne du XXIe siècle, une nouvelle nation* (Германия на XXI век, една нова нация), Armand Colin, Paris, 2009.

(5) Вж. Раф Къстърс, „Европейски задни мисли“, *Монд дипломатик*, юли 2006.

(6) В германския търговски баланс, поддържан чрез строга политика на ограничения по отношение на заплатите, има значителен излишък. Този дисбаланс наскоро беше критикуван (макар и сдържано) от френската министърка на икономиката Кристин Лагард. И наистина, германските излишъци са логично съпоставими... с дефицитите на търговските партньори на страната, сред които е и Франция.

По инициатива на канцлерката Ангела Меркел от 2 до 4 май 2010 г. в замъка Петерсберг край Бон се състоя министерска среща за климата, целта на която бе да подготви условията за подновяване на преговорите след провала на конференцията в Копенхаген. Снимка БГНЕС.

и не трябва да съществува дълго, заяви тя през януари 2006 г. (7).

Разочарование в Съюза

ЗА ДА не припира Русия, Меркел отложи влизането на Грузия и Украйна в НАТО. Заплахите за китайски ответни мерки, които придобиха конкретни измерения, не ѝ попречиха да посрещне Далай Лама през 2007 г. и да бойкотира откриването на Олимпийските игри в Пекин през 2008 г. Тъй като основните цели на външната ѝ политика са други, тя можеше да си позволи лукса да влезе в краткотрайно спречкване с Пекин. Пък и беше наясно, че Китай не може без Германия в икономическо отношение.

Принадлежността към Запада си остава основата, върху която се градят отношенията на Германия със света – тя не застава на еднакво разстояние от Вашингтон и Москва и не се смята за централна сила в Европа. Освен това важните предизвикателства на XXI век изискват многостранен подход.

Евроатлантическият ангажимент се основава на френско-германското сътрудничество, европейската интеграция и атлантическото партньорство със САЩ и НАТО – взаимносвързани елементи. След декларацията на Робер Шуман (9 май 1950) [8] и Елисейския договор за приятелство и сътрудничество между Бон и Париж (1963), двойката Франция–Германия играе главна роля в европейското изграждане. Но влиянието на двете държави започва да се размива с последователните разширявания на Съюза. И въпреки публичните прегръдки, волята за съгласуване не изключва и сериозни противопоставяния относно значението, което трябва да се придаде на тази изграждаща се Европа. Поради това лесно се забелязва известно обезличаване, разочарование и дори неравновесие във френско-германските отношения.

Като оставим настрана стиловите и личностните им различия, Саркози и Меркел изразиха несъгласието си по отношение на идеята за Средиземноморски съюз (който изключваше Германия), станал впоследствие Съюз за Средиземноморието, по независимостта на Европейската централна банка и по икономическото управление на Съюза. Различия възникнаха и по отношение на решенията, които трябва да се вземат за справяне с финансовата и икономическата криза, и по преработването на международната финансова система. И накрая, напрежението, породено от гръцкия дълг, извади наяве противоположни концепции за „европейската солидарност“.

Тясна мрежа за многостранно сътрудничество

ИНАИСТИНА, за да не насърчава *липсата на дисциплина*, която според нея може да се разпространи в еврозоната, през март 2010 г. Меркел прояви непреклонност по отношение на Атина, пострадала от финансовите пазари. На 23 март наложи решението си за прибягване до Международния валутен фонд (МВФ) и двустранни помощи. За да се успокоят финансовите кръгове, на 11 април беше сключено ново европейско споразумение. Размерът на двустранните заеми ще зависи от дела на всяка страна в капитала на Европейската централна банка (ЕЦБ), в който Германия има най-голям принос. Два взаимно допълващи се подхода – строгото управление на еврозоната (германската гледна точка) би трябвало да се съчетае със солидарност и реално съгласуване на икономическите политики (френската гледна точка), без да се накърнява независимостта на ЕЦБ.

Френско-германското разбирателство продължава да е все така изключително важно, макар и да не е достатъчно, за да върви Европа напред, но изчезването му би възпрепятствало напредъка ѝ. Освен това различията между двете страни, често широко отразявани от медиите, не трябва да заличават значителното им сходство, което добре личи от всекидневното тясно сътрудничество на правителствата им, отнасящо се в голяма степен до европейската политика.

Европа има основно значение за Германия, тъй като е тясно свързана с историята ѝ. След 1945 г. тя даде на страната своеобразна заместваща идентичност и постави рамката, в която Германия успя постепенно да си върне суверенитета, иззет от съюзниците. Ето защо тя неизменно е била начело в европейските преговори. И макар че от 90-те години на XX век Берлин поставяше разширяването на Европа пред задълбочаването на връзките вътре в нея, страната вече не е толкова интеграционно настроена, задоволява се повече с междуправителствено сътрудничество и не се колебае да защитава интересите си, както правят другите страни.

През 2006 г. Фишер би тревога, разкривайки *фатално изместване на перспективата*. Според него *Европа вече не е главният проект на германската политика* (9) и ще бъде в твърде голяма степен възприемана през изкривяващата призма на националните интереси. Колкото Шрьодер подкрепяше влизането на Турция в Съюза, толкова Меркел се противопоставя, препоръчвайки привилегировано партньорство, с риск да предизвика недоволството на американския си съюзник.

Въпреки разногласията с Вашингтон по повод войната в Ирак през 2003 г. и разочарованието, изразено от Меркел поради ограничения интерес на президента Барак Обама към Европа, не бива да се забравя тясната връзка, обединяваща двете сили от 1949 г. насам. Съединените щати стоят в основата на ФРГ; те улесниха възстановяването на страната чрез плана „Маршал“, гарантираха сигурността ѝ и тази на Берлин по време на Студената война, организираха контролираното ѝ превъоръжаване в рамките на НАТО. Въпреки че конфликтите се изместиха в периферията на Европа или извън нея, Германия продължава да зависи от американското военно присъствие вътре в страната и в по-широк смисъл – на континента.

Благодарение на падането на Желязната завеса през 1989–1990 г. тя възстанови напълно традиционните си връзки със страните от Централна и Източна Европа. Отношенията с Полша и Чехия, представляващи обект на особено внимание, остават затруднени заради изгонването на германците от тези страни през 1945 г. Берлин разви също така активна политика за добри съседски отношения с близките до Русия държави (Беларус, Украйна и Молдова) и в името на предотвратяването на конфликтите проявява безспорен интерес към режимите в Кавказ (Грузия, Армения и Азербайджан) и Централна Азия.

Германия смята, че разрешаването на сериозните проблеми на страни като Ирак, Афганистан, Пакистан или Иран трябва да минава през международните организации, в които тя има значителен финансов принос. Политиката ѝ цели да бъде ограничена употребата на сила в полза на многостранните решения.

През 1990 г. обещанието за една икономическа и финансова помощ, отговаряща на залога, убеди СССР да приеме германското единство. Поради причини, свързани с миналото (историята на руската и германската империи, световните войни през XX век), но също така икономически (енергийната зависимост) и стратегически (мирът в Европа), отношенията с Русия са първостепенни за Берлин. Ето защо германските управляващи полагат грижи да поддържат добри отношения с една много отслабнала през последните двайсет години сила. Те изградиха с Русия тясна мрежа за двустранно, европейско и многостранно сътрудничество, като в същото време се погрижиха да не събуждат страховете на страните от Централна и Източна Европа, пазещи спомена за опеката на Кремъл.

Разпалените критики, породени от проекта за газопровод под Балтийско море, който ще свързва пряко Русия със Северна Германия, илюстрират колко предпазливо трябва да действат управляващите. Тези упреци бяха чути и други партньори, сред които и Франция, бяха привлечени към проекта. Независимо от политическите кризи (Чечения и Грузия) и продължаващите разногласия по въпроса за човешките права, постоянното засилване на икономическото сътрудничество и намаляването на германската енергийна зависимост се смятат за първостепенни. В търсене на стабилност Берлин иска да превърне Москва в пълноценен партньор – една относително лесна за постигане цел в сравнение със сложността на азиатския пъзел.

Азия е обширно и изключително разнородно пространство, за да бъде описана глобално политиката, водена от Берлин по отношение на този континент. Регионалният му подход разграничава Източна Азия (Китай, Япония, Корея), Югоизточна Азия (особено десетте страни от Асоциацията на страните от Югоизточна Азия, ASEAN) и Азия на Индийския подконтинент (а именно Афганистан, Индия и Пакистан). Извън търговските отношения, обменът засяга в голяма степен и обществените въпроси (образование, обучение, изследователска дейност, заетост, околна среда, енергетика, технологии). Китай, който през 2009 г. надмина Германия като най-голям световен износител, привлича силно вниманието, но от няколко години се забелязва нарастващ интерес към Индия, пренебрегвана до този момент, както и към бързо развиващите се страни, действащи лица от първостепенно значение в международните отношения на утрешния ден.

При встъпителното си правителствено изявление от 20 септември 1949 г. първият канцлер Аденауер постави три цели пред федералната република, която навремето все още не разполагаше с Министерство на външните работи: национален суверенитет и равни права с другите нации, изграждането на Европа, обединението на Германия. Благодарение на водената политика, съумяла да се приспособи към вътрешните промени и развитието на международния контекст, тези цели бяха постигнати на 3 октомври 1990 г. Обръщайки се за първи път към депутатите на 30 ноември 2005 г., канцлерката Меркел констатира: *Никога Германия не е била толкова свободна, колкото е днес.*

(7) *Der Spiegel*, Hambourg, 7 януари 2006.
(8) В нея френският министър на външните работи обявява проекта за Европейска общност за въглища и стомана, основаващ се на френско-германско споразумение и осъществен през 1951 г.
(9) *Der Spiegel*, 21 декември 2008.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Данкова

В книгите

LE PEUPLE ALLEMAND ACCUSE! (Германският народ обвинява!) –
Сдружение на приятелите на Фондацията за опазване на спомена за депортирането

Délégation territoriale du Gard (33, rue François-Boissier, 30600 Vauvert), 2009, 350 стр., 20 евро.

Ярка картина на терора по време на Третия райх! И то в самото начало на нацисткия режим. Описанието на системата за потисничество, насилие, унищожение е почти пълно. Антисемитската програма е налице още от юли 1933 г. Оригиналното издание на тази книга, на немски език, датира от 1936 г., но френският ѝ превод се появява за първи път през февруари 1937 г. Това ново факсимилно издание с въведение от Мари-Жозе Шомбар дьо Лов и предговор на Ромен Ролан е направено въз основа на втори тираж. Разпространението във Франция на първия тираж чрез синдикатите е било изключително ефикасно. От предпазливост трудът е анонимен, но един от авторите е известен – журналистът Максимилиан Шер, емигрирал в Париж. Тогава той работи в антифашистката агенция „Инпрес“, ръководена от унгарския географ Шандор Радо, бъдещ стълб на мрежата на „Червения оркестър“. Подпомогнат от двама приятели, Шер съставя книгата за месец, за да бъде публикувана в издателство „Карфур“, финансирано от Комунистическия интернационал.

Лионел Ришар

LE MONDE diplomatique
българско издание

От високорисковите ипотечни кредити до срутването на европейското домино

Шестте етапа на една финансова катастрофа

(От стр.1)

Трети етап: вместо да поставят целия рухнал финансов сектор под държавен контрол, правителствата се съгласяват да му окажат помощ в състоянието, в което се намира. Държавите задлъжняват извънредно много, за да спасят банките и да задвижат икономиката. Но след двайсетгодишно неизменно понижение на данъците, приходите са недостатъчни. От края на 2008 г. до средата на 2009 г. кризата на частния финансов сектор води до набъбване на държавните дългове и социална криза. В западните страни безработицата расте главоломно.

Четвърти етап. Съживени от притока на държавни пари и покачването на борсовите индекси и стимулирани от почти нулевите лихвени проценти, банките и инвестиционните фондове подхващат обичайните си дела. По време на борсовата буря мнозина изтеглят авоарите си от пазара на акции (считан за несигурен) и ги насочват към пазара на държавни облигации (смятан за сигурен). Дълговете обаче нараства застрашително и носят нисък лихвен процент. Той трябва да се вдигне… и това е последствието от спекулативната „атака“ срещу държавния дълг на „периферните“ европейски страни, подета след разкритията за прикриването на гръцките дефицити – измама, осъществена с помощта на търговската банка „Голдман Сакс“.

Пети етап. Завърта се един порочен кръг, след като държавните власти отказват да спрат спекулацията чрез закон и незабавна помощ за Гърция. Страната трябва да вземе заем, за да изплати дълга, но трябва да намали дефицитите си, за да вземе заем, трябва да ореже публичните разходи, за да намали дефицитите, да понижи заплатите и социалните помощи и да „реформира“ пенсиите, за да ограничи публичните разходи. Всички тези мерки водят до обедняване на домакинствата, правят икономическите перспективи все по-мрачни и подтикват рейтинговите агенции да понижават оценката за ценните книжа по държавния дълг...

Така сметката, изготвена от банките за цената на собствената им некомпетентност, след като бе представена най-напред на държавите, стига до крайния получател – трудещите се.

Шести етап. Срутване на европейското домино. Сега сме на този етап. Олицетворение на европейското разединение, планът за подпомагане на Гърция, приет на 11 април, се опитва със закъснение да помири всички противоречия: намесата на Международния валутен фонд с опазването европейските принципи; упражняването на опекунство над Атина с принципа за национален суверенитет; ясния интерес на френските и немските банки, държащи голяма част от гръцкия дълг, с договора за функционирането на Европейския съюз, който забранява финансова солидарност с държава членка (чл. 123 и 125); размера на първоначално предвидените заеми (45 млрд. евро, 15 млрд. от които чрез МВФ) със сумите, смятани в настоящия момент за необходими за възпиране на спекулативната дейност (които са два, дори три пъти по-високи); рейнския икономически модел, който свива заплатите, за да увеличи износа, с негативния търговски баланс на съседните държави; политическия календар на германската канцлерка Ангела Меркел, изправена пред важни местни избори на 9 май, с този на ръководителите на най-задлъжнелите страни, наблюдаващи как спекулативната буря достига бреговете им.

На базата на това споразумение Гърция ще може да вземе заем с по-ниски лихви от тези на пазара (но много по-високи от практически нулевите лихви по сумите, отпуснати без ограничения от Европейската централна банка на частни учреждения през 2008 и 2009 г.). За сметка на това обаче Гърция ще трябва да намали с 5 и дори с 6 пункта бюджетния дефицит, оценяван на 14% от брутния вътрешен продукт. Силно пускане на кръв, засягащо предимно социалните разходи в бюджета, което обаче е недостатъчно според Берлин. По-малко от десет дни след обявяването на това споразумение редица протестни шествия изпълваха улиците на Атина, призракът на неплатежоспособността витаеше над Акропола, кризата с държавните дългове обхващаше Иберийския полуостров, а слуховете за разпадане на еврозоната се разпространяваха.

Реакцията на държавите, европейските институции и МВФ, плод на импровизация, страх и примиряване с правилата, наложени от финансовите институции, се характеризира с липсата на обща стратегия: задоволяват се с това да прехвърлят един другиму принудата, упражнявана от пазарите, кълнейки се, че ще се съпротивляват. Тя кара страните членки да се разграничават едни от други с надеждата, че ще избегнат залозите на инвеститорите. След като веднъж „партньорите“ са поставени в условия на конкуренция, сега въпросът е кой ще изготви най-драстичен план за икономии. В Лисабон и Атина, в Дъблин и Мадрид се чува едноединствено нещо: *„Да успокоим пазарите“*. Година по-рано ръководителите от Г-20 обещаваха да ги укротят. Всъщност динамиката на събитията неволно отразява истинската логика на Европейския съюз – обещан на всички като пространство на солидарност, той в крайна сметка се оказва подчинен на социален, данъчен, а сега и спекулативен дъмпинг, като не забравяме и дъмпинга на заплатите... Управляващите обаче можеха да изберат различни решения.

Подобно на морето, което се оттегля, кризата разкрива колко е крехка конструкцията, която от самото си начало се основава на един облог: митническият и валутен съюз ще доведе до политическо обединение на народите. Облогът е, меко казано, загубен.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Данкова

Издания на Le Monde diplomatique по света

Англоезично пространство. Месечна притурка на *Gardian Weekly,* доставяна по абонамент
Аржентина. Месечник, издаван от *Capital intellectual*
Боливия. Двумесечна притурка към *El Juguete rabioso*
България. Двуседмично приложение на вестник *Дума*
Германия. Месечна притурка на всекидневника *Die Tageszeitung*
Гърция. Седмична притурка на всекидневника *Eleftherotypia*
Египет. Месечно приложение на всекидневника *Al-Akhbar*
Индия. Приложение на месечника *Hard News* (на английски език)
Иран. Месечна притурка към списанието *Farough*
Йемен. Приложение на списание *Al-Siyyassa*
Бахрейн. Приложение на всекидневника *Al-Wagt*
Бразилия. Месечник, публикуван от *l'Institut Polis*
Испания. Месечник, издаван от *Ediciones Sybermonde*
Италия. Месечна притурка към всекидневника *Il manifesto*
Катар. Приложение към всекидневника *Al-Watan*
Кипър. Месечно приложение на всекидневника *Politis*
Китай. Приложение към седмичника *Ming Pao Weekly (Хонконг)*
Колумбия. Месечник, публикуван от *Tebeo Comunicaciones*
Кувейт. Месечна притурка към всекидневника *Al-Qabas*
Люксембург. Месечна притурка (на немски език) към всекидневника *Tageblatt*
Мароко. Месечна притурка към всекидневника *Al Sahifa-Le Journal*
Норвегия. Месечна притурка към всекидневника *Morgenbladet*
Обединени арабски емирства. Приложение на всекидневника *Al-Khaleej (Charjah)*
Палестина. Приложение на всекидневника *Al-Ayyam*
Перу. Издание на *Altermundo Comunicaciones SAC, Lima*
Полша. Месечник, издаван от *Книги и периодични издания*
Порто Рико. Притурка към седмичника *Claridad*
Португалия. Месечник, издаван от *Campo da Comunicacao*
Румъния. Месечник, издаван от Асоциацията *Dans le meme bateau*
Русия. Приложение на месечното издание *Россия в глобальной политике*
Саудитска Арабия. Приложение на всекидневника *Al-Riaydh*
Словения. Месечник, издаван от *Novinarski Klub*
Судан. Приложение на всекидневника *Al-Ahdath*
Сърбия. Приложение на седмичника *Nin*
Унгария. Месечно издание на дружеството *LMD Hungary*
Финландия. Тримесечно издание, публикувано във вестник *Voima*
Хърватия. Месечник, издаван от дружеството *Masmedia*
Чили. Месечник, издаван от дружеството *Aun Creemos en los Suenos*
Швейцария. Месечна притурка (на немски език) към седмичника *Wochen Zeitung*
Южна Африка. Приложение към списание *Die Vrye Africaan*
Южна Корея. Месечник, издаван от дружеството *Le Monde & Corea*

Към февруари 2009 г. *Le Monde diplomatique* има 72 международни издания на 25 езика - 46 печатни (с общ тираж над 2,4 милиона екземпляра) и 26 електронни.

Повече информация: www.monde-diplomatique.fr./int/

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори : François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Данкова

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)

тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на „Монд дипломатик“ на 20 май 2010 г.

Позиция

www.duma.bg

Дните на проверка продължават

За паметта, поезията и Пеньо Пенев

Лозан ТАКЕВ

На 7 май се навършват 80 години от рождението на един поет, който остави мечти и перо за поколения напред в бетона и желязото, когато се наливаха основите...

Този младеж на 25-26 години пишеше:

“До гръбнака на скели изправени
съберете се, хора и други,
да си кажем неща премълчавани,
да си кажем неказани думи!”

Днес има също какво да си кажем. На 29 години Пеньо Пенев изпи приспивателното, пишейки: “Довиждане. Мен чака ме епохата”, и си отиде, за да остане завинаги в сърцата и в паметта. Не искам да гадая какво би станало, ако той присъстваше днес на юбилея си и как бихме гледали на него... Но тези, които го ценят, които го обичат и които го помнят, организираха вълнуваща паметна вечер и тя премина без никакъв медиен интерес и присъствие на новинари. Защото тази новина днес като че ли никого не интересува. А организаторите могат да са доволни, че създадоха истинска поетична вечер и вълнуващи епизоди от живота на Пеньо Пенев и изпълниха залата в Дома на архитекта. Дойдоха негови съученици, поети, професори, земляци, синът му Владимир Пенев и десетки почитатели на поезията на Пеньо Пенев.

Матей Шопкин отново възхити аудиторията с вълнуващото си слово за поета, защото наистина и днес има какво да си кажем, и днес има неща - премълчавани, които могат да направят една творческа вечер полезна.

Лъчезар Еленков отвори страница от неразказани досега неща около носителите на наградата “Пеньо Пенев”. Като главен редактор на вестника на Съюза на писателите преди време организирал по повод на кръгла годишнина на Пеньо Пенев среща с носителите на наградата. И всички отказали, с изключение на един-единствен награден. А носителите на Пеньо-Пеневата награда са доста известни и значими български поети. Еленков прочете и свое лично посвещение - стихове за юбиляря, и го връчи на сина му.

Съученикът на Пеньо Пенев проф. Кольо Колев внесе допълнителна светлина с неизвестни спомени за поета от живота му в севлиевската гимназия и присъствието му в софийските литературни среди. Иван Деев направи литературна сензация след изказването на проф. Николина Георгиева. Той прочете стихотворение на поета с ватенката, посветено на неговата интимна приятелка Лина, а след това й подари копие от цикъл от 22 непубликувани ръкописа на димитровградския поет.

Димитровград. Началото. “Безсмъртно нека остане навеки построеното тук от мен!”

Пеньо Пенев

Пеньо Пенев в ръка с томче стихове на Владимир Маяковски в Димитровград

Актьорът Петър Петров направи вънуващ прочит на поемата “Сто възела, или Дни на проверка”. А тя, проверката, продължава и в наши дни. Но е жалко, че днешните поколения много малко или съвсем не познават стиховете на гениалния български поет.

Марин Кадиев, председател на Съюза на независимите писатели, удари в десетката с критичния си анализ и поетичните прозрения на Пеньо Пенев за това как ценностите ще бъдат изместени, как построеното лесно ще бъде разрушено, как за много хора и сега “стомахът” е партиен секретар и как човек не е дошъл на тоя свят за едната чорба и за преклонението си пред незначителните материални и бездуховни неща... Днешното опростачване, днешната чалга в културата и политиката прозират в поетичните страници на поета, който не мечтаеше безсмъртие и пътища леки, а ватенка топла за зимния ден... За жалост построеното от него сега е наистина разрушено... По време на паметната вечер прозвучаха и посвещенията на Георги Джагаров и Орлин Орлинов за Пеньо Пенев. Но сега, днес наистина не е време за поезията на Пеньо Пенев. Но тя един ден ще отиде, където й е мястото. Защото “човекът е човек тогава, когато е на път...” И авторът на тези стихове озвучи с гласа си вечерта в Дома на архитекта от документалния запис, а неговите земляци, приятелите му от Севлиевското, Търновското и Габровското землячество в столицата, които организираха паметната вечер, знаеха, че на другия ден, в следващите дни никой няма и да разбере за тая проява. Защото други ще са темите на медиите, на телевизиите, на вестниците. Публиката се вълнува от телевизионните безумия във “Биг Брадър”, коя певица от кого е забременяла, какво са казали Волен Сидеров, Иван Костов или Бойко Борисов и дали наистина Алексей Петров е бил любовник на Надето Михайлова и на жената на Цветан Цветанов...

Публиката ще чете дали проф. Юлиян Вучков прави секс по три пъти седмично, дали Вальо Топлото си плаща парното, дали Станишев е жертва на президента, какво е станало с Азис, кога Люба Пашова вдига сватба, колко са неплатените данъци на Васко Найденов. Защото в телевизионни шоута България търси таланти, но забравя истинските си таланти и дори не се интересува вече от тях...

А българска поезия без Пеньо Пенев няма.

Борис III се е страхувал...

От стр. 10

После попаднахме в съветската сфера на влияние. Може би затова се насади едно чувство на поражение у нас. Печелехме битките, но губехме войните. Тогава решихме, че други решават, че великите се разпореждат. Този сателитен синдром го има и днес. Пак имаме “голям брат”, този път в лицето на САЩ. Не слушаме толкова Брюксел, колкото Вашингтон. Защото управляващите смятат, че така е по-лесно - избираме един голям брат, той поема отговорностите и пред историята. Досега изборът ни все е бил неправилен. А всъщност нашите управляващи носят цялата отговорност. Защото ние избираме тях, не президента Обама.

□ *Как ще бъде отбелязан Денят на победата?*

- Още през есента на м.г. Съюзът на ветераните заедно с просветното министерство организира сред учениците конкурс за най-добро есе. Идеята бе наградените да бъдат разходени с автобус да видят гробовете на загиналите наши бойци в Сърбия, Македония, Хърватска и Унгария, да разберат какво означава Втората световна война и какво е българското участие срещу Хитлер. Но поради липса на пари това няма да се осъществи. По отношение на ветераните - от 460 000 са останали 16 000 участници във войната и 2000 антифашисти, те ще бъдат наградени с юбилеен медал. Но пак няма средства. Министър Дянков не само отказа пари, но дори не изпрати представител на Министерството на финансите в Националния комитет, защото неговите служители са прекалено ангажирани с реформата. А при всички чествания човек от МФ винаги е имало. Така че, за разлика от другите чествания, този път няма да има финансиране от правителството. Съкратихме разходите до минимум. Понеже тържествата са под патронажа на президента, надяваме се родолюбиви организации и бизнесмени да направят дарения. Ще има две научни конференции. На самия 9 май ще има първо венци на гроба на Незнайния воин. Ще има естрада при храма “Александър Невски”, ще участва ансамбълът на армията, ще може да се играят хора. След това е тържеството пред паметника на Съветската армия, където са поканени и посланиците на страните от антихитлеристката коалиция. Там е поканена руската група “Земляне”, ще има военни песни.

Целта е да се поклоним пред паметта на загиналите наши воини, воювали в състава на Трети украински фронт, и пред ветераните, младото поколение да разбере, че неслучайно живее тук и че хора са загивали, за да я има България. Съпротивата в България е била част от европейската съпротива срещу хитлеристка Германия. Посланието ни е да не се делим и да не се противопоставяме, защото ветераните от войната и антифашистите останаха вече малко. В съпротивата са жертвали живота си предимно млади хора, по онова време какво е било да хванеш гората и да бъдеш гонен като дивеч! Не бива всичко да се политизира заради по-късни идеологически и партийни наслоения. При честването на годишнината от победата през 1990 г. президентът Вайцзекер - син на държавния секретар на Третия райх Рихард Вайцзекер, каза: “Националната катастрофа на германския народ не бе на 9 май 1945 г., тя бе на 30 януари 1933 г., когато Хитлер бе допуснат с мнозинство на власт в Германия”. Трябва да имаме историческо мислене напред и назад във времето. Не бива всичко да се свежда само до една дата в историята.

Брюкселски безсъници

Източноевропейска равносметка след 20 години

Георги ГОТЕВ

Като журналист в Еурактив имам възможност да следя не само събитията в Брюксел, но и в Източна Европа, където нашата медия има редакционни екипи. Вчера публикувахме журналистическо изследване за отношението на тези страни към проекта за стратегия “Европа 2020 г.” Или поне на този етап, във вида, в който е предложена от Европейската комисия, защото обсъждането сега тече. Избрахме като начало конкретно една от набелязаните пет стратегически насоки за следващите десет години - борбата с бедността. В следващи публикации се готвим да отразим настроенията и за останалите насоки.

Казано с две думи, източноевропейските страни не харесват обособяването на борбата с бедността като стратегическа цел на ЕС. В проекта си шефът на Еврокомисията Барозу предлага усилията да се насочат към това броят на бедните да бъде намален с 25%, или с 20 милиона от сегашните 80 милиона в ЕС. Но според много източноевропейски политици борбата с бедността не трябва сама по себе си да бъде цел, а резултат от други приоритетни мерки.

Като основна приоритетна мярка източноевропейците набелязват запазването и укрепването на кохезионната политика на ЕС, най-мощният инструмент за преодоляването на пропастта в икономическото и социалното положение между страните и регионите на Евросъюза. Кохезионната политика е втората по значение в бюджета на ЕС след общата селскостопанска политика - 40 милиарда евро за кохезионните фондове през 2009 г., срещу 58 милиарда за селскостопанските производители.

Източноевропейските лидери подозират Барозу, че прокарва интереса на богатите страни в ЕС. Те биха искали в бъдеще кохезионните фондове да се намалят. Ако ЕС постави като стратегическа цел борбата с бедността, това индиректно ще подкопае кохезионните фондове при объждането на следващия бюджет на ЕС.

Говорейки за бедност, най-бедната страна на ЕС е България. Страната ни е особен случай и с това, че произвежда “работещи бедни”, тоест, за разлика от други страни, където бедността е резултат от безработицата, при нас цели категории хора, при това образовани, каквито са учителите например, получават мизерни заплати, които ги обричат на доживотна бедност.

В Източна Европа има две групи страни. Вишеградската четворка - бившата Чехословакия, Полша и Унгария, където икономическото и социално положение на населението се е подобрило чувствително след падането на Берлинската страна, и България и Румъния, които все още не са достигнали средностатистически жизненото равнище от 1989 г. Пътьом казано, има връзка между изоставането и бедността на България и Румъния с нивото на корупцията в тези страни. Мнозина помнят, че преди 10 ноември жизненото равнище в соцлагера беше почти едно и също навсякъде. Благодарение на климата и природата си България даже изглеждаше твърде привлекателна сред другите.

Сега обаче средната заплата в Чехия е 1030 евро, като чехите проявяват повече интерес към качеството на живота, отколкото към борбата с бедността. Именно Чехия е страната в ЕС - в целия ЕС, не само на Изток - с най-ниско ниво на бедност, която засяга само 9% от населението. Според методологията на ЕС, за бедни се считат тези, които получават 60% или по-малко от средния за страната доход.

Впрочем, чешки експерти обясняват ниското ниво на бедност в страната със “силната социална политика, наследена от епохата на комунизма”.

В Словакия средната зплата е 744 евро месечно. Подобни са средните заплати и в Полша и Унгария, но навсякъде има големи разлики според сферите на дейност и мястото на упражняване на професията, като столицата например. Навсякъде пенсиите осигуряват достойни старини. В Полша минималната заплата е 340 евро. Като цяло, хората са доволни от здравното и социалното осигуряване. Богатите ползват платени услуги, но за мнозинството от населението здравната система осигурява прилично ниво на грижи.

Румъния е страна, в която бедността се изостри в резултат от световната икономическа криза. Десетки хиляди румънци, работещи в чужбина, бяха принудени да се завърнат в родината си. Така паричните преводи, достигнали 5-6% от брутния национален продукт на страната, спаднаха значително. И у нас имаше такова явление.

Румънски експерти казват, че властите в тяхната страна гледат на идеите на Барозу за борба с бедността като на “утопия”, защото неолибералните стратегии на румънския политически елит никога нямало да имат за цел да стеснят социалната пропаст.

За нас това не се отнася, защото при управлението на ГЕРБ, освен по-нататъшното затягане на коланите и увеличаването на ДДС, не забелязвам други управленски стратегии. Страната ни най-успешно и в ускорен порядък произвежда бедни европейци. Барозу да му мисли как да ги намалява.

Искам думата

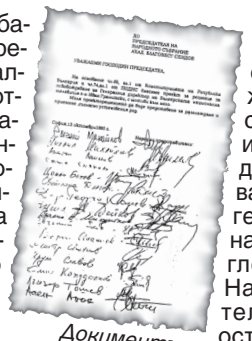
Из моя архив

Грехът да си антифашист

Велко ВЪЛКАНОВ

Тези дни народите отбелязват 65-ата годишнина от великата победа над световния фашизъм, представляван от нацистка Германия и нейните съюзници. Нашият народ има всички основания да съпреживява радостта от победата. Той даде хиляди скъпи жертви в борбата срещу българския фашизъм. Хиляди са загиналите партизани, десетки хиляди са българските воини, паднали в Отечествената война срещу хитлеристка Германия.

Днешната наша "демократична" държава обаче запазва странно безразличие пред борбата на българския народ срещу фашизма. Всички държави по света полагат всемерни усилия да подчертаят своя принос в борбата срещу фашизма. Нашата държава упорито не иска да е между тях. България е единствената държава, в която борбата на собствения й народ срещу фашизма няма официално признание. Напротив, отрича се в България да е имало фашизъм, отрича се и антифашистката борба. Поругават се имена на загиналите в антифашистката съпротива, събарят се техните паметници. Самото понятие антифашизъм се натоварва със силно отрицателно значение. Ще ви представя и официални доказателства в подкрепа на това свое твърдение.

Документът и подписите на вносителите

Тези дни, ровейки се в личния си архив, попаднах на документ от 37-ото Народно събрание. Това е внесен от група народни представители "проект за решение за освобождаване на генералния директор на Българската национална телевизия г-н Иван Гранитски". Проектът за решение е заведен в администрацията на НС под номер 100-05-48 от 13.10.95 г. Народните представители са изложили естествено и своите мотиви, с които искат освобождаването към момента генерален директор на БНТ. На пръв поглед нищо особено. Народни представители от СДС искат оставката на отговорен държавен служител от БСП. Но в мотивите откриваме и пасаж, който направо изумява: "В тези предавания въпреки изричните разпоредби в Статута се насажда етническа и политическа вражда, изразяват се позиции, които насаждат антифашистки, антиевропейски настроения". Невероятно е, но е все пак факт. На Иван Гранитски се вменява греха, че е насаждал антифашистки (!) настроения. Трудно

Един по един си отиват от нас ветераните...

мога да си представя по-голямо морално-политическо падение в една държава, която претендира да е демократична, правова и социална, от това - да упреквате някого заради неговите антифашистки позиции.

Проекторешението е подписано - нека се знаят тези имена - от Евгени Михайлов, Михаил Михайлов, Анатоли Величков, Сашо Стоянов, Цоню Ботев, Светлана Дянкова, д-р Георги Карев, Васил Михайлов, Евгений Еков, Георги Ананиев, Димитър Стоянов, Крум Славов, Емил Кандалиев, Лъчезар Тошев, Асен Агов и от още един народен представител от СДС, чието име не успях да разчета.

Някои от тези хора и днес продължават да определят политиката на нашата държава, като например Лъчезар Тошев и Асен Агов. Ще си позволя специално да подчертая името на Асен Агов. Това е същият този Асен Агов, чийто дядо майор Асен Агов, член на БЗНС, верен привърженик на Ал. Стамболийски, който през страшните априлски нощи на 1925 г. заедно с хиляди други народни синове е зверски убит от българските фашисти.

Чувам в себе си дълбоко вълнуващия ме български марш "Един завет, оставили са нам дедите".

Очевидно не до всички са стигнали заветите на нашите деди.

Да потънеш в земята от срам!

Омаловажаваме приноса за разгрома на фашизма

Ген.-полк. о.з. Васил ЗИКУЛОВ

Девети май е велик празник за държавите, народите, етническите малцинства, културните и религиозните общности, политическите и обществените организации и частни лица, взели участие във Втората световна война на страната на антифашистката коалиция. Той е основание за тяхната законна гордост от общопризнатия им принос за разгрома над фашизма.

Признат за гордост навсякъде, но не и у нас!

България е единствената държава в света, която посреща великия празник с действащ, уникален по своето лицемерие и недомислици закон за досиетата. В него:

- Разузнаването против войските на фашистка Германия през Отечествената война в състава на антифашистката коалиция се разглежда като морално осъдимо, а военните разузнавачи, взели участие в него, се подлагат на обществено порицание и дискриминация.

- Премълчават се и не се разглеждат като морално осъдими действията на зловещите РО-2 и РО-3, станали известни с кървавите си насилия срещу български, гръцки и югославски антифашисти през периода 1941 г. - 9 септември 1944 г., когато България участваше във войната на страната на фашистка Германия.

България също така е единствената държава в света, която по своя инициатива омаловажава и премълчава приноса на партизанското движение на своя народ за разгрома над фашизма тогава, когато беше придатък на фашистка Германия.

Всичко това убедително показва още веднаж основателността на нашето искане, изложено в обръщението до председателя на 41-ото НС за преработване на споменатия закон.

Единствени в света

В Русия от седмици карат личните си автомобили с надписи "Благодарим на дядовците си за победата". Гражданското общество пое инициативата "Аз съм личен шофьор на ветераните"

Златната книга на Благоевград

От 7 май 1950 г., вече 60 години, Горна Джумая носи името на Дядото

Димитър СОТИРОВ

7 май 1950 г. - от тази дата вече бившият град Горна Джумая носи името на Димитър Благоев. Поводът за преименуването на един град, който ще носи името Благоевград, в който акт се казва, че на основание Указ 209 от 3 май 1950 г. на Президиума на НС пред многохиляден митинг и подходяща тържественост председателят на Горно-Джумайския градски общински народен съвет обяви:

1. Град Горна Джумая се преименува в Благоевград на името на Димитър Благоев-Дядото, основател на Българската работническа партия (комунисти).

2. Железопътната гара Горна Джумая се преименува на жп гара Благоевград.

Златната книга на града свидетелства за това. Тя не е прошнурована и прономерована. Следва една страница с много подписи и малко текст с дата 7 май 1950 г.: "Пожелавам на благоевградчани с чест да носят святото, великото име на Дядо Благоев."

Изглежда Златната книга на Горна Джумая или е била забутана в някое бюро на общината, или не е показвана, за да се появи на следващата страница датата 25.11.1971 г. (повече от 21 години не е отбелязвано нищо, подкрепено със собственоръчните подписи на посещаващите града).

Послание-откровение на Елисавета Багряна и Петър Динеков:

"В Благоевград, в този прекрасен кът на нашата родина, ние се чувстваме сред приятели на поезията и литературата. Нищо чудно, че тук великото изкуство на поезията е на такава почит. Нима би могло да бъде иначе в подножието на гордия Пирин, при спомена за героичното минало на този край, където са минали стъпките на Паисий, автора на "История славянобългарская", и където е звучала революционната песен на незабравимия Вапцаров."

ВЧЕРАШНОТО ГОЛЯМО ТЪРЖЕСТВО В БЛАГОЕВГРАД

НА ВЕЛИЧЕСТВЕНИЯ МИТИНГ ПРИСЪСТВУВАХА

др. ВЪЛКО ЧЕРВЕНКОВ И ДРУГИ ЧЛЕНОВЕ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

Кореспонденция в "Работническо дело" от 8 юни 1950 г. за тържествата по случай преименуването на Благоевград

Оттук нататък страниците на Златната книга са изпълнени с много имена, с послания и дати, със собственоръчни подписи на български, руски, латиница, арабски... и македонски.

Посланията, обичта и откровенията се леят като пълноводните бистри води на река Бистрица. Имена и имена... Снежина Челебиева, Владимир Голев...

Марин Големинов: "С вълнение и радост идвам в този град, градът на моите ученически години, особено когато на моите съграждани мога да покажа нещо от моето творчество."

Следва името на един от илюстраторите на Златната книга - Златю Бояджиев, на Филип Кутев, имената и подписите на девет актьори от МХАТ "М.Горки", Александра Пахмутова, Н. Добронравов, Димитър Методиев, Стоян Сотиров, Благовест Сендов, Дечко Узунов - следващият илюстратор на Златната книга, Асен Василев...

Следват страници на космическа тема с подписите на екипажа на кораба "Союз 33", пореден подпис на латиница на Мерсия Макдермот и откровение: "От всички кътове на България най-много обичам слънчевия Пирински край и винаги, винаги с нетърпение очаквам всяко ново връщане в неговия център - Благоевград. Пожелавам на неговите граждани едно бъдеще, чисто и безоблачно, като небето на родния им град!" Подписано е от Ян Френкел, Покровски, Андрей Туполев, Полина Недялкова.

19.5.1991 г.: "Горна Джумая за нас и българския народ е свещен град в свещената земя на великаните на българската духовна култура и на Българското възраждане. Горна Джумая ще бъде водител и в политическото освобождение на България. След толкова тежко робство. Свободата и демокрацията ще бъдат и пребъдат. Да живеят гражданите на свещения град."

Страницата подготви Лилия ТОМОВА

След ботуша на Хитлер

Последователите на фюрера в Германия се увеличават, а плановете им включват и създаването на Четвърти райх

Ина МИХАЙЛОВА

Шестдесет и пет години след края на Втората световна война Европа периодично се тресе. От възродени спомени. От незагинали митове, които периодично биват възраждани, изтупвани от прахта и поднасяни на обикновения човек. И това е по-страшно и по-видно днес, в условията на криза. Когато крайнодесните и радикалните идеи набират скорост. Все повече се чуват гласове, че проблемите в социално-икономическата област сега се доближават до онези през 20-те и 30-те години на миналия век, когато влошаващата се ситуация откри пътя на Хитлер към властта.

Мит ли е Хитлер? Въпросът е толкова сложен, че дори най-добрите му изследователи се оплитат в обясненията. Наричат го "зъл демон на столетието", "бездарен бояджия", "тъпо и ограничено политическо животно", "велик безумец", "душевноболен", "импотентен садист", архетип на "авторитарната личност", въплъщение на злото, политически гангстер или просто "марионетка на едрия капитал". Известни писатели пишат за него с възторг... Къде е истината? А кой ще даде отговор на въпроса толкова ли тъп е бил немският народ, че е тръгнал след един тип, предоставяйки властта на този "мелез между животно и психопат", подкрепяйки го, дори когато катастрофата е вече надвиснала над Германия? И откъде идва тази необяснима носталгия по нацизма, вдъхновяваща изстъпленията на младежите с бръснати глави по улиците на Европа или Америка?

Феноменът на нацизма наистина трудно може да се обясни, при това обективно, преди действително да е преминал в историята. А дали Хитлер не избира политическата кариера, за да осъществи свои лични проекти? Кои са онези качества на пълководец, които историята безпрекословно развенчава? Въпроси.

Личността на фюрера остава неразрешима дилема 65 години след края на Втората световна война. Има стотици документи, разговори, архиви, стенограми, спомени, снимки, ленти... Но всичко остава мистерия.

Руски милиардер брои баснословна сума за негов автомобил реликва. Чаши и чинии с лика на Хитлер са хит по битаците. Млади хора в сърцето на Берлин все още носят фанелки с надписи "Хайл Хитлер!" и се поздравяват с този възглас, а татуировките на нацистки символи и отпечатването на профашистка литература тревожат не без основание властите в различни държави. Русия неотдавна официално забрани "Моята борба". А режисьорът Оливър Стоун, захванал се с 10-те епизода на документалния си филм "Тайната история на Съединените щати", определи Хитлер като психопат и чудовище, творение на западните банкери.

И въпреки всичко това, независимо от изписаните стотици страници и анализи на демоничната фигура на нацисткия фюрер, сякаш мракът около него става все по-гъст. Може би защото историята е непредсказуема? Или защото все още не е минало достатъчно време за оценка на подобни личности? А може би

призракът на Кафявата чума

все още броди из Европа? Или не сме в състояние да разберем "феномена", тъй като сме далеч от идеите и възгледите му? Или все още страстите са прекалено силни и непрекъснато подклаждани?

На пръв поглед е лесно да се докаже какъв злодей е бил Хитлер - най-отблъскващият и най-ужасният в европейската история. Но не постигаме ли обратния ефект с писанията си срещу него и по негов адрес? В крайна сметка от желанието един човек да бъде обвинен и разпънат на кръста до възхищението и преклонението пред него разстоянието е само една крачка...

Последователите на Хитлер в Германия се увеличават, а плановете им включват и създаването на Четвърти райх, отбелязаха чуждите медии. Неонацистите разполагали с оръжия, пеели забранени песни и харесвали идеята за нов Холокост срещу евреите. През последната година атаките, извършени от неонацисти, са се увеличили, като това до голяма степен се дължи на тежката икономическа криза в страната, отбелязва в. "Дейли мейл". Основната идея на Националната демократическа партия е "Да изгоним всички европейци, тогава ще има работа за германците".

Европа е на път да стане континент на

победилия популизъм

отбелязаха преди дни политически анализатори. Поводът - влизането на крайнодясната партия "Йобик" в унгарския парламент и продължаващата тенденция за радикализиране на избирателите. Членовете на военизирани организации като "Новата унгарска гвардия" ходят под строй да гласуват, за разлика от други апатични младежки движения, писаха медиите след вота в Будапеща. Политици и наблюдатели вече предупреждават, че изострилата се икономическа криза предизвиква радикализиране на настроенията. Популистките идеи завладяват Стария континент. Това се вижда и в забраната на строежи на минарета в Швейцария. Има дискусии за забрана на бурките във Франция и Дания. Френският президент Никола Саркози повдигна дебата за националната идентичност. В Германия няколко крайнодесни формации са представени в няколко провинциални парламента. В Дания през последните години десните популисти се превърнаха във важен политически фактор. Холандската крайнодясна Партия на свободата спечели нови позиции на последните

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

От арогантността до лумпенизацията крачката е твърде малка

Преди година Пазарджик осъмна с това знаме за рождения ден на Хитлер

местни избори. Проучване установи, че през 2009 г. бързо са се разпространили антисемитските инциденти в много западни страни заради организираната кампания против войната в Газа. По-голямата част от тях касаят вандализъм над еврейски интернет сайтове, скандиране на антисемитски лозунги по време на митинги, развихряне на арт въображението и масовото използване на нацистки свастики в графитите. Красноречиво за укрепването на подобни формации говори фактът, че между 1999 и 2003 г. крайнодесни партии спечелиха двуцифрени резултати на парламентарни избори в седем европейски държави - Австрия, Белгия, Дания, Италия, Норвегия, Швейцария и Холандия, а във Франция Жан-Мари льо Пен се добра до втори тур на президентските избори.

Световните медии, акцентирайки върху периодично възраждащите се "кафяви" формации, не пропускат да отбележат и България. Резултатите на "Йобик" в Унгария станаха повод в Европа да припомнят, че в Чехия, Словакия, Хърватия, Сърбия и България, където след 1989-а имаше хаотични скинарски групи, сега действат добре организирани антисемити, неонацистки движения, националистически партии и подобни съюзи. Често младежите имат съвременни дрехи, креативни идеи за свободното време и предизвикателно "модерна" фасада, но търсенето на национална идентичност стига и по-далеч. Ако "Йобик" пази "учение за свещената корона", в Сърбия Патриотичното движение "Достойнство" - "теология на свети Сава", в Българския национален съюз става дума за етнически "чиста арийска" България. Не трябва да се забравя, че българската националистическа партия "Атака" от пет години е в парламента, припомнят западните медии.

Навярно мнозина си спомнят как младежките увлечения у нас по нацизма "се развяха" под формата на нацистко знаме на новогодишния концерт на столичния пл. "Александър Батенберг" при посрещането на третото хилядолетие. След това обективите на фотографите засякоха и други пронацистки свастики и плакати. Събитието бе подминато "по терлици". Всъщност в развитото знаме и в манифестациите на млади хора с профашистки униформи имаше нещо наистина агресивно и твърде зловещо. Може и по-късно да го осъзнаем, но като че ли пролуките в демокрацията започнаха да стават по-ясни, а пронацизмът търсеше и продължава да търси откъде и как да пробие. Флаговете по стадионите и групарските изпълнения след футболните мачове в парковете и автобусите са направо "детска игра". Днес интернет е залят от призиви за "преоценка" на стореното от Хитлер, за анализ на истинските му цели. Той вече не е агресор, а "германски държавник и политик"...

Явно не трябва да се спира, а да продължи да се обяснява, особено на по-младите, какво представлява нацизмът. Че зад привидната привлекателност и мобилизираща сила се крие нещо зловещо. Че популизмът е удобно прикритие за истинските цели и намерения.

От Фюрера до Генерала

Вълната на популизма завладя България. Усетихме го на изборите преди година. И след това. Дали ще е късно за отрезвяването, което настъпва? От примитивните обещания на "гола поляна", през лупингите и обръщането на 180 градуса до възторжената ода за Генерала, базираща се на строфи от химна, с който армията на Хитлер шестваше като освободител във владенията на Сталин, има прекалено много съвпадения, за да говорим за случайности. "О, наш фюрер, поведи ни, ний те следваме!" - пееха железните есесовци и техните ощастливени посрещачи. "О, достолепни генерале, поведи ни! Ний вярваме във твоя свят обет!" - запя 69 години по-късно Венета Бакалова, а одата й беше специално публикувана в сайта на ГЕРБ и тиражирана от медиите.

Телевизиите, бълващи потресаващи новини за постни пици, кюфтаци, октоподи и фалшификатори, все още не показват едни черно облечени младежи, които набиват крак по площадите (като в Литва) и пеят същия мерен стих. "Германската връзка" с одата за Генерала някак странно съвпадна с билбордове в столицата, превърнали Адолф Хитлер в реклама звезда...

Дозираният популизъм е част от всяко добро управление. Прекаленият се изражда. Примерите от историята са красноречиви, болезнени и все още незараснали...

Култура

очаквайте

Цигуларят Вардан Маркос пристига от Москва за концерт на Росен Антонов

„Vivapiano!”, или любовта да се занимаваш с музика

114 непрофесионални изпълнители показаха удивителен талант в международно клавирно състезание

Проф. Даниела АНДОНОВА

Има ли бъдеще класическата музика в съвремието на България? Има ли у нас подрастващо младо поколение, подвластно на магията на музиката? Ако са посетили прослушванията и концерта на Първия международен конкурс за пианисти-непрофесионалисти “Vivapiano!” и първия Балкански фестивал “Акад. Андрей Стоянов” в София, дори най-големите скептици биха отговорили: Да! В България има таланти, има млади сърца, обичащи пианото и класическата музика! Удивителни и трогателни са високото ниво, талантът и музикалността на многобройните (114!) любители на пианото, явили се на благородно състезание в различни възрастови групи, от различни страни - да докажат своите постижения, младежи, разкъсвани между отговорностите в общообразователните училища и любовта да се занимават с музика.

Фестивалът и конкурсът са вдъхновени от делото на Андрей Стоянов - изтъкнат клавирен педагог и композитор. На конкурса се явиха кандидати от България, Франция, Македония, Гърция, Косово и Албания в девет възрастови групи с присъствието на международно жури. Българските състезатели представиха музикални школи от София, Шумен, Казанлък, Козлодуй, Разград, Бургас, Перник. “Vivapiano!” се осъществи под патронажа на председателя на Народното събрание Цецка Цачева, организиран от фондация “Арденца” с артистичен директор пианистката Даниела Дикова и “доброволците” - Суми Ким-Ангелова и дизайнера Камен Даалийски.

Снимка АРХИВ НА КОНКУРСА

Наградените

Този форум доби особено очарование с изпълненията на прекрасни произведения от Андрей Стоянов, задължително присъстващи в конкурсната програма. По повод 120-годишния му юбилей на гала концерта пианистите проф. Ружка Чаракчиева и доц. Ростислав Йовчев изпълниха негови творби, които за съжаление рядко чуваме на концертния подиум. Впечатляващо на конкурса бе нивото на прозвучалите пиеси, някои от тях дори трудно достъпни и за професионалните музикални гимназии като “Анданте спианато и Голяма брилянтна полонеза” от Шопен и “Полетът на бръмбара” от Р.-Корсаков. Голямата награда бе присъдена на Павел Христовски от Испанската гимназия в София, с преподавателка по пиано К. Кунчева. Народното читалище “Акад. Андрей Стоянов” в София стана домакин на млади таланти и водещи клавирни педагози в музикалните читалища като Здр. Цанкова, Л. Николова, Ел. Еринина, Цв. Бозова. Проведена бе кръгла маса на теми за творчеството на Андрей Стоянов с участието на проф. Пр. Горанова, проф. М. Куртева, доц. А. Петрова, Е. Коларова, М. Шушулова и М. Сотирова. Паралелно с конкурса се проведе изложба на играчки “Лего” с музикална тематика.

Нека следващите издания на “Vivapiano!” да отворят отново врати за българския клавирен талант, носейки посланието на Даниела Дикова: “Миналото винаги е в сърцето ми, бъдещето е в мислите ми, в стремежа всеки миг от настоящето да е пълноценен!”

Празнични цени в Театъра на армията

Снимка Иван ДОНЧЕВ

Театър “Българска армия” посвещава своите спектакли този месец на Деня на храбростта - 6 май, и Деня на българската просвета и култура - 24 май. По този повод през целия май пуска на празнични цени - по 5 лв., едни от най-харесваните от публиката спектакли.

Сред заглавията са премиерните представления на “След дъжда” на режисьора на култовото “Секс, наркотици и рокендрол” Николай Ламбрев-Михайловски, “Чайка” и “Трамвай “Желание” на Крикор Азарян, “Пътува Одисей” и “Комедия на слугите” на провокативния Теди Москов, както и хитовете “Много шум за нищо”, “Колко е важно да бъдеш сериозен” и “Десет малки негърчета” на Красимир Спасов. Прекрасна пролетна вечер може да си подарите и със спектакъла “Събота, неделя, понеделник” на режисьора Андрей Аврамов, за да научите трогателната семейна история на Меглена Караламбова в ролята на Роза и Илия Добрев в ролята на Пепино.

Нека в навечерието на най-паметната за българската култура и просвета дата - 24 май, и в самото навечерие на XX поред награди за театрално изкуство “Аскеер 2010” да се заредим със самочувствие и заслужена гордост на нация, заемаща стратегическо място в културната история на Европа, призовават от Военния театър.

ИСТОРИИ ЗА НЕУГАСИМИЯ СТРЕМЕЖ КЪМ ЩАСТИЕ

На 83 години и с тежко сърдечно заболяване, Кина Ангелова зарязва домашния си уют и лекарските забрани, за да се отдаде на обществена дейност. Ветеранката от Втората световна война Иванка Богоева три години обикаля различни институции за да издейства пари за паметник на загиналите във войната момичета доброволки. На възпоменателна среща в памет на Кина, ветеранките си спомнят за “лудостта”, тласнала ги да отидат преди 65 години на фронта. Воювали някога под знамената на Отечествения фронт, редом с маршал Толбухин, днес те вече са бойна единица на НАТО. И днес някои от тези момичета са си останали не по-малко “луди” от тогава, въпреки възрастта и превратностите на историята. Това е филм за смисъла на живота.

Така режисьорът Владимир Ангелов представя накратко новата си творба, на която е и сценарист - “Лудостта на моремите”. Филмът ще бъде представен премиерно днес от 18.30 ч. в Дома на киното. Това са истории за самотата и надеждата, за разлома на времето, в което живеем, за неугасимия стремеж към щастие, допълват от екипа. Продуцент на 104-минутната лента е “Аудиовидео Орфей”, оператори са Ярослав Ячев, Димо Минев и Николай Милев, звук - Ивайло Янев и Румяна Стоянова, монтаж - Юлиан Петков.

Документален екран на филми за победата

Премиерата на 30-минутния документален филм “Освобождението на Европа” ще се състои днес от 18 ч. в Малката зала на Руския културно-информационен център (ул. “Шипка” 34). Кинотворбата представя победоносното предвижване на съветските войски по европейския континент, завършило в крайна сметка с капитулацията на Германия.

За изтъкнати съветски военноначалници и тяхната роля в разгрома на фашистите се разказва в 58-минутния филм “Пълководците”. Документалната лента също ще бъде прожектирана тази вечер в рамките на кинопанорамата, посветена на 65-годишнината от Великата отечествена война.

кратки

Млад френски художник гостува в София

Френският институт от няколко години представя на софийската публика по един съвременен френски художник. Тази година това е младият творец Пиер Фава, чиито творби са изложени в галерия “Арт център форум” на ул. “Вашингтон” 24.

Панихида за Димитър Русков

На 10 май от 12 ч. в катедралния храм “Света Неделя” ще се отслужи панихида в памет на именития български хоров диригент проф. Димитър Русков, починал преди 40 дни в Париж, научи ДУМА от семейството му.

Връчват наградите на „В полите на Витоша”

Завърши четвъртият национален конкурс за поезия “В полите на Витоша”. Тази година участваха 336 автори от цялата страна с повече от 900 стихотворения, научи ДУМА от Столичната община. Творбите им са оценявани от жури с председател Евтим Евтимов и членове Бойко Ламбовски, Благовеста Касабова и др. Първа награда не е присъдена. Журито връчва две втори отличия - на Антоанета Богоева от Кюстендил и на Георги Атанасов от София. Галена Воротинцева от Твърдица заслужи третото място. Призът за млад автор отиде при 18-годишната Анита Велева от Плевен. Наградите ще бъдат връчени на 11 май от 18 ч. в пиано бара на Столичната библиотека.

Дни на руската култура в Бургас

Бургас ще бъде домакин на превърналите се в традиция Дни на руската култура, съобщи агенция “Фокус”. Тази година инициативата е посветена на 65-годишнината от края на Втората световна война и ще се проведе от 9 до 11 май. Проявите ще започнат на 9 май с поднасяне на венци и цветя пред паметника “Альоша” на площад “Тройката” от 11 ч. На 10 май честването ще продължи с концерт от 19 ч. в залата на Бургаската опера. В спектакъла ще вземат участие детска вокална група “Морски песъчинки”, група “Грамофон”, ученици от ГЧЕ “Васил Левски”, Ансамбъл за електроакустична музика, Драгомир Драганов и др. На 11 май в Дом на културата “Лукойл-Нефтохим Бургас” ще бъде открита изложба на РКИЦ-София. От 18 ч. ще се състои прожекция на игралния филм “Освобождение” на Юрий Озеров. Всички прояви са с вход свободен. Организатори са общината и Почетното консулство на Руската федерация в Бургас.

Ангажират 600 гарда за шоуто на „AC/DC”

Националният хиподрум в Банкя ще събере от 13 до 15 май почитателите на силната музика и високите скорости в първия Рок уикенд

От 600 гарда ще бъде охраняван Националният стадион “Васил Левски” на 14 май по време на концерта на легендарните “AC/DC” в София. У нас ще пристигнат 60 тира с продукцията на рокаджиите, като бандата осигурява собствена сцена, звук и осветление за шоуто си, плюс идват и със своя мобилна кухня. 4 голф коли, с които “AC/DC” и техният екип да се предвижват в зоните около подиума, ще предоставят организаторите на концерта “Болкан ентертейнмънт”.

Мениджърът на продукцията на културата австралийска група пристигна в София 10 дни по-рано, за да даде начало на подготвката за грандиозния спектакъл, който рок величията ще направят за първи път у нас. Рич Бар ще остане през целия период до концерта, за да наблюдава работата на българските и чуждестранните екипи, ангажирани в най-мащабното събитие на годината. Покриването на пистите на стадиона започва от днес, а на 8 май сутринта ще се даде начало и на строежа на сцената.

Съпътстващо събитие, което да подгрее еуфорията и страстите, организират “Болкън ентъртейнмънт” и Moto.bg. Националният хиподрум в Банкя ще събере от 13 до 15 май почитателите на силната музика и високите скорости в първия Рок уикенд. Специална томбола ще даде шанс на феновете да спечелят покана, осигуряваща място на историческия лайв на “AC/DC” на следващия ден. Петима моторизирани щастливци ще се кефят на шоуто най-отпред, а големият късметлия на хиподрума ще си тръгне със страхотна награда - мотор с автографите на рок легендите. Всеки желаещ може да се включи на 14 май в специалното шествие от мотоциклети, което ще потегли от хиподрума в Банкя до Националния стадион “Васил Левски” за концерта на “AC/DC”. Най-голямата надпревара за атрактивно каране с мотори ще се състои на 15 май, а наградният фонд е на стойност 8000 лв. За доброто настроение на финала на рок уикенда ще има и музикална сцена, на която ще забие Ани Лозанова с бандата си.

Ексклузивен материал с кадри от шоуто на “AC/DC” в Милуоки, САЩ, където лично Брайън Джонсън поздрави феновете в България, както ДУМА писа, ще бъде излъчен тази неделя, 9 май, в bTV репортерите. Билети за шоуто на рок легендите се продават в мрежата на Eventim.bg.

Вицът

Две блондинки пътуват към непознат град.

- Ето я табелата, завий надясно.

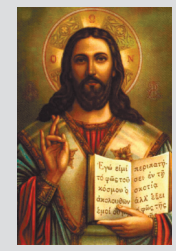
- Аз вече на табели не вярвам: веднъж на една пишеше “Мъже”, влязох вътре, а то било тоалетна!

МУРАВЕЙ РАДЕВ,
икономист и политик
НИКОЛАЙ СВИНАРОВ,
юрист и политик
ЛЮДМИЛА АНДОНОВА-ЖЕЧЕВА,
състезателка по лека атлетика (скок на височина)
МАЯ НОВОСЕЛСКА, актриса
ХРИСТО МОДЕВ,
състезател по волейбол

Църковен календар

6

Св.вмчк. Георги Победоносец (Гергьовден). Св. прав. Иов Многострадални

Милена с акустични изяви в 7 града в страната

Най-атрактивната рок дама на България тръгна на клубно турне. То ще продължи до 15 май и ще обхване 7 града в страната. Милена Славова прие предизвикателството да се доближи максимално близо до хората, с години харесващи нейната музика. Изявите й умишлено са с акцент върху клубната сцена, като на места тя е с капацитет между 100 и 300 души.

След като снощи Милена направи фурор с акустичното си представяне в столичния “Тукан” (Студентски град), днес й предстои да зарадва от 22 ч. публиката в Габрово (“Faces”, ул. “Скобелевска” 19). Морската ни столица очаква рок дивата утре, 7 май, във варненския клуб “Алиби” (бул. “Чаталджа” 22). Във Велико Търново Милена ще пее на 8 май в “Melon” (ул. “Независимост” 21). На песните й ще имат възможност да се насладят и в Стара Загора - 13 май, клуб “Jam” (ул. “П. Парчевич” 55 - централен пазар). В бургаския “Bizarre” (ул. “Васил Априлов” 15 - до подлеза на операта) Милена ще се изяви на 14 май. Заключителният клубен концерт на изпълнителката ще е в Сливен на 15 май в “Тангра” (ул. “Цар Симеон” 35).

„L.A. Guns” днес ще разтърсят Каварна

Дана РУСЕВА

Легендарната американска група “L.A. Guns” пристигна за първи път в България по покана на община Каварна. Рокбандата, предшественик на “Guns N’ Roses”, ще изнесе тази вечер специален концерт. Шоуто на площада по повод Деня на общината ще бъде безплатно за феновете и гостите на града, съобщават организаторите. Музикантите сами са изявили желание и с радост ще раздават автографи на почитатели, дошли да ги видят и чуят на живо, веднага след края на концерта. Американците са поискали скромно бира и енергийни напитки за престоя си у нас. След като концертът им приключи, по традиция кметът на града Цонко Цонев ще ги покани на празнична Гергьовденска трапеза. С гостуването на “L.A. Guns” Каварна пак потвърждава статута си на рок столица на България.

ОРХАН МУРАД РАЗМЕНИ СЪПРУГАТА СИ ШЕНАЙ

Съпругата на Орхан Мурад ще заживее в къщата на сем. Василеви, а Елеонора ще влезе в подредения и изпълнен с хармония дом на музиканта. Това ще се случи в поредния епизод на риалитото “Размяна на съпруги” на 7 май в 19.45 ч. по PRO.BG. Зрителите ще видят какъв съвет ще даде едно 17-годишно момиче на новата си майка и защо Шенай ще възкликне, че има много мъже, които са по-слепи от Орхан.

Мъжете били по-добри шофьори

Дамите се нуждаят средно от 21 урока, за да минат шофьорския изпит, в сравнение с 17 за мъжете, което прави представителите на силния пол по-добри в каренето на автомобил, сочат последните резултати от ново проучване. Мъжете е по-вероятно да вземат книжка отведнъж, като само малка част от тях имат необходимост от втори опит. За разлика от тях 57% от жените биват късани на първия изпит и са принудени да се явяват пак. Това до известна степен се дължи на по-голямата нервност, която дамите изпитват в екстремни ситуации.

На 8 май своя първи рожден ден в ДУМА ще празнува

ПАВЛИНА ДАНКОВА

Поли дойде при нас заедно с “Монд дипломатик”, българското издание на един световен вестник - ненадминат авторитет в геополитическите анализи. Те достигат до българските читатели благодарение и на Поли - едно крехко момиче, което като преводач и редактор работи с удивителна за младостта си перфектност.

За много години!

И бъди щастлива, Поли!

От екипа на ДУМА

На 8 май и русокосата стопанка на илюстрациите, поклонничката на Салвадор Дали с музикални наклонности

СИМОНА СИМЕОНОВА

празнува рожден ден! Бъди здрава и усмихната, Мо! И с каквато и прическа да ни изненадаш утре, ние пак ще те обичаме!

Колегите

Вестникарите по цял свят отбелязват на 9 май не само Деня на Европа и Деня на победата, но и рождения ден на

ЖЕЛЯЗКО ТЕНЧЕВ

Този човек се е родил, за да побеждава. Редникът от ракетните войски днес е властелин на оръжията, доказал се е като генерален секретар на вестникарството. Когато Железният е тук, няма място за ламаринено скърцане. С обич - строените в три редици колеги от ДУМА

$106 млн. за творба на Пикасо

Нов рекорд за продажба на произведение на изкуството в света за творба от аукцион бе установен в “Кристис” след обаждане по телефона на богаташ, платил над 106 млн. долара за произведението на Пикасо “Nude, Green Leaves and Bust”. Около 10 души участваха в наддаването за платното от 1932 г., с което Франсес и Сидни Броуди се сдобиват през 50-те години на миналия век от търговци на художника. Бликащата от живот голяма рисунка на любовницата на световноизвестния творец и постоянен негов модел - Мари-Терез Валтер, бе централен образ на колекцията от световна класа, събрана от покойните меценати на изкуството. Според предварителни оценки очакванията бяха картината на Пикасо да донесе повече от 80 млн. долара. Но мнозина експерти предсказаха, че благодарение на растящото доверие и възстановяващия се пазар на изкуството тя ще подобри досегашния рекорд от $104.3 млн., установен през февруари от “Крачещия мъж” на Джакомети на аукцион на “Сотбис” в Лондон.

Окончателната цена от 106 482 500 долара за “Nude, Green Leaves and Bust” включва и комисионата за аукционната къща

Справочник

На 7 май 2010 г.

полк. о.р.
ГЕОРГИ НИКОЛОВ ИВАНОВ
роден в с. Шумата, област Габрово
НАВЪРШВА 85 ГОДИНИ!

Честит юбилей, уважаеми др. ИВАНОВ
Ние, твоите другари и съидейници, те поздравяваме най-сърдечно за твоите 85 години - изживени с достойнство, всеотдайност и почтеност! Отбелязваме с гордост и признателност активното ти участие в антифашистката борба и твоя дългогодишен и ползотворен труд в името на доброто на народ, страна, другари, семейство и близки. Като изказваме нашата благодарност и признателност за дългогодишната ни съвместна работа, ти пожелаваме още дълги години много слънчеви и щастливи дни, изпълнени с любовта на близки и приятели.

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!

От 205 ОПО и РС
на БСП "Триадица" - София

ЧЕСТИТ 80-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ на

оз. полк. ХРИСТО ЦЕКОВ

Роден на 9 май 1930 г. в с. Върбица, Белослатинско

Радваме се да те поздравим с юбилейната годишнина с пожеланието да продължиш своята идейна последователност, а перото ти на журналист и историк да не пресъхва в отстояване на българщината!

Семейство, роднини, колеги и приятели

ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН!

ВЕЛИЧКО ПАЧИЛОВ

НАВЪРШИ 80 ГОДИНИ!

От сърце му пожелаваме добро здраве, родопско дълголетие и с нови творчески дела да прославя родния си град - Златоград. На многоя лета, скъпи приятелю!

Кръг "Четвъртък" - Атанас Буков, Георги Мандов, Димитър Шишков, Дичо Узунов, Йосиф Маер Илел, Любо Желязков, Марин Христозов, Михаил Карапаунов, Петър Данаилов, Стефан Желев

ЧЕСТИТ 85-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

на о.з. полковник ГЕОРГИ НИКОЛОВ ИВАНОВ

роден в с. Шумата, Севлиевско

Щастливи сме, че те имаме. Желаем ти крепко здраве и щастливо дълголетие!

От семейството

Аптеки в София

"Алтеа"
Адрес: ул. "Деян Белишки" 58
Телефон: 958-31-02
"Ана"
Адрес: бул. "Витоша" 95, Телефон: 953-41-57
"Арония 2001"
Адрес: бул. "Пенчо Славейков" № 6
Тел.: 953-13-08
Приготвяне на лекарства
"Вели"
Адрес: жк "Младост" 4, битов комбинат (до ресторант "Амигос"), Тел.: 975-48-67
"Медея-74"
Адрес: жк "Бъкстон", ул. "Ген. Суворов" 56
Тел.: 955-54-32
"Панацея" - Катя Илиева
Адрес: жк "Овча купел-1", бл. 507, вх. Д
Тел.: 957-47-01
"Студентска"
Адрес: Студентски град, бл. 60, вх. В
Телефон: 868-01-15

Ветеринарни аптеки

София - "Вейкс Фарма България" - 02 958 61 76
Варна - ЕТ "Деметра" - 052 60 36 95
Варна - ЕТ "Вега" - 052 60 19 10
Русе - ЕТ "Алекс 98" - 082 82 27 11
Русе - "Ветимпекс" ЕООД - 082 45 51 29

Билкови аптеки

Пловдив - Весела 99 - 032 67 71 80
Варна - ЕТ Лафазанова - 052 63 24 42
Стара Загора - ЕТ Бояна - 042 86 31 90
Бургас - ЕТ Везни - 056 21 809
Плевен - ЕТ Св. Казаков - 064 80 31 40
Ямбол - ЕТ "Съни" - 046 66 36 54

ВЪЗПОМИНАНИЕ

96 ГОДИНИ от рождението и 68 ГОДИНИ от смъртта на

НИКОЛА КОСТАДИНОВ КАЛЪПЧИЕВ

На 6 май 1942 г. в неравен бой с фашистката полиция загина гордият пирински орел Никола Калъпчиев - секретар на Околийския комитет на БРП, организационен секретар и заведващ военния отдел на Окръжния комитет на БРП в Горна Джумая (днес Благоевград), нелегален и партизанин от 22 юни 1941 г.

Вечна слава на героя!

От Борис Иванов Харизанов

ЗА ВАШЕ УЛЕСНЕНИЕ

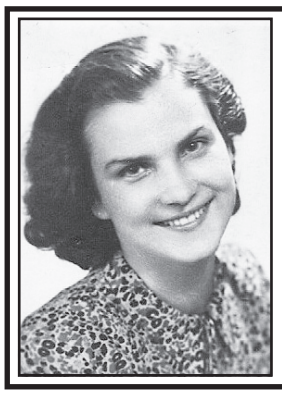
всички малки обяви

/ поздравления, възпоменания, скръбни вести /

се приемат в

ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР ДУМА

Приетите обяви до 13:00 часа се отпечатват в текущия брой, а след 13:00 часа в следващите броеве

Мария Терзиева

1925-2007

Обич и грижа - с име Мария!
Три лета съмва,
пак съмва... без мама.

От децата ти

ТЪЖЕН ПОМЕН

На 6 май 2010 г. се навършват 6 месеца без нашия незабравим съпруг, баща и дядо

о.з.полк. Антон Илиев Антонов

на 81 години

Времето отминава,
но болката остава!
Ти оставаш завинаги
в сърцата ни! Обичаме те!
Почивай в мир!

От семейството

На 7 май 2010 г. се навършва една година без незабравимия ни баща, дядо и брат

Георги Йосифов Мадолев

Политкомисар на Разложкия партизански отряд "Никола Парапунов", зам.-командир на гвардейска бригада "Яне Сандански" във Втората световна война, секретар на Областния комитет на БКП в Пиринския край, Първи зам.-председател на Дружество за разпространение на научни знания "Георги Кирков, забележителен трибун и пропагандатор на социалистическите идеи, носител на званието "Герой на социалистическия труд".

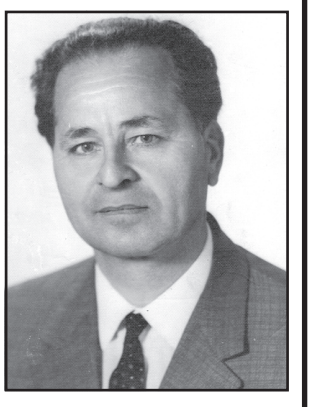
Обичаме те и никога няма да те забравим. Поклон пред светлата ти памет.

От семейството

ВЪЗПОМИНАНИЕ

Измина ЕДНА ТЪЖНА, НЕУМОЛИМА ГОДИНА, изпълнена със страдания и сълзи от смъртта на мъжа ми

ГЕОРГИ ЙОСИФОВ МАДОЛЕВ

политкомисар на Разложкия партизански отряд "Никола Парапунов", 75 години член на БКП, доброволец във Великата Отечествена война

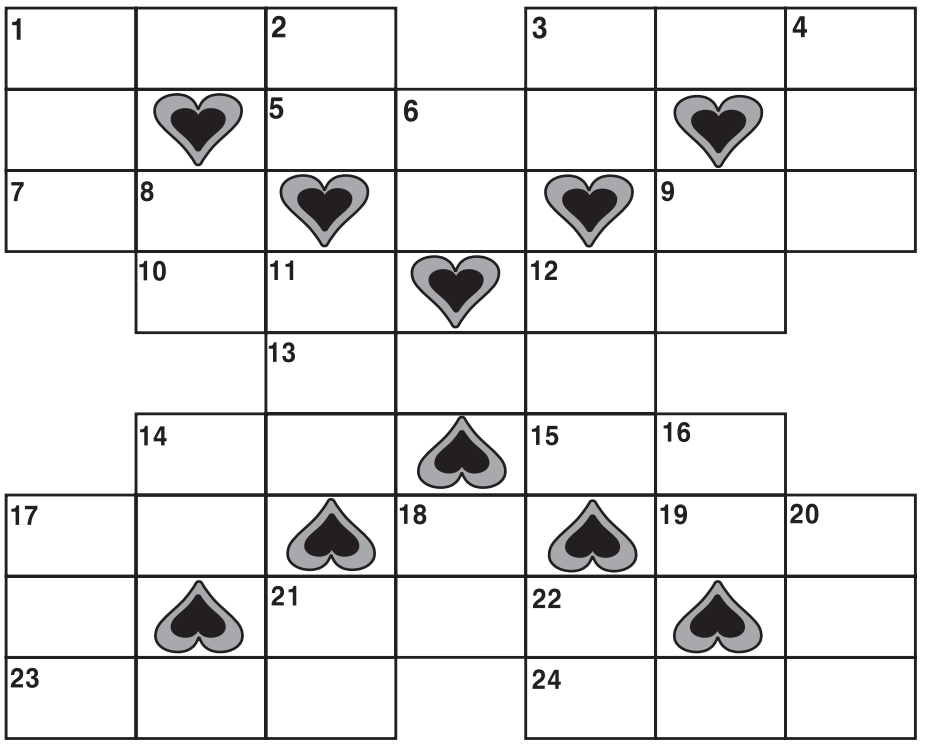
Скъпи Георги, ден и нощ ти си винаги до мен. У дома всичко ми напомня за теб. 45 години не сме се отделяли един от друг.
Ти не си умрял, до края на живота ми ще бъдем заедно!

Честит Ден на победата!

Жена ти Ели

Губиврeме

СРИЧКОВА КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Пост във волейболен отбор. 3. Бивш защитник на ЦСКА, сега треньор. 5. Български футболен треньор /1925-2008/. 7. Планина в България. 9. Предпазни щитове под чорапите на футболист. 10. Немски футболен треньор. 12. Спортен приз. 13. Унгарски нападател от СП-78 и 82. 14. Френски футболен отбор. 15. Австрийски футболен треньор. 17. Прийом в спорта. 19. Футболна група. 21. Друго име на дузпата /мн.ч./. 23. Руски футболен вратар, втори на ЕП-88. 24. Единица мярка за време /мн.ч./.

ОТВЕСНО: 1. Водачи в състезание. 2. Италиански футболен тим. 3. Руски баскетболен треньор. 4. Лица, практикуващи зимен спорт. 6. Поредно число. 8. Руски леки коли. 9. Един от най-изтъкнатите френски футболисти за всички времена.11.Съобразителна жена. 12.Надбягване с коне на празник. 14. Полски микробуси. 16. Автомобилно състезание. 17. Препятствие, пречка. 18. Край на състезание. 20. Състояние на веществото /мн.ч./. 21. Български нападател, играещ в “Амкар” /Перм/. 22. Стадион във Варна.

РЕЧНИК: Нилаши.

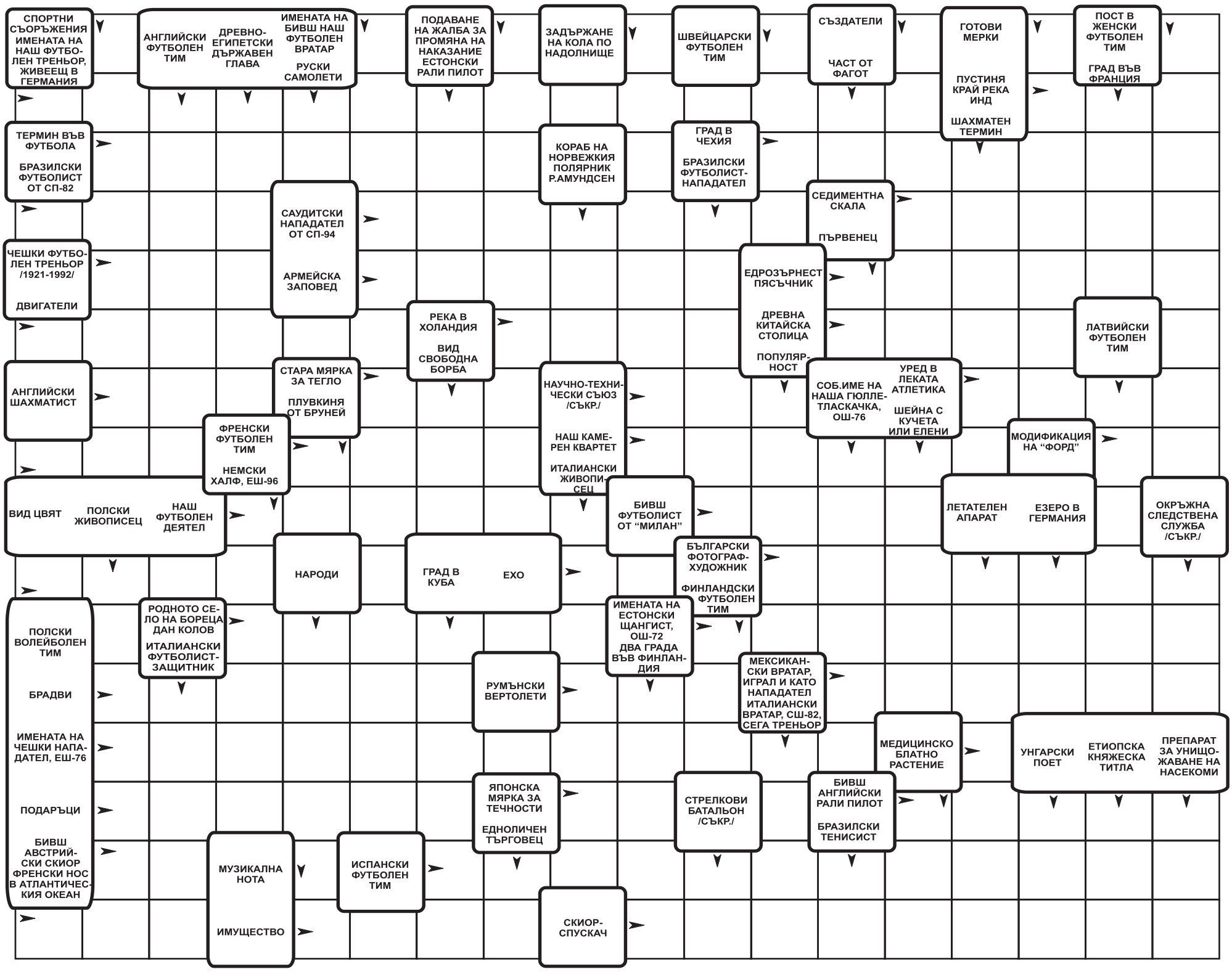
ВИЗИТНИ КАРТИЧКИ

Чрез разместване на буквите открийте търсените термини в имената на следните лица:

1. БОРИС КЛ. ТАЧЕЛИЕВ - местожителство и на кои два български и италиански футболни отбори симпатизира ?

2. ВАСИЛЕНА ДР. ДАТКОВА - професия и на кои два български спортни клуба е фенка ?

3. ИРИНКА Д. КАМЕНОВА - любим наш спортен клуб и предпочитан вестник ?

РЕЧНИК: Авиз, Айи, Алард, Алп, Ахола, Ваал, Векиета, Едер, Кобздей, Нава, Никеро, Овайран, Са, “Сконто”, “СКРА”, “Яро”.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ТАЛАНТ - МАКИНТОШ - МАК - АДЕ - АУЛА - МЕСАЛ - ОТДИХ - БАМ - НАДИР - КАНЕЛА - ТАРАБУКА - ЛА - АР - МЕСО - АРЕТИР - ВИК - ЛОЗАР - РАВАН - ОСА - АРЕС - МЕНА - ПИЛЕ - КРОТАЛ - ТИК - КОРАЛ - СИРЕНА - БОСИЛЕК - НИКЕ - АТ - НАВАРО - АВАР - ХОР - РЕНО - СРЕДЕЦ - МИР - ТАЛОН - НЕНЕ - БИСЕРИ - ЕТАП - ЛАЛ - АСО - ПРИРОДА - СИЛОМЕР - ТЯЛО - ОН - РАЛИН - ДИНАР - БОР - НОМЕР - ЦИТАТ - ТЕМИ - АРОМА - АНИ.

ОТВЕСНО: КАМЕНАРИ - ИКОНОМИ - ИМОТ - ЛАСАР - КОЛОС - РИСАЛ - РЕ - МАКАДАМ - СЕРИН - РЕСОР - ЛИБЕЛА - АЛАР - РОМАНИ - БТА - РУСО - КЛЕВЕТИ - ЕЛО - ДО - КОЗАР - КАНА - ПРИМА - СМЕТКА - АРОС - РОЛЕР - НЕР - ДА - АРЕТИНО - ОТИТ - РО - СКРИН - САРИ - СНАРЯД - ХЕЛЕР - ЛЕКАР - ПОЛИЦА - АНА - ЛАТАМ - НЕВЕН - ДОНИ - ТУБА -ИВЕТА - АДЕЛА - АТА - ПОЛА - АРАНИ - АРЕНА - ОРАН - ШАМАР - НАКИТ - ЦЕЛОН - ТИ.

СТОЯН СТОЯНОВ

ПРОГРАМАТА

справочник

ХОРОСКОП

ОВЕН
Като ценители на красивото ще се възползвате от всяка възможност, която ще ви се предложи. Измежду предпочитанията ви ще се окаже почивката.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
Със сигурност ще привлечете добрите сили на своя страна, стига да излъчвате повече ведрина, чувство за хумор и взаимопомощ. Това ще ви направи достъпни за околните.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
Неизвестността ви създава напрежение, но за баланс имате и добри очаквания. За някои те са свързани с работа, смяна на местоживеене или друго интересуващо ги обстоятелство.

22 май - 21 юни

РАК
Липсата на средства може да промени решението ви за нещо мащабно, но няма да се откажете. Потърсете начини за подобряване на бюджета си, за да не губите от инерцията.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Работете без излишен шум около себе си и не изтъквайте заслугите си. Денят е подходящ за планиране на проекти, в които да си личат смелите ви идеи.

23 юли - 23 август

ДЕВА
Целите ви са реализуеми и постижими, стига да си партнирате с подходящите хора. Съвместните ви начинания ще дадат резултат и това ще повиши устрема ви.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ
Любопитни сте за света около вас и с интерес ще се отнесете към предлагащите ви се възможности. С хора от професионалната ви среда ще дискутирате проблем.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
С усмивка и добра дума ще привличате доброто към себе си. Това ще ви сближи повече с околните, които също ще изразят отношението си към вас, а то няма да ви разочарова.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Без усилия ще привличате вниманието върху себе си. Ако предпочетете своите начини за справяне със ситуацията, ще успеете, макар и с цената на повече усилия, но такива сте вие.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ
С отговорното си отношение към работа ще постигнете повече от нещата, към които се стремите. Въпреки умората и раздразнението запазете приветливото си поведение.

22 декември - 20 януари

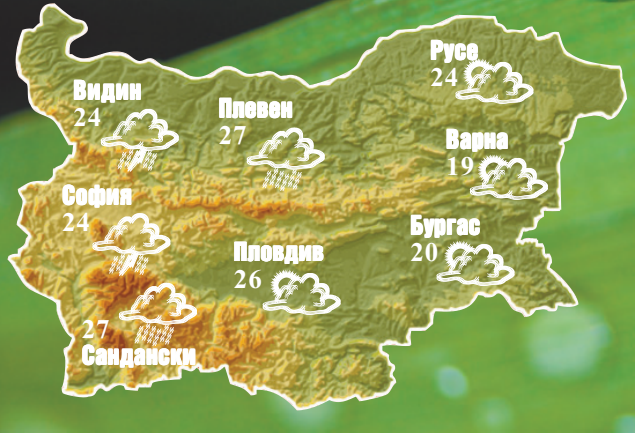
ВОДОЛЕЙ
Ролята на балансьори ви приляга отлично, стига вие да сте в хармония със себе си. Имате причини да се покажете подготвени по въпрос, който предстои да бъде обсъждан с колегите.

21 януари - 19 февруари

РИБИ
Основателно ще поставите личните си предпочитания на първо място, като се погрижите за нуждите си. Равносметката от постигнатото внася известно спокойствие в мислите ви.

20 февруари - 20 март

ВРЕМЕТО

Днес над Източна България ще се задържи предимно слънчево и сухо. Повече облаци ще има над Западна България. Там на отделни места ще превали слабо в сутрешните часове, а след обяд ще се развива купесто-дъждовна облачност и ще има краткотрайни валежи и гръмотевици. Най-интензивни ще бъдат явленията по-късно през деня и вечерта в Северозападна България. Ще духа слаб, в следобедните часове до умерен вятър от изток-югоизток. Максимални температури между 24° и 29°, по морският бряг 17-20°, в София около 24°. Атмосферното налягане ще бъде близко, но малко по-ниско от средното за май - през деня ще се понижава. В планините времето ще се задържи с високи температури, но след обяд ще има значителна купеста и купесто-дъждовна облачност и се очакват краткотрайни валежи и гръмотевици. Ще духа вятър от юг-югозапад, който ще се усилва и към края на деня ще е бурен. Максимална температура на височина 1200 метра около 19°, а на 2000 метра около 11°. По Черноморието ще духа слаб, след обяд до умерен вятър от изток-югоизток.

Изгледи за

7 максимални 20/25°

8 максимални 20°/23°

В петък главно в северозападната половина от страната и в планинските райони, а в неделя на повече места ще има краткотрайни валежи и гръмотевици. По-малка е вероятността за слаби превалявания в събота. Температурите ще се понижат - преобладаващите минимални ще са между 6 и 11°, а максималните - между 20 и 25.

БНТ 1

06.45 Денят започва - сутрешен блок
09.00 Водосвет на бойните знамена - пряко от площад „Ал. Невски“
09.25 Българската мисия в Афганистан - документален филм
09.55 Тържествен парад по случай Деня на храбростта и празник на Българската армия - пряко
11.15 Жените с Марта Вачкова /токшоу/
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
13.00 35 години на сцена - концерт на Панайот Панайотов
14.20 Военен кореспондент - /България, 2008г./
15.55 Прозорецът на Нина - тв филм на „Евровизия“ /България, 2009г./
16.10 120 минути голям смях. Георги Калоянчев
17.15 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
17.40 120 минути голям смях. Георги Калоянчев
18.45 Гого на 60 - концерт на Фамилия „Тоника“
19.40 Лека нощ, деца!. Трите баби
20.00 По света и у нас
20.40 Шахмат. Мач за Световната титла между Веселин Топалов и Вишванатан Ананд
20.45 БНТ представя „Единствената любовна история, която Хемингуей не описа“ - игрален филм /България, 2008г./
22.30 Музика без граници - европейски музикални награди за 2010
23.25 Агент 117 - филм /Франция, 2006г./

bTV

07.30 „Тази сутрин“ - информационно предаване
09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
10.00 „Училищен мюзикъл“ - САЩ, Семейна комедия, 2006
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Берковска духова музика“ - концерт
14.00 „Разбулените тайни на магията“ - шоу програма
15.00 „Към щастието“ - Семейна драма, 2006, Германия, Режисьор. Хейди Кранц, В ролите. Ерол Сандер, Дорийн Дител, Дейвид Бънърс, Никола Тигелер, Зайнфред, Раух, Кати Лейтнер
16.50 „Спасители на плажа. Хавайска сватба“ - САЩ, Екшън, драма, 2003
18.30 „Господари на ефира“ /п./
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Листопад“ - сериал, еп. 136, 137
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
00.00 „SMS“ - сериал, еп. 81
00.30 „Спасители на плажа. Хавайска сватба“ /п./
02.10 „Разбулените тайни на магията“ /п./

NOVA TELEVISION

06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.15 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Къщата на парите“ - забавно предаване на НТВ
13.00 „Бейби блу“ - концерт на Стефан Димитров
14.30 „Дами канят“ - с уч. на Цветана Манева, Стефан Данаилов, Невена Коканова, Никола Тодев, Иван Янчев, Георги Русев, Мариана Димитрова, Доротея Тончева, Андрей Слабаков и др.
16.30 „Малки жени“ - сериен филм
18.00 „Колелото на късмета“ - телевизионна игра
19.00 „Календар“
20.00 БИГ БРАДЪР ФЕМИЛИ - на живо
22.00 Шоуто на Иван & Андрей - на живо
23.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
23.30 Шоуто на Иван & Андрей - на живо
00.00 „Островът на съкровищата“ - тв игра
01.15 „Колелото на късмета“ - телевизионна игра /п

TV7

07.00 „Сутрин в 7“
09.00 „Влюбена в Берлин“ - еп. 315 и 316
10.00 „Забрави за луната“ - еп. 2 и 3
12.00 Новини
12.30 Телешопинг
12.45 „Търси се мъжът“ - еп. 243, сериал, романтична драма, Мексико, 2007
13.45 „Свръхестествено“ - сезон 2, еп. 16, научнофантастичен сериал, САЩ, 2005-2006 - повторение
14.35 „Кръстници вълшебници“ - сезон 3, еп. 8 и 9, анимация
15.30 Най-доброто от „Следобед с ТВ 7“
17.00 „Криминалните случаи на Мърдок. Нокдаун“ - сезон 1, еп. 3
18.00 „Вярно с оригинала“ - политическо токшоу с Петър Волгин
19.00 Новини
20.00 „Свръхестествено“ - сезон 2, еп. 17
21.00 „Фирмата“ - 2 част, трилър, драма, САЩ, 2007
22.45 Шоубизнес Новини
23.00 Новини
23.40 „Криминалните случаи на Мърдок. Нокдаун“ - сезон 1, еп. 3 - повторение
00.40 „Забрави за луната“ - еп. 2 и 3, драма, Италия, 2006 - повторение

ПЪРВА

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
11.00 „Малахов+“
12.00 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.20 „Контролна покупка“
13.40 „Участъкът“
14.30 „Детективи“
15.00 Още новини
15.25 „Да разбереш. Да простиш“
16.00 Новини
16.20 „Искам да знам“
17.10 Сериал: „Годежен пръстен“
18.00 „Федералният съдия“
19.00 Новини
19.30 „Следата“
20.10 „Хайде да се оженим!“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Диверсантът“
00.30 „Школа“
01.00 Нощни новини
01.15 Игрален филм: „Мерцедес“ излиза от гонката“
02.30 „Владимир Ивашов. Балада за любовта“
03.35 „Модна присъда“
04.30 „Щастие има!“
05.10 Сериал: „Годежен пръстен“
06.00 Новини
06.05 Сериал: „Диверсантът“

ОХОТА И РЫБАЛКА

09.45 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
10.05 „Оръжие“
10.20 „Майстор на риболова“
10.50 „Къде кълве“
11.20 „Охота в новом Свете“
11.45 „Гвинея-Бисау „мечта рыбака.“
12.40 „Диалози за риболова. Народен проект“
12.55 „Планетата на рибаря“
13.10 „По реките на Русия“
13.40 „Особености на руския лов“
14.10 „Дивеч и ловец“
14.40 „Лов без граници“
15.30 „Ловен минимум“
15.35 „Моторни лодки“
16.05 „Серфкастинг „настоящая страсть.“
17.05 „Следотърсач“
17.35 „Риболов в открито море“
18.00 „От нашия шеф-готвач“
18.15 „Диалози за риболова“
18.40 „Гордон в засада“
19.10 „Първичен инстинкт“
19.25 „Подводните репортажи на Гай Харви“
19.50 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
20.10 „На куката“
20.25 „Личен опит“
21.00 „Риболовен календар“
21.30 „Лов по американски“
21.55 „На куката“
22.10 „Светът на подводния лов“
22.25 „Риболов на изкуствена муха“
22.55 „Диалози за риболова. Народен проект“

PRO BG

07.00 Малките титани - с2, еп10, 11
08.00 Новините с Яна Грудева и Георги Любенов
10.00 Антракт- предаване за култура
11.00 Парична клопка - еп5
12.00 Запазено за мъже
13.00 Съседски войни - с1, еп2
13.30 Телестар
14.00 „Скуби-Ду в къде ми е мумията?“ - анимация
15.30 „Изповедта на една американска булка“ - романтична комедия
17.00 Съседски войни - с1, еп3
17.30 Баровки - с1, еп4
17.50 Привилегировани - еп4
18.45 Новините
19.45 „Островът“ - трилър със Скарлет Йохансон
22.00 Мисия 17 - документален филм
22.30 Светкавицата - еп21
23.30 Единадесетият час - еп8
00.15 Новините
01.00 Антракт- предаване за култура
02.00 Светкавицата - еп21
03.00 Единадесетият час - еп8
04.00 „Островът“ - трилър със Скарлет Йохансон
06.00 Привилегировани - еп4

СКАТ

07.00 Ранни вести /на живо/
10.00 НОВИНИ
10.15 Китка народни песни
10.30 Директно с Теодор Ангелов /на живо/
12.00 НОВИНИ
12.15 Фолклорни ритми
12.30 „Здравословно“ с Христо Деянов/п/
13.15 „Дискусионно студио /повторение/
14.15 Пумпал - скечове с Любо Фърков
14.20 Фолклорни ритми
14.30 „Биберон“ - предаване в помощ на младите майки /повторение/
15.00 Документален филм
15.25 Фолклорни ритми
16.00 „Паралакс“ - публицистично предаване / повторение/
17.00 Новини
17.25 „Всички на мегдана“-поздравителен концерт/ на живо/
19.00 Новини
19.30 „Дискусионно студио“ /на живо/
20.30 „Чшае шукарие“ с водещ Найден Рангелов /на живо/
21.30 Новини /повторение/
22.00 „Изгнаници клети ...“ - публицистика за геноцида над арменците /повторение/
22.30 „Афера“ /повторение/
00.00 Новини /повторение/
00.30 „Дискусионно студио“/повторение/

Валутни курсове

EUR	USD	GBP	CHF
1.9558	1.4943	2.2657	1.3653

Оръжие

Перу купува осем руски вертолета

Перуанските власти са обявили намерението си да придобият осем руски вертолета, които да се използват в борбата срещу наркотрафикантите и бунтовниците от "Сияен път" ("Сендеро луминосо"), съобщава Defense News. По предварителна оценка сумата по сделката е 250 милиона долара. За нея Перу разчита да купи шест военнотранспортни вертолета Ми-17 и два бойни Ми-35. В момента в Перу се реализа програма за модернизацията на авиопарка, съветско производство.

Снимка AEREOJOR.BR

Ми-35М

През 2005 г. страната сключи договор с "Рособоронекспорт" за ремонта на 13 вертолета Ми-17 за сумата от 13 милиона долара. През 2007 г. започна модернизацията на 70 вертолета, 21 изтребителя, 50 бомбардировача и щурмовика, произведени в СССР. Програмата за ремонт и модернизация на техниката е разчетена до края на 2011 година.

В момента Русия изнася на пазара вертолети Ми-17-1В. Машината развива скорост до 250 километра в час, а далечината на полета й е 590 километра. Ми-17-1В може да превозва до 24 човека. Бойният Ми-35 е предназначен за превоз на осем войници. Вертолет може да развива скорост до 340 километра в час, а далечината на полета му е около хиляда километра. Ми-35 е способен да носи боен товар с маса до 900 килограма на осем точки на подкачване.

9 май - Денят на Победата

- За паметта на загиналите бойни другари...

Проведоха изпитания на хиперзвуков планер

Изображение DARPA.MIL

Планерът FHTV-2

ВВС на САЩ са провели изпитание на експериментален хиперзвуков планер, който съгласно проекта ще може да развива скорост до 13 хиляди мили в час (20,9 хиляди километра в час), съобщава Air Force Times. В хода на първия полет над Тихия океан летателният апарат е преодолял разстояние от 4,1 хиляди мили за 30 минути. Изпитанието се е провело на 22 април т.г.. Ракетата носител Minotaur 4 е извела апарата Falcon Hypersonic Technology Vehicle 2 (FHTV-2) на зададена височина. Пускът е извършен от авиобазата на ВВС на САЩ Ванденберг. ВВС не разкрива засега подробности за изпитателния полет. Хиперзвуковият апарат е паднал във водата, недалеко от атола Куаджалейн, разположен на около 2,1 хиляди мили югозападно от Хавайските острови. Подробности по програмата FHTV-2 не се разкриват. Разработката се води от 2003 г. и е съставна част от концепцията за оперативен глобален високоточен удар на Пентагона. ВВС на САЩ планират да проведат два изпитателни пуска на FHTV-2. Вторият се очаква да бъде произведен догодина.

Морската пехота ще създава снайперска карабина на XXI век

Военните от САЩ замислят нови образци стрелково оръжие

Снимка USMC.MIL

Снайперска карабина М40

Морската пехота на САЩ ще създава нова снайперска карабина, която ще позволява на снайперистите да поразяват цели на разстояние повече от 1,5 хиляди метра, съобщава Marine Corps Times. Новата карабина ще получи обозначение SR21, което означава Sniper Rifle-21st Century ("Снайперска карабина на XXI век"). Новото оръжие трябва да замени използваните в момента от пехотинците карабини М40.

През март т.г. търг за разработка на новата снайперска карабина е обявило командването за провеждане на специални операции (SOC) на САЩ. Морската пехота ще се запознае с резултатите от провеждания от командването за специални операции търг, за да може на тяхното основание да изучи възможностите на новото оръжие, да формира исканията се и да привлече участници.

SOC изисква от участниците в търга карабината да е с ефективна далечина на боя до 1,5 хиляди метра, в пълно снаряжение да тежи до 8,2 килограма и обща дължина не-повече от 132 сантиметра. При това всеки отделен детайл от карабината не трябва да бъде по-дълъг от 101 сантиметра. Освен това трябва да бъде съоръжена с монтажна планка Пикатини, магазин за пет патрона и времето за пълното й сглобяване не трябва да превишава две минути.

SOC използва три вида снайперски карабини - М40, М24 и МК13, които са на базата на Remington 700 и се различават една от друга по размерите и вида магазин, калибър на използваните патрони, тегло и вида на затвора. Далечината на поражение на тези снайперски карабини е около 800 метра, макар че в някои случаи са поразявани цели на разстояние повече от хиляда метра. На практика всички родове войски на САЩ са решили да модернизират своето стрелково оръжие, най-напред снайперското. Търг за разработка и създаване на нова снайперска винтовка на базата на М24 в момента провежда армията на САЩ, като победителят в търга ще бъде обявен това лято.

МиГ-21 остава на въоръжение в Индия до 2017 година

Модернизираните преди няколко години изтребители МиГ-21 ще останат на въоръжение във ВВС на Индия до 2017 г. Това, както съобщава Flightglobal, е заявил министърът на отбраната на Индия Аракапарамбил Курриан Ентони. Това се отнася за 121 самолета, на които в хода на модернизацията бяха монтирани радари "Копие", производство на руската компания "Фазотрон", и други елементи от бордовото оборудване. В момента на въоръжение във ВВС на Индия са около 200 летящи самолета МиГ-21 от общо 450 машини в авиопарка. Тези, които не бяха модернизирани, вече се намират в процес на бракуване. Да припомним, че Индия започна да бракува самолети по-рано, отколкото бе планирано. ВВС на Индия се надяваха да изведат остарелите самолети от бойния състав през 2011 г. Общо към 2015 г. се планираше да бъдат бракувани 120 МиГ-21.

Снимка SEPIAMUTINY.COM

Индийски МиГ-21

В началото на декември миналата година бе съобщено, че от 1979-а до 2009 г. Индия е загубила 265 изтребителя от марката "МиГ". Най-често са се разбивали самолетите МиГ-21, заради което са получили прозвището "летяща гробница". По думите на Ентони, за последните три години ВВС на Индия са загубили 21 самолета "МиГ". В момента в Индия се реализира програма за обновяване на авиационния парк. Страната има намерение да вземе участие в съвместна с Русия разработка на изтребител от пето поколение.

Освен това ВВС на Индия провеждат търг за закупуване на 126 многоцелеви изтребителя, а и продължава да се попълва паркът от руски самолети Су-30МКИ. Предвижда се в близко време да започнат работите по модернизацията на изтребителите МиГ-29.

Страница на Желязко ТЕНЧЕВ

Японски изтребител от пето поколение ще получи чуждестранни двигатели

Япония е обнародвала запитване за информация за реактивни двигатели на собствения изтребител от пето поколение ATD-X Shinshin, съобщава Flightglobal, цитирайки източници, близки до програмата за разработка на самолета. Запитвания са били отправени към няколко компании, които трябва до 10 май т.г. да предоставят пълна информация за своята продукция и нейната стойност. Япония е заинтересувана от покупката на двигатели за два прототипа на перспективния изтребител. Мощността на силовите установки трябва да не бъде помалка от 44-89 килонютона в нефорсажен режим. Компаниите, към чиито двигатели Япония е проявила интерес, са General Electric с F404, Snecma с M88-2 и Volvo Aero с RM12. Тези двигатели се използват на изтребителите Boeing F/A-18 Super Hornet, Dassault Rafale и Saab JAS 39 Gripen съответно.

Снимка WORLDAFFAIRSBOARD.COM

Прототип ATD-X Shinshin

По-рано Япония планираше да закупи от САЩ изтребители от пето поколение F-22 Raptor, но експортът им бе забранен от Конгреса на САЩ. Тогава през 2004 г. Япония започна финансиране на програма по разработка на собствен изтребител от пето поколение, с който започна да се занимава компанията Mitsubishi. Сега в рамките на програмата са създадени два прототипа на изтребителя, но нито един от тях засега не е извършил първи полет. Както се очаква, екземплярът на японския самолет ще полети през 2014 г.

Техническите характеристики на бъдещия Shinshin засега са неизвестни. Самолетът ще бъде снабден с двигатели с променлив вектор на тягата, радар с активна фазирована антенна решетка и система за дистанционно управление чрез оптичен кабел. Между другото Япония може в близко време да обяви търг за доставка на изтребители за ВВС за самоотбрана на страната. Сред кандидатите се разглеждат F/A-18E/F, Eurofighter Typhoon и Lockheed Martin F-35 Lightning II.

МАЧ ЗА СВЕТОВНАТА ТИТЛА
АНАНД - ТОПАЛОВ, СОФИЯ 2010

WORLD CHESS CHAMPIONSHIP
ANAND-TOPALOV
SOFIA 21.04-12.05.2010

Топалов изравни с упоритост

Карпов и Данаилов лобират за президентските си кандидатури

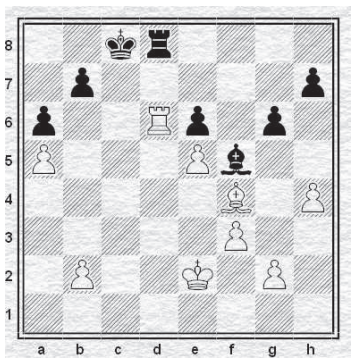
Веско Топалов постигна изключително трудна, но напълно заслужена победа над Вишванатан Ананд в осмата партия от мача за световната тила и така изравни резултата - 4:4. Българският претендент, който бе с белите фигури, излезе победител в поредния дебютен спор в Славянска защита, но в мителшпила световният шампион игра изключително точно и почти изравни позицията. Това принуди Топалов да търси почти невъзможни шансове за победа в ендшпил с разноцветни офицери. Психологическото надмощие и упоритостта на нашия гросмайстор обаче си казаха думата и индиецът допусна груба грешка на 54-ия ход, когато почти бе успял да изравни. Два хода по-късно Ананд се предаде след близо петчасова битка (цялата партия ви предлагаме по-долу). Так след вчерашния почивен ден днес двамата съперници отново сядат един срещу друг в деветата партия, в която Топалов е с черните.

Междувременно мениджърът на Топалов Силвио Данаилов стартира официалния си сайт, посветен на кандидатурата му за президент на Европейския шахматен съюз (ЕШС). На интернет адрес www.danailov-for-president.com българският претендент излага виждания-та си за бъдещето на европейския шах, както и какви ангажименти е готов да поеме, ако бъде избран. Кампанията на Данаилов протича под наслов "Аз зная...", а негов основен конкурент за президентския пост е турчинът Али Нихат Язъчи.

Една от безспорните заслуги на организаторите на двубоя е привличането в залата за игра на много популярни личности, съпричастни към шахмата. След като през Военния клуб минаха и президентът Георги Първанов, и премиерът Бойко Борисов, първите ходове в някои от партиите преместиха знакови фигури като Нобеловия лауреат по икономика професор Робърт Мъндел, както и бившия световен шампион Анатолий Карпов. Руският гросмайстор пристигна у нас специално за мача, като се възползва от възможността да представи и кандидатурата си за поста президент на ФИДЕ.

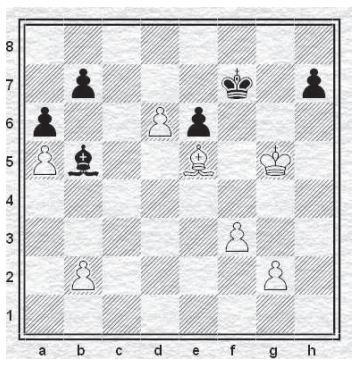
Топалов - Ананд, 8-ма партия

1.d4 2.c4 c6 3.Kf3 Kf6 4.Kc3 dc4 5.a4 Of5 6.Ke5 e6 7.f3 c5 8.e4 Og6 9.Oe3 cd4 10.Дd4 Дd4 11.Od4 Kd7 12.Kd7 Kd7 13.Oc4 Tc8 14.Ob5 a6 15.Od7 Цd7 16.Це2 Това е изходната позиция, към която и двамата съперници са се стремили. Оттук нататък те ще доказват чии анализи са стигнали по-далеч. 16... f6 17.Thd1 Це8 18.a5 Новинка, която предизвика дълбоко замисляне от страна на Ананд. 18...Oe7 Ананд играе предпазливо и не желае да размени офицера си. 19.Ob6 Tf8 20.Tac1 f5 21.e5 С този ход белите затварят противниковия офицер на полето g6. 21...Og5 22.Oe3. Ако Топалов избяга топа си от c1, черните ще играят 22...Of4 и ще получат преимущество. 22...f4 23.Ke4 Tc1 24.Kd6 Важен примеждутъчен ход. В противен случай черните ще вземат първо коня, а след това на e3. 24...Цd7 25.Oc1 Цc6 26.Od2 Oe7 27.Tc1 Цd7 28.Oc3 Od6 29.Td1 Of5 30.h4 Белите противодействат на намерението на противника да играят g7-g5. 30... g6. Неточност от страна на световния шампион, която му коства изравняването. 31.Td6 Цc8 32.Od2 Сега белите трябва да вземат пешката f4. При това така, че да не разменят топовете. 32...Td8 33.Of4

Топалов смело влиза в ендшпил с разноцветни офицери, въпреки че няма и смисъл да се отклонява от него. В случай на 33.Tb6 Td4 черните най-накрая постигат желаната хармония. 33...Td6 34.ed6 Цd7 35.Це3 Oc2 36.Цd4 Це8 37.Це5 Цf7 38.Oe3 Oa4 39.Цf4 Ob5 40.Oc5 Цf6 41.Od4 Цf7 42.Цg5 Oc6 43.Цh6 Цg8 44.h5 Oe8 45.Цg5 Цf7 46.Цh6 Цg8

47.Oc5 gh5 48.Цg5 Целта на белия цар е полето f6. 48...Цg7 49.Od4 Цf7 50.Oe5 h4 51.Цh4 Цg6 52.Цg4 Планът на белите е ясен: да образуват втора проходна, да сложат пешка на f6, а царят им да отиде на c7. 52...Ob5 53.Цf4 Цf7 54.Цg5

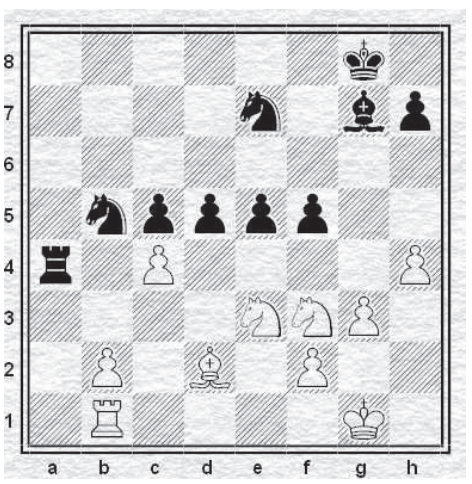
54...Oc6?? Груба грешка в равна позиция. Световният шампион удържаше равенството с 54...Це8 55.f4 Цd7 56.g4 Od3 57.f5 ef5 58.gf5 h6+! 59.Цg6 Oc2 - и черните просто стоят на място. 55.Цh6 Цg8 56.g4 Черните се предават. Белите постигат победата по следния начин: 56.g4 Ob5 57.g5 Oc6 58.f4 Od7 59.Og7! Ключов ход, който отнема на черния цар полето f8. 59...Oe8 60.b3! Цугцванг. 60...Oc6 61.g6! hg6 62.Цg6 и царят прониква на e7.

В НАЧАЛОТО НА СЕДМИЦАТА ПОЧИНА ПОЧЕТНИЯТ ПРЕЗИДЕНТ НА ФИДЕ Флоренсио Кампоманес. 83-годишният филипинец бе начело на световната федерация в продължение на 13 години - от избирането му през 1982 г. до 1995 г., когато отстъпи поста на Кирсан Илюмжинов. В знак на признание за големите му заслуги за популяризирането на шахмата по света Кампоманес остана почетен президент на ФИДЕ до смъртта си от рак на простатата. Роденият в Манила Кампоманес влиза в структурите на Международната федерация като национален делегат и постепенно се издига до ръководния пост. Благодарение на близостта си с бившия филипински президент Фердинанд Маркос през 1978 г. той организира мача за световната титла между Виктор Корчной и Анатолий Карпов в Багио, Филипините. Едно от най-смелите и отговорни решения, които Кампоманес взе като президент, бе да прекъсне двубоя между Карпов и Каспаров през 1985 г. след изиграването на 48 партии. Мотивът на президента тогава бе "опасения за здравето на участниците", но една от последиците на това решение бе създаването на Професионалната шахматна асоциация от Каспаров и появата на двама световни шампиони. От друга страна, по време на управлението на Кампоманес ФИДЕ се разрасна значително, след като над 50 нови национални федерации влязоха в състава ѝ.

□ □ □

***ВЛАДИМИР КРАМНИК СПЕЧЕЛИ ТУРНИРА ПО УСКОРЕН ШАХ** за Купата на президента на Азербайджан, който се проведе през почивните дни в Баку. В надпреварата участваха 8 гросмайстори от световния елит, които играха по кръговата система. С равен брой точки - 5 от 7 - финишираха Крамник, Шахрияр Мамедяров и Гата Камски, но допълнителният показател бе поблагосклонен към руския шахматист. По-нататък се подредиха 4. Теймур Раджабов - 3,5 т., 5-6. Емил Сутовски, Юдит Полгар - по 3, 7. Рауф Мамедов - 2, 8. Гадир Гусейнов - 1,5.*

Ето и една от победите на бившия световен шампион Крамник в турнира.

КАМСКИ - КРАМНИК

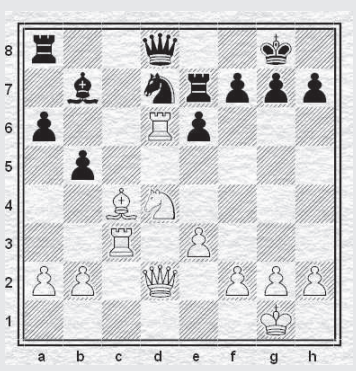
27...dc4 28.b3 cb3 29.Tb3 Kd4 30.Tb8+ Цf7 31.Kg5+ Цg6 32.Tb6+ Of6 33.Цg2 Кес6 34.Kd5 Od8 35.Tb1 h6 36.h5+ Цh5 37.Kf7 Og5 38.Og5 hg5 39.Kd6 g4 40.Tc1 Kb4 41.Ke3 Цg6 42.Tc5 Kd3 43.Tc8 Ke1+ 44.Цh1 Ta1 45.Kf1 Kd3 46.Цg2 Ta2 47.Ke3 Tf2+ 48.Цh1 Kf3 49.Kdf5 Th2 мат 0-1.

На следващия ден обаче представителят на домакините Мамедяров се реваншира, като спечели блицтурнира със същия състав. Той и Крамник събраха по 10,5 точки от 13 партии, но Мамедяров спечели и двете предвидени по регламент тайбрек партии.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Задача

Въпреки че ще остане в историята на шахмата най-вече като президент на ФИДЕ, Кампоманес беше и доста добре играещ шахматист. В годините на президентството си той почти не участваше в състезания, но независимо от това шахматните бази данни пазят негови партии. Предлагаме ви фрагмент от неговото творчество, който демонстрира тактическото му виждане.

Ф. КАМПОМАНЕС - Т. ЕРИКСЕН, 1983 Г.
БЕЛИТЕ НА ХОД ПЕЧЕЛЯТ.

Отговор:

1.Ke6 fe6 2.Oe6+ Te6 3.Td7 Db6 4.Tcc7 Oe4 5.Tg7+ Цh8 6.Dc3 Tf6 7.Tgf7 Td8 8.f3 Og6 9.Tf6 1:0.

България спори с две страни за Олимпиада 2014

Чрез курорта Албена страната ни се надява да спечели престижното домакинство

Българската федерация по шахмат официално представи кандидатурата на Албена за домакин на турнира за Световната купа по шахмат за мъже през 2013 г. и на шахматната олимпиада през 2014 г. Това стана в присъствието на спортния министър Свилен Нейков и на председателя на БОК Стефка Костадинова. 41-ата олимпиада трябва да се проведе в периода 20 септември - 4 октомври 2014 г., като в нея се очаква да вземат участие над 1400 шахматисти от 150 страни, разпределени в 150 мъжки отбора и 120 женски. Ако кандидатурата на Албена спечели, олимпиадата ще се играе в нова и модерна многофункционална зала с площ от 6000 кв.м, която ще се построи в курорта.

Според президента на БФШ Стефан Сергиев държавата няма да бъде ангажирана с финансирането на проекта. Таксата за провеждането, която трябва да се заплати на ФИДЕ, е в размер на 350 000 евро. Албена е кандидат за домакин и на Световната купа по шахмат за мъже през 2013 година. Турнирът е планиран за периода 12 септември-6 октомври и в него ще вземат участие 128 шахматисти, определени по критерии на ФИДЕ. Разходите за събитието възлизат на 1,92 милиона долара, плюс 91 000 долара за съдии, комисии и др. Шансът на Албена да получи провеждането на олимиадата се увеличава значително от факта, че кандидатства в пакет и за двете събития.

След като крайният срок за подаване на заявки изтече, стана ясно, че конкуренти на Албена са норвежкият град Тромсьо и азербайджанската столица Баку. Най-сериозни изглеждат намеренията на норежците, които са си гарантирали държавна подкрепа в размер на 70 милиона нарвежки крони (около 8,8 милиона евро). Северняците са изчислили, че ще са им необходими общо 15 милиона евро, които ще бъдат осигурени чрез държавно финансиране, регионални фондове и спонсори. Голям плюс за кандидатурата на Тромсьо е, че президент на организационния комитет е Хенрик Анденес, който беше изпълнителен директор на комитета, организирал зимната олимпиада в Лилехамер през 1994 г.

В последния момент в надпреварата за домакинство се включи и Азербайджан със столицата си Баку. За разлика от другите две кандидатури обаче тази не включва предложение за приемане на Световната купа през 2013 г.

Спорт

Мболи замина за Манчестър

Вратарят на Славия отрича проби в Англия, Рууни най-добър на „Олд Трафорд" за втори път

Вратарят на Славия Райс Мболи отлетя вчера за Англия, но категорично отрече, че ще изкара пробен период в Манчестър Юнайтед. Според предварителните информации стражът ще тренира с "червените дяволи" една седмица, след което ще се присъедини към националния отбор на Алжир в швейцарския курорт Кранс Монтана, където е първата част от подготовката на тима за Мондиала в ЮАР.

"Не знам колко ми е цената. В момента мисля само за Славия. Не отивам в Манчестър Юнайтед, а по свои дела", заяви при заминаването си Мболи. Президентът на "белите" Венцислав Стефанов обаче не потвърди думите му. "Рано е да дискутираме този трансфер. Аз съм говорил със сър Алекс Фъргюсън за това момче, така че в момента той отива на проби там. След това ще чакаме отзиви от представянето му. Докато не завърши всичко - независимо в каква посока, няма да коментираме повече", каза Стефанов.

Димитър Бербатов пък не попадна в челната тройка на най-добрите играчи на "червените дяволи" през сезона в анкетата между феновете на тима. Победител с безпрецедентните 83% от гласовете на привържениците е Уейн Рууни. Английският национал вкара 34 гола във всички турнири и спечели отличието за втори път в кариерата си след 2006 г. - наградата "Сър Мат Бъзби". В сайта на Юнайтед са категорични, че ако Рууни остане на "Олд Трафорд" и догодина и спечели пак трофея, ще стане едва вторият футболист с 3 приза.

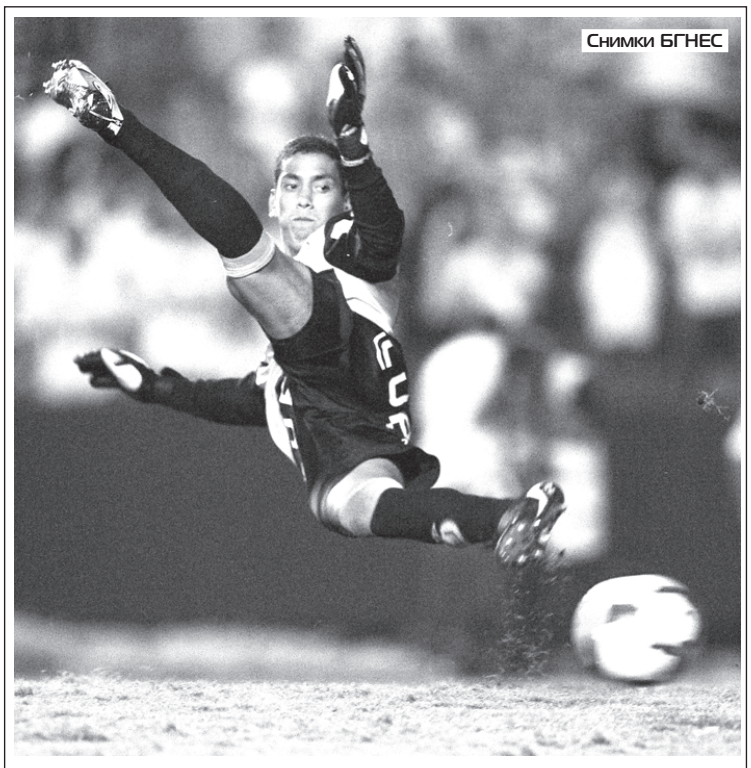
Досега само Кристиано Роналдо е печелил отличието 3 пъти (2004, 2007 и 2008 г.). Втори в допитването остана Патрис Евра, а трети е Антонио Валенсия. Рууни вече беше избран за №1 в Англия от Асоциацията на професионалните футболисти и от журналистите на Острова.

Зенит и ЦСКА М с мерак за Божинов

ЦСКА Москва и Зенит Санкт Петербург са сред кандидатите за подписа на българския нападател Валери Божинов, твърдят медиите в Англия и Русия. 4-годишният национал на България е собственост на Манчестър Сити и играе като преотстъпен в Парма, където направи силен сезон. Според в. "Дейли Мейл" Парма вече преговаря да закупи правата на българина, който вкара 8 гола в 29 срещи. Сити купиха Божинов за 7 млн. евро (5,75 млн. лири) от Фиорентина през 2007 г., но са готови да го продадат за 6 млн. евро. От Парма предлагат да платят за Божинов 4 милиона паунда и е много вероятно руснаците да вдигнат цената му.

Пеев в Спартак М от лятото

Халфът на Амкар Георги Пеев е сигурно ново попълнение на Спартак М, съобщават руски медии. Двата клуба се разбрали за трансферна сума от 500 000 евро. Бившият футболист на Локо Сф и Динамо Киев ще получава няколко пъти по-голяма заплата от тази, която взима в Перм. В последните години Пеев неведнъж беше спрягян за трансфер в Спартак, но по различни причини той не се осъществи. Този път обаче старши треньорът на Спартак Валерий Карпин е бил категоричен, че има нужда от българина. Единствената възможност сделката да пропадне е до лятото Спартак да намери дясно крило от Южна Америка, където има солидни позиции. Московчани са готови да купят защитника на Манчестър Сити Уейн Бридж за 7,5 млн. евро.

Снимки БГНЕС

Вратарят Луис Лонтоп на перуанския Университарио Лима не можа да хване дузпа на играч от Сао Пауло в четвъртфинал за "Копа Либертадорес", игран на стадион "Мурумби" в Сао Паоло. След 0:0 в редовното време бразилците спечелиха с дузпи с 3:1 и продължават на полуфинала

Барса би рекорд на Реал М

Барселона подобри рекорда на Реал М по спечелени точки в испанската Примера дивисион за 36 кръга. Каталунците разбиха с 4:1 като домакини Тенерифе и събраха 93 т., с 1 т. повече от постижението на "Белия балет" от сезон 1996/1997, когато тимът беше воден от Фабио Капело. Тогава обаче в елита имаше 22 отбора, а сега тимовете са 20. 2 гола за "блаугранас" вкара Лионел Меси (17 и 90+3), който вече има 31 през сезона. Барса дръпна с 4 т. на Реал, но мадридчани имат мач по-малко.

Сеп Блатер похвали Русия

Президентът на ФИФА Сеп Блатер смята, че кандидатурата на Русия за домакин на световното първенство през 2018 г. е забележителна. Той беше на посещение в страната през януари и тогава се срещна с президента Дмитрий Медведев. "Това, което ми представиха, е изключително. Русия не е просто една страна, а цял континент", заяви пред в. "Ивнинг стандарт" Блатер.

Гришо и Диа отпадат

Най-добрият български тенисист Григор Димитров, 334-и в света, отпадна в I кръг на тенис турнира на ITF в Рамат Ашарон, Израел ($100 000). 22-годишният хасковлия, който премина квалификации, отстъпи с 4:6, 6:7 (4) на поставения под №1 Дуди Села (Изр) за 1:29 ч. Гришо заслужи 5 т. за класацията на ATP и $1040. Също в I кръг, но на турнира в Ещорил, Португалия ($220 000), втората ни ракета при жените Диа Евтимова загуби с 6:2, 2:6, 4:6 от Пара Сантоня (Исп). 23-годишната софиянка за първи път игра в основна схема на турнир от WTA и си осигури 16 т. за световната ранглиста и $1247.

www.duma.bg

гледайте

ФУТБОЛ
ХОКЕЙ НА ЛЕД, ФУТБОЛ, ВОЛЕЙБОЛ

УТРЕ

ПО НОВА СПОРТ
от 21.00 ч. Световно първенство по хокей на лед Германия - САЩ, група D

В СЪБОТА

ПО НОВА СПОРТ
от 17.10 ч. Канада - Италия, (хокей, група В)

В НЕДЕЛЯ

ПО РИНГ.БГ
от 15.00 ч. Лестър - Кардиф, плейоф в Чемпиъншип
от 21.30 ч. Трето - Кунео, финал в Серия А1 по волейбол

ПО ПРО.БГ
от 18.00 ч. среща от 29-ия кръг в "А" група

ПО БНТ 1
от 17.20 ч. Пътят към Южна Африка, филм за участниците в Мондиала

ПО ДИЕМА
от 18.00 ч. Манчестър Юнайтед - Стоук Сити

ПО ДИЕМА 2
от 18.00 ч. Арсенал - Фулъм

ПО НОВА СПОРТ
от 18.00 ч. Челси - Уигън
от 21.10 ч. Словакия - Русия (хокей, група А)

кратки

Стоянов е №1 в Алания за април

Българският национал Иван Стоянов беше избран за най-добър играч на Алания за април, съобщи официалният сайт на руския елитен клуб. Халфът победи в анкетата на привърженици, журналисти и специалисти. В почивката на домакинския мач от 10-ия кръг срещу Спартак Ма той ще бъде награден с паметен знак, направен по дизайн на феновете.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Капитанката на ЛУКойл Нефтохимик Силвия Пеева (№7) стреля към коша въпреки защитата на 3 съперници от на Дунав Еконт в първия финален плейоф за титлата, спечелен от бургазлийки със 78:72. Вторият мач се игра снощи отново в Русе

ДУМА www.duma.bg Издател: „ДУМА 2008" ЕООД

Главен редактор **Ивелин Николов**
Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов** *yborisov@duma.bg*
Зам. главни редактори **Георги Георгиев** *ggeorgiev@duma.bg* **Таня Джаджева** *tgeneva@duma.bg*
Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** *igizdov@duma.bg*

Основател СТЕФАН ПРОДЕВ

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Магдалена Тодорова - 246; Ралица Табакова - 230; **ИКОНОМИКА: Мая Калпачка - Йованоска** - 246; Янко Долапчиев - 251; **СВЯТ: Галина Младенова** - 219; Калина Йотова - 220; Албърт Аврамов - 220; Петър Бочуков - 219; **КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева** - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239; **ОБЩЕСТВО: Велиана Христова** - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Лилия Томова - 232; Милена Николова - 247; **ЧЕТИВО: Пегас: Борис Данков** - 244; **Неделник: Богдан Иванов** - 225; **Булевард: Гергана Алексова**; **Пардон: Чавдар Шинов**; **СПОРТ: Владимир Николов** - 245, Таньо Василев - 245; **ФОТО: Благовеста Цветкова** -206; Мариета Томова - 206; **ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН:** Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Симона Симеонова; Спаска Венева; Снежана Христова; **ДОКУМЕНТАЦИЯ: Катерина Димитрова** - 200; 226; **НАБОР:** Хрисула Василева - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg**; **СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР:** Иван Стоянов - 250; **ПРОИЗВОДСТВО:** Владимир Тополски; **ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова** - 207; **РЕКЛАМА:** Габриела Найденова - 233, Петрана Сомлева - 205, Георги Томов - 221, Денис Романенко - 221, факс -975-26-04; e-mail - **reklama@duma.bg, Кореспондент в САЩ:** Ивайло Йолов, e-mail: **mediabg2002@yahoo.com; Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул "Цариградско шосе" 113а Нумератор - 9752; **Дистрибутори**: **ОБВ „Разпространение" ЕООД** - 02/962-23-23; **"Национална дистрибуция" ООД** - 02/975 20 35; **РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров**, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, Слав Йорданов - 208, 203; **abonament@duma.bg**; **ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА:** Велислава Хубавий - 201, **Каса** - 97-05-249;

Управител **Павел Бебов**

ИНФОРМАЦИИТЕ В БРОЯ СА ПОДГОТВЕНИ ОТ РЕПОРТЕРИТЕ НА ВЕСТНИКА. ИЗПОЛЗВАНИ СА ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", "БГНЕС", БНР, "ФРАНС ПРЕС", ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе" 113 А, Факс: 975 26 04 Автоматичен нумератор 97 05 + вътрешен номер E-mail: duma@duma.bg

за читатели
97 05 200
Хонорари на външни автори се изплащат всяка сряда от 14 до 16 часа

Продължава записването за шах турнира на ДУМА

Продължава записването за шах турнира, посветен на 20-годишнината на в. ДУМА. Състезанието е в неделя, 9 май, от 9.30 ч. в Централния военен клуб. То ще се проведе в 9 кръга по Швейцарската система. Желаещите да участват могат да се запишат във Военния клуб, където се провежда мачът за световната шахматна корона Вишванатан Ананд - Веселин Топалов, или по телефона на организатора Димитър Илиев - 0888955542.

65 години от победата

Давай за...

Серыми тучами небо затянуто,
Нервы гитарной струною натянуты,
Дождь барабанит с утра и до вечера,
Время застывшее кажется вечностью.
Мы наступаем по всем направлениям -
Танки, пехота, огонь артиллерии.
Нас убивают, но мы выживаем
И снова в атаку себя мы бросаем.

Давай за жизнь, давай брат до конца!
Давай за тех, кто с нами был тогда!
Давай за жизнь, будь проклята война!
Помянем тех, кто с нами был тогда!

Любэ

Хайде за...

От сиви облаци небето навъсено,
нервите - струни, дрънчащи до скъсване,
дъжд барабани до вечер от видело,
време във вечност сякаш застинало.
Ние щурмуваме по всички направления,
танкове, пехота и огън артилерия.
Нас ни убиват, но пак оцеляваме
и пък във атака тела устремяваме.

Хайде за живота, хайде, брат, до дъно!
За тези, които тогава бяха с нас!
Хайде за живота, да е проклета войната!
Да поменем и тези, които бяха с нас!

Любе

(превод Велиана Христова)

Плакат Велиана ХРИСТОВА и Ивайло ГИЗДОВ